

INDISCHE
SPROOKJES

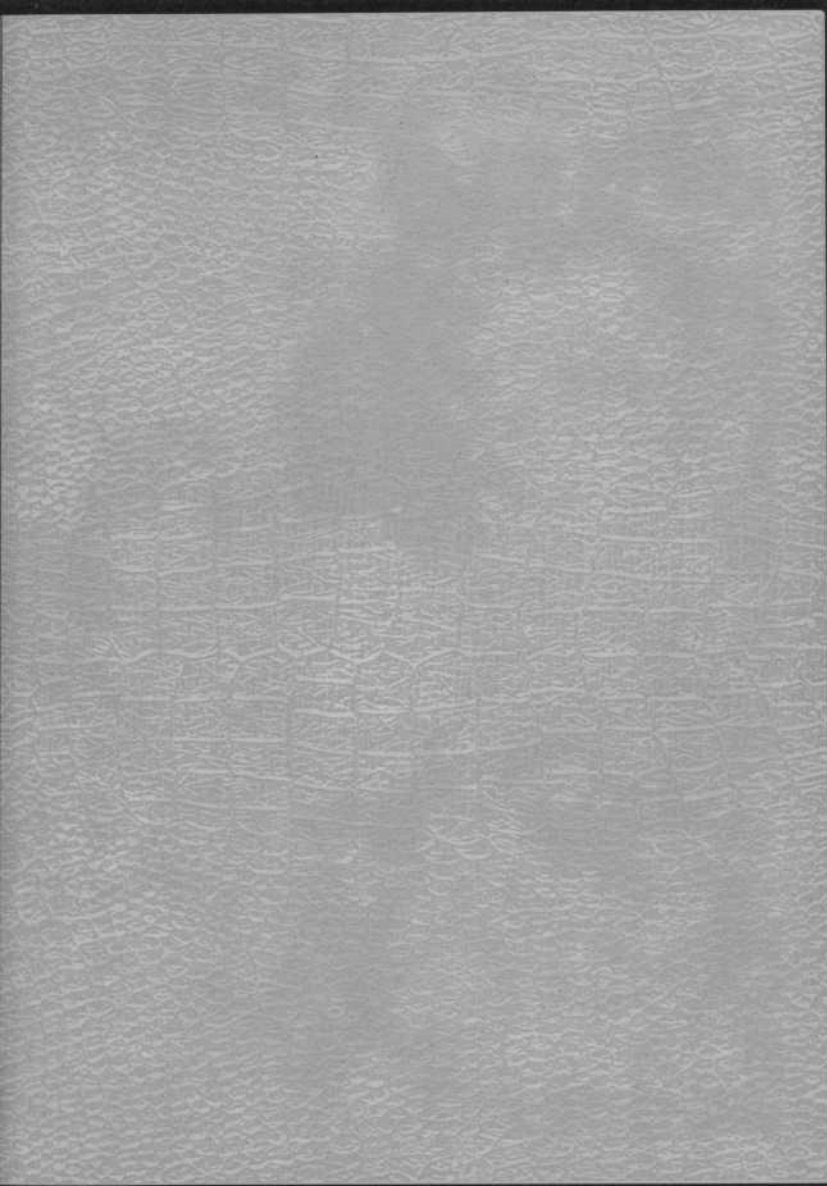
DOOR

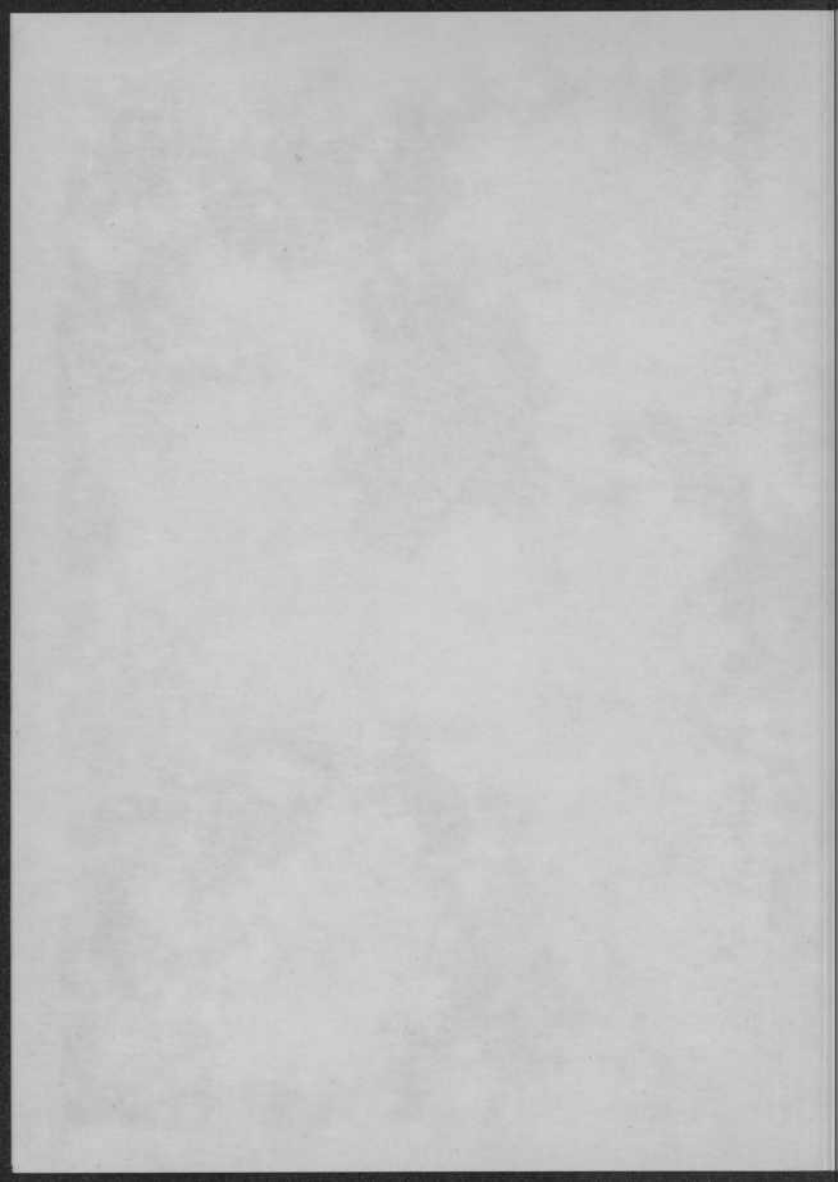
TH. J. A. HILGERS

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

0761 5864

INDISCHE
SPROOKJES

8371722

AAP
924

INDISCHE SPROOKJES

DOOR

TH. J. A. HILGERS

RIJSWIJK (Z.-H.)
BLANKWAARDT & SCHOONHOVEN

1923

I.

PRINSES DINAR EN DE TOOVENAARSTER.

Zij was een beeldschoon kind, de kleine prinses Dinar, het eenige dochtertje van een vorstelijk echtpaar. Zij had wel gaarne, zooals andere kinderen, willen spelen en ravotten, doch volgens de gewoonten van het land moest zij een opvoeding genieten, zooals men die voor een prinsesje waardig achtte. Met andere kinderen omgaan, mocht zij niet, want zij waren allen haar minderen in geboorte. Zelfs mocht zij zich maar heel zelden in het openbaar vertoonen, en dan nog altijd onder de hoede van haar ouders, of gevolgd door een stoet van rijk uitgedoste bedienden.

Het grootste gedeelte van het jaar bracht zij met haar ouders door in een vorstelijk lustverblijf, dat gelegen was in een zeer boschrijke streek te midden van een grootsche natuur, zooals men die alleen in tropische landen kent. Achter dat lustverblijf strekte zich een reusachtig park uit, waarin al de prachtige sierplanten en bloemen, welke op Java en aangrenzende eilanden voorkomen, bijeen waren gebracht. En boven die planten en bloemen spreidden trotsche waringins en andere schaduwboomen hun reuzentakken uit en vormden als 't ware een groot koepeldak van altijd ruischend groen. Verderop ging het fraai aangelegde park ongemerkt over

in een bosch van statige tjemaraboomen, waardoor goed onderhouden voetpaden kronkelden tot aan een meertje van helder water, dat de scheiding vormde tusschen de bezitting van den vorst en het oerwoud.

Gedurende een groot gedeelte van den dag bracht de kleine Dinar in het park door, onder de hoede van slechts één oude bediende, een inlandsche vrouw, die haar geheele leven in dienst van den vorst was geweest en met groote afhankelijkheid en toewijding de gewichtige taak vervulde, waarvoor men haar had uitgekozen. Zij volgde het prinsesje overal, waar deze slechts den voet zette; zij verloor haar geen oogenblik uit het oog, zelfs als Dinar veilig door het fraaie park wandelde, of zich bezig hield met het voederen van herten en kidangs ¹⁾, die er vrij rondliepen.

Op zekeren middag, dat Dinar weer met haar oude verzorgster in den tuin was, vlijden zij zich neer onder een ouden waringin, en terwijl het prinsesje bezig was een kransje te vlechten van geurige bloempjes, welke zij pas geplukt had, viel haar bewaakster in slaap. Dat was het oudje nog nooit gebeurd, doch zij had zich al een paar dagen minder wel gevoeld en in den afgelopen nacht gedroomd, dat een booze toovenaarster de kleine Dinar wilde meevoeren, en dat zij zelf machteloos was om dit te beletten. Aan dien droom had zij voortdurend gedacht, en toen zij onder een boom gezeten een loom gevoel in al haar leden kreeg, kostte het haar moeite den slaap uit de oogen te houden. Telkens vielen haar oogleden dicht, doch als zij op 't punt stond in te sluimeren, schrikte zij op, en dan was 't net, of zij een onzichtbaren vijand wilde afweren. In werkelijkheid meende zij dan de booze toovenaarster te zien, die plannen beraamde om het prinsesje weg te voeren. Ten slotte scheen het oudje niet langer weerstand te kunnen bieden aan den drang naar rust, en zij viel in een diepen slaap.

Nauwelijks had de kleine Dinar dit bemerkt, of zij liet haar bloempjes in den steek en wandelde verder het park in, blij, dat zij eindelijk eens geheel vrij was om te doen en te laten, wat zij wilde. Nu eens plukte zij een paar bloemen, dan weer lokte zij een jong hert met een malsch blaadje, of zij huppelde achter een

¹⁾ Klein soort

fraaien vlinder aan, die rusteloos heen en weer fladderde. En zoo verwijderde zij zich hoe langer hoe verder van de baboe.

In de boomen en struiken kwinkelerden vroolijke vogeltjes van allerlei kleur. Sommige waren druk bezig een nestje te bouwen, andere vlogen af en aan om hun jongen van voedsel te voorzien, enkele floten lustige liedjes en lonkten ondeugend naar het kleine prinsesje, dat daar zoo geheel alleen voortsloenterde.

Opeens bleef Dinar staan. Hoorde zij daar in de verte niet een zacht stemmetje? Werktuigelijk bracht zij den opgestoken wijsvinger aan 't oor, als wilde zij de drukke zangers in de boomen tot stilte aanmanen. En 't was net of de vogeltjes op haar wenk gehoorzaamden, want als met een tooverslag zwegen allen stil. Nu hoorde Dinar heel duidelijk een vleierend stemmetje, dat riep:

„Kom nader, schoone prinses, en ge zult 't heerlijkste plekje van de heele wereld aanschouwen.”

Dinar werd nieuwsgierig en liep behoedzaam voort. Toen werd plotseling haar aandacht afgeleid door een vogeltje, dat hulpeloos in het gras onder een tjemaraboom lag en luide om zijn moedertje schreide. 't Arme diertje spreidde vergeefs de vleugeltjes uit om op te vliegen.

Dinar keek naar boven en zag een nestje tusschen de takjes. Op den rand zaten nog drie jonge vogeltjes, en in een anderen boom hoorde zij de moeder angstig piepen.

Door medelijden bewogen nam Dinar 't jonge vogeltje op, en terwijl zij het zachtjes het donzige kopje streelde, sprak zij: „Klein wijsneusje! je bent zeker nieuwsgierig geweest. En toen ben je uit het nest gevallen, terwijl je nog niet vliegen kunt. Maar ik zal je helpen, wees maar gerust, want anders heeft je moedertje verdriet.”

En Dinar klauterde voorzichtig in het boompje, dat niet veel meer dan een sierlijke heester was, en legde het jonge vogeltje weer in 't nest.

Toen Dinar weer goed en wel op 't grasveld stond, vloog plotseling de moeder op haar schouder en fluisterde haar in 't oor: „Ik dank u, lieve prinses! En als belooning wil ik u een goeden raad geven: Pas op, dat ge niet even nieuwsgierig wordt als het kleintje, dat ge zooeven gered hebt. Nieuwsgierigheid

heeft reeds menigeen in 't verderf gestort. Doch mocht ge ooit in ongelegenheid komen, ge kunt steeds op mijn hulp rekenen. Neem dit kleine veertje van mij aan en berg het in uw zwarte lokken. Als ge er driemaal tegen blaast, zult ge mij oogenblikkelijk terugzien."

Daarop vloog 't vogeltje weg om voedsel te zoeken voor zijn jongen.

Dinar wist niet, of zij waakte of droomde. Maar neen, een droom kon 't toch niet zijn. Ze had het kleine veertje wel degelijk in haar handjes. En daar boven tjlpten ook de jonge vogeltjes, waarvan een zoo nieuwsgierig was geweest.

Daar hoorde zij opeens weer 't fijne stemmetje, dat riep: „Kom nader, schoone prinses, en ge zult 't heerlijkste plekje van de heele wereld aanschouwen."

Dinar liep steeds verder door het eenzame bosch van tjemara's en kwam ten slotte bij den breeden waterplas. Aan gene zijde van het meer begon 't uitgestrekte oerwoud, waarin haar vader wel eens op de jacht ging. Gaarne wilde zij daar ook een kijkje nemen. Maar hoe er te komen?

„Kom nader, schoone prinses, en ge zult het heerlijkste plekje van de heele wereld aanschouwen," klonk het weer. Dinar keek rond, maar zag niemand. Het was net, of 't geluid van den overkant kwam.

Aan den oever van den plas lag een klein bootje. Heel voorzichtig stapte het prinsesje er in en zette zich neer op een bankje. Haar zwarte oogjes begonnen te schitteren met ongewonen glans; een glimlach speelde om haar klein mondje. Zij vond zich zelf een zeer gewichtig persoontje. Dan boog zij het hoofdje voorover en keek in het blauw-heldere water. Om het bootje speelden honderden vischjes in de zon. Verderop zag zij, dieper in het water, groote goerami's ¹⁾ en schitterende goudvisschen.

Dinar kreeg een onweerstaanbaar verlangen om te varen over het heldere water.

„Als ik nu maar roeispanten had en zelf kon roeien," dacht zij, „dan zou ik naar den anderen kant varen en even een kijkje nemen in het donkere oerwoud."

Daar kwam plotseling een groote zwaan uit 't riet te voorschijn. Hij was geheel opgetuigd als een koetspaard. De groote, witte

¹⁾ Zeer bekende zoetwatervis.

vogel knikte heel vriendelijk tegen Dinar, kwam naar haar toe en spande zich zelf voor het kleine bootje. Dan zwom hij statig naar den anderen oever, terwijl Dinar vol verrukking rondkeek over den gladden waterspiegel. Zij vond dat varen heerlijk en dacht er in 't geheel niet aan, dat ze nu even onvoorzichtig was, als dat nieuwsgierige vogeltje.

Eindelijk kwam zij aan den overkant. Zij stapte vlug uit en verzocht den zwaan beleefd een oogenblikje op haar te wachten. En de statige vogel boog heel nederig den kop, als wilde hij zeggen: „Ik zal aan uw verzoek voldoen.”

Even bleef Dinar aan den oever staan, want geheel op haar gemak was zij toch niet.

Daar hoorde zij alweer het bekende stemmetje: „Kom nader, schoone prinses, en ge zult het heerlijkste plekje van de heele wereld aanschouwen.” Nu kon zij haar nieuwsgierigheid niet langer bedwingen. Zij liep een eindje het bosch in en kwam spoedig in een rivierdal, geheel door bergen ingesloten, zóo mooi, als zij nog nooit gezien had. Zij zette zich in 't gras neer en keek vol bewondering naar fraaie herten en kidangs, die rustig liepen te grazen. Om haar heen trippelden veelkleurige vogeltjes, die voedsel zochten voor hun jongen. Andere gevleugelde zangers rustten uit in de takken der boomen en zongen hun schoonste liedjes. Bonte kapellen met schitterende vleugels fladderden rond, of wiegden zich zachtjes op de zeldzame bloemen, die bloeiden aan den oever van het riviertje. Van de rotsen hingen veelkleurige orchideeën als guirlandes naar beneden en vervulden den geheelen omtrek met zoete geuren. In het rustig kabbelend riviertje van kristalhelder water zwommen kleine vischjes van allerlei kleur en vorm tegen den stroom op. Maar van al het natuurschoon, dat haar oog aanschouwde, trok toch niets zoozeer de aandacht van het kleine prinsesje als de zilveren waterval, die zich aan de overzijde van het riviertje in eentonig geruisch van de rotsen stortte in een klein bassin van kristalhelder water, dat als 't ware omkransd werd door een wilde strook van krachtige chevelures, wier trillende blaadjes met duizenden kleine diamantjes bezet waren.

Dinar was verrukt. Zij kon haar oogen niet afslaan van dat

heerlijke natuurschoon, en eer zij het zelf wist, begon de zon snel in het westen te dalen. Eerst toen zij opeens tot haar schrik bemerkte, dat het al een beetje donker begon te worden, stond zij haastig op om terug te keeren naar haar bootje. Maar ongelukkig sloeg zij den verkeerden weg in, en na een kwartier vruchteloos gezocht te hebben, bemerkte de arme Dinar, dat zij verdwaald was. Toen begon zij bitter te schreien, terwijl zij voortdurend om haar moedertje riep.

* * *

„Waarom zoo diep treurig, lief kind?“ vroeg plotseling een deelnemende stem achter haar.

Dinar keek verschrikt om en zag een stokoud vrouwtje met gerimpeld gelaat naderen. Ofschoon het oudje er in haar vreemde kleederdracht een beetje angstwekkend uitzag, merkte de diep-bedroefde Dinar daarvan niets. De vriendelijke stem stelde haar gerust, en schreiende antwoordde zij: „Ik wil zoo graag naar mijn moedertje, maar kan den weg naar huis niet terugvinden.“

„Is 't anders niet, mijn schatje! Kom maar met mij mee, ik zal je wel terechthelpen.“

Gaarne volgde Dinar het vriendelijke oudje. Zij liepen een eindje langs den oever van het riviertje en kwamen weldra bij een boschje van hoog opgeschoten struikgewas, dat een zeer nauwen doorgang in den vorm van een tunnel vormde.

„Ik zal je den kortsten weg naar je huis wijzen,“ sprak het vrouwtje, toen Dinar eenige vrees begon te toonen. „Kom maar gerust mee.“

Bukkend traden zij den kleinen tunnel binnen en stonden weldra voor een rotswand. Nu rolde 't vrouwtje een paar steenen op zij, die een grot gedeeltelijk afsloten, en door 't prinsesje gevolgd, trad zij binnen. Het was er zóó donker, dat men geen hand voor oogen kon zien, en Dinar, die nu werkelijk angstig werd, hield zich krampachtig aan haar geleidster vast. Nauwelijks hadden zij een paar passen door die donkere grot gedaan, of een geheime deur sprong geruischloos open, en een zee van licht verblindde een oogenblik de oogen van het prinsesje. Nu trok het vrouwtje haar haastig naar binnen, wierp de deur in het slot en sprak: „Hier zijn wij in mijn paleis, lief kind. Vind je het niet prachtig?“

Dinar keek verbaasd om zich heen en kon haar oogen haast niet gelooven. Zij stond op den drempel van een prachtige zaal, die schitterde van goud en edelgesteenten. Toch kon al die pracht en schittering haar op dat oogenblik niet bekoren; zij gevoelde zich alles behalve op haar gemak, en toen zij angstig omkeek en naar de deur zocht, doch deze gesloten zag, begon zij bitter te schreien en om haar moedertje te roepen. Het oude vrouwtje nam haar bij de hand en sprak: „Droog die traantjes, schoone prinses, en roep niet langer om je moedertje. Je bent thans in mijn macht! Doch ik zal je geen kwaad doen, indien je slechts lief tegen mij bent. Je moet voortaan hier in dit prachtige paleis blijven wonen om mij gezelschap te houden. Ik zal je de heerlijkste spijsen op gouden schoteltjes voorzetten. De beker, waaruit je zult drinken, is met de fraaiste edelgesteenten versierd, en je bedje is zachter dan het kostbaarste dons.”

Nu begon Dinar nog heviger te snikken, terwijl zij voortdurend riep: „Ik wil hier niet blijven, ik wil naar mijn moedertje!”

„Droog nu die traantjes, mijn schatje,” herhaalde het oudje, „en wees vriendelijk tegen mij. Je zult hier een leven hebben veel prettiger dan bij je ouders. Al wat je wenscht, kan ik je verschaffen, want ik bezit onmetelijke rijkdommen.”

Maar Dinar wilde niets van de booze vrouw weten. Zij verborg haar gezichtje in haar kleine handjes en bleef droevig snikken, tot zij ten slotte van vermoeidheid en overspanning in slaap viel. Toen nam de vrouw haar voorzichtig op en legde haar in een zacht bedje.

Toen Dinar den volgenden morgen wakker werd, bevond zij zich in een rijk versierde kamer, welke uitzicht gaf op een fraaien tuin. Bont gekleurde vogeltjes jubelden daar buiten in het groene loof der sierplanten, kapellen met schitterende vleugels fladderden om de ramen. Vriendelijk scheen het zonnetje op haar ledikantje, en het prinsesje kwam een oogenblik in vroolijke stemming. Doch toen herinnerde zij zich opeens, dat zij in het geheimzinnig paleis van het oude vrouwtje was, en opnieuw begon zij bitter te schreien, terwijl zij dacht aan haar lieve ouders, die nu zeker heel bedroefd zouden zijn.

De eigenaarster van het paleis bracht haar allerlei lekker

„Droog die traantjes, schoone prinses.“ (pag. 11).

eten op gouden schoteltjes, maar Dinar roerde er zelfs niet aan

Tegen den middag geleidde het vrouwtje haar in den tuin. Daar zag Dinar allerhande vreemde planten en zeldzame bloemen. Ook vond zij er kleine vijvers, waarin goudvischjes van de zonderlingste vormen vroolijk rondwommen.

Op een rijk gebeeldhouwde tuinbank van louter goud zette het prinsesje zich neer, en het vrouwtje keerde naar haar paleis terug in de hoop, dat Dinar langzamerhand onder de bekoring van al het moois zou komen.

Terwijl het prinsesje met betraande oogjes rondkeek, dacht zij aan haar ouderlijk huis en aan het park, waarin zij elken dag wandelde en speelde. Den vorigen dag had zij er nog kransjes gevlochten. En toen? Ja, hoe was het ook weer gegaan? De oude Rina, haar bediende, was in slaap gevallen, en toen had een vriendelijke stem haar gelokt. En zij had een klein, nieuwsgierig vogeltje, dat op den grond gevallen was, in zijn nestje gelegd. Toen was 't moedertje op haar schouder gevlogen om te bedanken. En de oude vogel had haar gezegd, dat nieuwsgierigheid een gevaarlijke ondeugd was! En hij had haar een veertje gegeven. Waar had zij 't ook gelaten? O, ja, in haar zwarte lokken...

Dinar zocht en vond 't kleine veertje.

„Als je er driemaal tegen blaast,” had het vogeltje gezegd, „kom ik dadelijk bij je.”

Zij zou 't eens probeeren. „Een — twee — drie!” Roef! daar zat 't vogeltje op haar schouder.

Dinar had wel willen dansen van vreugde. 't Was of zij zich nu opeens niet meer zoo alleen gevoelde.

„Wat kan ik voor je doen?” fluisterde het vogeltje.

„Mij verlossen uit dit paleis, lief diertje,” was het haastige antwoord. „Ik ben in de macht van een booze toovenaarster. Och, help mij toch! Ik verlang zoo naar mijn moedertje!”

„Hoe ben je hier gekomen? Wie heeft je over den breeden waterplas gebracht?”

„Een groote, witte zwaan!”

„Dan weet ik genoeg! Ga daar ginds bij dat kleine riviertje in 't gras zitten en wacht geduldig. Als de toovenaarster komt, moet je heel vriendelijk zijn en vragen, of je nog een uurtje mag blijven.”

Dinar gehoorzaamde dadelijk, en 't vogeltje vloog daarop haastig weg.

Een half uur had de kleine prinses bij het riviertje gezeten. Haar hartje klopte hoorbaar, nu eens van vreugde over de verwachte redding, dan weer van angst, dat de toovenaarster zou komen, om haar mee te nemen naar het paleis. En zie, daar kwam plotseling de fraai opgetuigde zwaan aanzwemmen met 't kleine bootje achter zich. Vlak voor Dinar hield hij stil. Even keek het prinsesje nog den tuin in, om te zien, of de toovenaarster niet kwam, stond toen haastig op en wipte in het ranke bootje, waarop de zwaan onmiddellijk met zijn schat wegzwoom.

Dinar kreeg weer traantjes in de oogjes, maar nu waren het vreugdetraantjes. En zij boog voorover naar den statigen vogel en fluisterde: „Lieve, beste zwaan, mijn trouwe helper, zwem nu voort, vlug voort, en bevrijd mij uit dit verschrikkelijke oord. Breng mij bij mijn moedertje, lieve zwaan. Wit zwaantje, goede vogel, gauw dan, vlug toch, anders komt weer die booze toovenaarster.”

En ongemerkt was Dinar op haar knieën gevallen en vouwde onwillekeurig de handjes, terwijl zij allerlei lieve woordjes tot den vogel sprak.

Dan opeens werd het donker om haar heen, en Dinar werd opnieuw door een angstig gevoel aangegrepen, vooral, toen zij zelfs den witten zwaan niet meer kon zien.

Daar voelde zij weer het kleine vogeltje op haar schouder. Ongevraagd was het nu gekomen om haar gerust te stellen en moed in te spreken.

„Vrees niets, lief kind,” fluisterde het haar toe, „je vaart nu door een grot, waarvan de toovenaarster het bestaan niet kent. Spoedig zul je den blauwen hemel weer zien, en den tuin van je ouders, en dan ben je vrij.”

Dinar was gerustgesteld, vooral toen zij in de verte het daglicht reeds zag schemeren. Spoedig was zij dan ook in de open lucht en buiten de grenzen van het gebied van de booze toovenaarster. Zij zag eerst het dal, waarin zij den vorigen dag verdwaald was, en eindelijk kwam zij met haar bootje op den grooten plas.

Hoe verheugd was Dinar, nu zij de vrijheid terug had. Zij had

wel willen schreien van geluk. Nu was zij weer dicht bij haar lieve ouders, en spoedig zou ook hun droefheid veranderen in vreugde.

Intusschen zwom de zwaan rustig naar den anderen oever. Daar gekomen liet hij de kleine prinses uitstappen, en eer deze gelegenheid had haar redder te bedanken, was de groote, witte vogel verdwenen in 't hooge riet.

Dinar wist niet of zij waakte of droomde. Een oogenblik stond zij besluiteloos aan den oever van het meer, toen zij plotseling een bekend stemmetje hoorde: „Ga nu vlug naar je lieve ouders, kleine prinses,” fluisterde het vogeltje, dat nog altijd op haar schouder zat. „Je nieuwsgierigheid had je bijna in het verderf gestort.”

Daarna vloog het vogeltje weg, en een oogenblik later lag Dinar veilig in de armen van haar gelukkige ouders.

II.

DE DROOM VAN EEN VORST.

In overoude tijden, toen er op Java verscheidene grootere en kleinere rijkjes bestonden, heerschte in Oost-Java een machtig vorst, die een prachtig paleis bewoonde op het Idjen Plateau. Het was omgeven door tal van kleinere gebouwen, waarin familieleden en hovelingen verblijf hielden. De meeste gebouwen waren opgetrokken van bergsteen, afkomstig van de duizenden reuzenblokken, welke over de hoogvlakte verspreid liggen, en heden ten dage den toerist nog het duidelijke bewijs leveren, dat de omliggende vulkanen de omstreken meermalen op de meest ontzettende wijze hebben geteisterd. Nog vindt men hier en daar op de hoogvlakte van Idjen gedeelten van een muur, die waarschijnlijk de vorstelijke residentie beschermd heeft tegen vijandelijke aanvallen.

De machtige vorst, waarvan de overlevering verhaalt, had slechts een dochttertje, Ina genaamd, die volgens de gewoonte van het land in volstrekte eenzaamheid werd opgevoed binnen de muren van het paleis. Zij was beeldschoon en daarbij zacht en teer als een wezentje uit hogere werelden.

Slechts enkele uitverkoren familieleden mochten de schoone prinses van tijd tot tijd aanschouwen, en zij werd dan met de

hoogste onderscheiding, als een hemelsch wezen, behandeld. Het volk kende haar niet, niemand had haar ooit mogen bewonderen, maar daarom juist leefde zij in de voorstelling als een Godin van onuitsprekelijke schoonheid en teederheid, die geluk en vrede bracht in het rijk van haar vader.

In werkelijkheid was Ina echter een gewoon menschenkind, dat behoefte had aan frissche lucht en beweging in de vrije natuur. Maar juist die werden haar onthouden, en dat stemde haar toch zoo treurig. Haar teer lichaampje leed er onder; de wangen zagen doorschijnend bleek, de mooie donkere oogjes schitterden nooit van jeugdigen overmoed, het lekkerste eten smaakte haar niet, vreugde was haar ook onbekend, omdat zij de bron der vreugde: „levenslust” niet in zich had.

De vorst zag zijn dierbaar kind kwijnen; het werd van dag tot dag erger, en dat maakte hem ongerust en diep bedroefd.

De meest bekende wonderdokters waren al geraadpleegd, steeds vergeefs. Herhaaldelijk werden er slamatans ¹⁾ gegeven, waaraan heel het volk in opgewekte stemming deelnam. Het mocht niet baten. Geen week haast ging er voorbij, of er werden kostbare offers gewijd aan de Goden. Zij brachten niet de verwachte hulp. Men trachtte de booze geesten in de donkere, dikwijls onheilspellende kraters der omliggende bergen mild te stemmen door het prevelen van gebeden en het aanbieden van geurige spijsen en vruchten. Zij bleven razen en tieren en dreigen.

Dat alles stemde den vorst heel droevig; dag en nacht waren zijn gedachten bij de lieve Ina, dag en nacht peinsde hij op middelen, om haar te genezen van de verschrikkelijke kwaal, welke het teere lichaampje langzaam sloopte. Op zekeren nacht, nadat de vorst in een onrustigen slaap gevallen was na vele uren van slapeloosheid, had hij een merkwaardigen droom. Hij droomde, dat hij op de jacht was ergens op een eenzaam eiland met haast ondoordringbare bosschen. Na lang dolen kwam hij op een kleine, vruchtbare vlakte geheel bedekt met een donkergroen gras-tapijt, waarop een groote kudde herten met haar jongen vreedzaam en rustig graasden. Midden op deze vlakte groeide een

¹⁾ Feesten, oorspronkelijk met een godsdienstig karakter.

... waar deze eerbiedig hurkte voor den hoogen bezoeker. (pag. 19).

reusachtige waringin, en aan den voet van den trotschen boom stuwde een bron haar kristalhelder water in gestadige opborrelingen naar boven. De machtige takken van den waringin, dicht bezet met donkergroene blaadjes, waartusschen paarsroode bessen rijpten, strekten zich als beschermende armen uit over een hutje, waarvoor een eerbiedwaardige grijsaard in stil gepeins op een rustbank zat.

Dat alles aanschouwde de vorst met één oogopslag, en hij maakte zich gereed om een moordenden pijl uit zijn boog op het dichtstbijzijnde hert te richten, toen de grijsaard opstond en de rechterhand gebiedend naar boven bracht. De jager begreep dat gebaar, hij liet den boog zakken en bleef, een standbeeld gelijk, staan aan den zoom van het woud.

Onmiddellijk liet de oude man de hand weer zakken en strompelde heel bedaard voorwaarts, regelrecht op den jager af.

De herten bleven rustig grazen, ook toen de grijsaard dichtbij was. Zij toonden niet de minste vrees, ja, de kleintjes sprongen zelfs op hem toe, likten zijn handen en volgden hem tot bij den jager.

„Ik groet U, edele Heer,” zoo begon de grijsaard, toen hij vlak bij den jager was gekomen, „en ik dank U zeer, dat gij op deze geheiligde plaats — liefelijk oord van rust en vrede — geen bloed hebt doen vloeien. Mogen de Goden U voor deze daad begunstigen! Ik verzoek U thans vriendelijk mij te volgen naar mijn hutje, om een oogenblik te rusten onder het groene bladerdak van den waringin, die met zijn machtige luchtwortels als het ware een statigen tempel van zuilengangen vormt, zóó schoon en verheven, als geen menschenhand in staat is te bouwen.”

Zwijgend, en geheel onder den indruk van de schoone omgeving, volgde de vorst den ouden man tot bij het huisje, waar deze eerbiedig hurkte voor den hoogen bezoeker.

Een frisch koeltje speelde in het loof van den waringin en veroorzaakte een zacht ruischen, dat den jager als de liefelijkste muziek in de ooren klonk. Van tijd tot tijd liet een boschduif haar eentonig en toch zoo welluidend koekderoek hooren. Uit het bosch stegen de jubeltonen van duizenden vogels hemelwaarts. Het heldere water der bron borrelde gestatig op en vloeide

kabbelend weg door een beekje, dat op eenigen afstand spoorloos verdween in het dichte struikgewas van het woud.

De grijsaard was de eerste, die de stilte verbrak.

„Wees welkom in mijn nederige woning, edele Heer,” zoo sprak hij met vriendelijke stem, „en dat de Almachtige U zegene, U en Uw schoone dochter, de lieflijke prinses Ina . . .”

Het was of de vorst bij het hooren van deze laatste woorden plotseling een ander mensch werd. Er kwam schittering in de anders zoo matte oogen, zijn gelaat teekende een en al belangstelling, terwijl hij vroeg: „Kent gij dan mijn dochttertje, de prinses Ina?”

Zonder antwoord te geven op deze vraag, vervolgde de grijsaard: „Ik weet, dat Uw hart bedroefd is, en de reden van die droefheid ken ik ook. Luister daarom naar mij, want ik kan U helpen. Gij bevindt U onder een heiligen boom. Ziet gij die duizenden roode vruchtjes schitteren tusschen de donkergroene bladeren, daar hoog in den top van den waringin? Zij zijn het, die Uw dochttertje van haar kwaal kunnen genezen. Ik zal U daarom twee van die vruchtjes medegeven. Een er van moet de prinses zelf planten voor Uw paleis ten aanschouwe van Uw volk, dat haar liefheeft, ofschoon het haar nooit zag. Het andere vruchtje hangt gij Uw dochttertje aan een gouden ketting om den hals. Elken dag moet het kind tweemaal met een bamboekoker naar de bron gaan, om water te halen. Zij moet de bamboe zelf vullen en dragen. Een gedeelte van het water gebruikt zij om het zaad en later het plantje te besproeien; de rest giet zij uit over haar voetjes. Indien zij deze opdracht trouw en met nauwgezetheid vervult, zal zich uit het zaadje een krachtige spruit ontwikkelen, die weldra opgroeit tot een sierlijken boom. Maar tegelijkertijd zullen bij Uw ziek kind de lichaamskrachten wederkeeren, en zij zal zich ontwikkelen tot een gezonde, levenslustige jonkvrouw . . .”

Met groote aandacht had de vorst naar den grijsaard geluisterd, terwijl zijn oogen nu een ongewone schittering vertoonden; er jubelde iets in hem, en dankbaar vatte hij de magere hand van den ouden man, terwijl hij sprak: „Dat de Almachtige u tot in lengte van dagen met zijn rijkste gunsten moge overladen. Ik zal vol hoop naar mijn paleis terugkeeren, zoodra gij mij in het

De vorst verjoeg den roover. (pag. 22).

gelukkige bezit gesteld hebt van de twee kostbare vruchtjes."

Toen hief de grijsaard plechtig de rechterhand omhoog, en onmiddellijk kwamen uit den top van den waringin twee fraaie boschduiven aanvliegen, elk met een vruchtje in den snavel.

De vorst strekte onwillekeurig de hand uit om de vruchtjes in ontvangst te nemen en ontwaakte. Bitter teleurgesteld sprak hij in zich zelf: „Helaas, 't was maar een droom!"

* * *

Den volgenden morgen was de vorst alweer voor dagen dauw bij de hand. Het was net, of een geheimzinnige macht hem naar buiten dreef. In huis had hij rust noch duur. Voortdurend dacht hij aan zijn droom, en meermalen sprak hij zuchtend in zich zelf: „O, wist ik toch maar, waar de boom groeit met die roode vruchtjes. Ik zou er heen gaan, al was het ook aan den anderen kant van de wereld." En dan bad hij heel zacht: „O, Almachtige Gebieder van het heelal, help mij toch!"

Nog voor er iemand anders in het paleis op was, bereikte hij het naaste bosch, en in droef gepeins begon hij rond te dolen.

Daar werd hij opeens in zijn droeve mijmeringen gestoord door een angstig gepiep. Een groote roofvogel vervolgde een jonge duif, die nog niet goed kon vliegen. De vorst verjoeg den roover en nam de duif op. Het arme diertje, trillende van angst, keek zijn redder dankbaar smekend aan, als wilde het zeggen: „Doe mij nu verder geen kwaad en geef mij de vrijheid terug."

Juist wilde de vorst zich gereed maken, om het duifje op een boomtak te zetten, toen hij andermaal een krachtigen vleugelslag achter zich hoorde. Het was de moederduif, die haar kind te hulp kwam en onbevreesd op den schouder van den vorst ging zitten. Nu bracht de vorst het geredde diertje bij de moeder, en het was aandoenlijk te zien, hoe de oude haar kind heel zachtjes in de veertjes van den hals pikte, terwijl zij een dankbaar „roekoe" liet hooren. Dan keek zij den vorst smekend aan, als wilde zij zeggen: „Wees nu verder ook edelmoedig en geef mij mijn jong terug."

De vorst verstond die taal, en op zachten, deelnemenden toon sprak hij: „Wees gerust, ik zal je je kind niet ontrooven." Toen

zette hij de geredde op een boomtak, en de oude ging er vroolijk koerende dadelijk naast zitten.

Zonder zich verder om de duifjes te bekommeren, keerde de vorst daarop naar zijn paleis terug.

Den volgenden dag was hij alweer heel vroeg in het eenzame bosch, en onwillekeurig leidde zijn weg naar de plaats, waar hij het duifje gered had. Weer was zijn hoofd vervuld met de gedachte aan zijn eigen kind, en ook de vreemde droom liet hem niet los. Dan uitte hij onwillekeurig als een vroom gebed den wensch: „Och, had ik toch maar twee vruchtjes van den heiligen boom om mijn arm ziek kind te genezen”

Daar kwamen plotseling een paar duifjes aanvliegen. Zij streken neer vlak voor de voeten van den vorst en lieten elk een rood vruchtje uit den snavel vallen. Daarna vlogen zij weder op en waren in een ommezien uit het oog verdwenen.

Eerst meende de vorst, dat het weer een bedriegelijke droom was, maar de vruchtjes, twee bloedkoralen, lagen er werkelijk. Vol vreugde en met een gevoel van groote dankbaarheid nam hij ze op en bekeek ze aandachtig. Nog nooit had hij zulke bessen gezien. Hij haalde een gouden doosje uit zijn gordel, borg den schat daarin, bracht het kleinood met eerbied aan zijn lippen en fluisterde: „Beminnelijke duifjes, blijde afgezanten van den Machtigen Gebieder van het heelal, ik dank u duizendmaal.”

Met blijdschap in het hart en vol hoop voor de toekomst keerde de vorst daarop huiswaarts.

Dienzelfden morgen werden in het paleis van den vorst alle voorbereidselen gemaakt voor de plechtigheid van het planten, welke tegen het vallen van den avond zou plaats hebben. In allerijl werden er boden te paard uitgezonden om in den omtrek het groote nieuws bekend te maken. Het volk was haast uitgelaten van vreugde bij het vooruitzicht nog dienzelfden dag de schoone prinses Ina te mogen bewonderen en hulde te brengen. Overal werd de arbeid gestaakt om de noodige voorbereidselen te maken voor het heilige feest, ofschoon niemand wist, of ook maar in de verste verte kon vermoeden, wat de aanleiding daartoe was.

... waar Ina haar met goud beslagen bamboe vulde. (pag. 25).

Reeds lang voor het bepaalde uur heerschte er in de nabijheid van het paleis een ongewone drukte, en van alle kanten kwam de menschenmassa nog toestroomen; jonge mannen en meisjes, grijsaards en kinderen, elke leeftijd was er vertegenwoordigd, en allen wachtten met ongeduld en stille vreugde op de dingen, die komen zouden.

Op het bepaalde uur kondigde een zachte gamelanmuziek ¹⁾, die langzaam aanzwol tot forsche, welluidende klanken, het begin der plechtigheid aan. Eerst kwamen er twee herauten uit het paleis te voorschijn, spoedig gevolgd door de vorstelijke familie met prinses Ina in haar midden.

Onder ademlooze stilte hurkten nu al de toeschouwers eerbiedig ter aarde, om een stillen groet en nederige hulde te brengen aan den vorst, en in het bijzonder aan de lieve prinses, die statig voortschreed tot de plek, waar zij zich van de haar opgelegde taak zou kwijten. Duizenden oogen waren op haar gevestigd, doch niemand durfde zelfs fluisterend een woord spreken. Op haar bleek, maar fijn besneden gelaat lag een gelukkige glimlach, haar anders zoo matte oogen schitterden als edelgesteenten. Met beide handen droeg zij voor zich uit een gouden schaalte, waarop een der vruchtjes lag; het andere hing aan een gouden ketting om haar hals.

Eindelijk stond de stoet stil, en een eerwaardige priester trad naar voren om het volk kond te doen van den aard en de beteekenis der plechtigheid, welke spoedig zou aanvangen. Daarna sprak hij een kort gebed uit, en vervolgens trad Ina naar voren. Een der hovelingen bood haar een klein gouden schopje aan, en terwijl de gamelan de lucht deed trillen van haar forsche klanken, vertrouwde zij haar schat toe aan de aarde.

Weer sprak de priester een kort gebed uit, en daarna ging de stoet op weg naar de naaste bron, waar Ina haar met goud beslagen bamboe vulde.

Kalm en rustig bleef het volk gehurkt ter aarde al de handelingen volgen, zonder de oogen af te slaan van de schoone prinses,

¹⁾ De gamelan is een verzameling van verschillende blaas-, strijk- en vooral trommel-instrumenten.

die als een bevallige hemelnimf voortschreed, omstuwd door haar vorstelijke familie en een bonte schaar van hovelingen.

Teruggekeerd op de plek, waar zij gezaaid had, goot zij een gedeelte van het water over de aarde, terwijl zij het overige gebruikte om haar teere voetjes te besproeien.

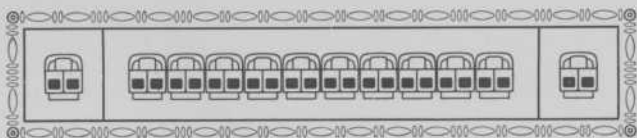
Een laatste gebed door den priester op zachten toon geuit en de plechtigheid was afgelopen. De vorstelijke familie keerde terug naar het paleis; het volk bleef den geheelen avond en een groot gedeelte van den nacht feest vieren, terwijl de jubeltonen van de gamelan den geheelen omtrek vervulden.

Ina volgde de raadgevingen, zooals haar vader die in zijn droom vernomen had, getrouw en met vreugde op. Elken dag ging zij met haar bamboekoker naar de bron om water te halen, en geregeld besproeide zij eerst de plaats, waar het zaad aan de aarde was toevertrouwd, daarna haar voetjes.

Uit het kleine vruchtje schoot weldra een plantje op, dat zich, dank zij haar goede zorgen, krachtig ontwikkelde. En, zooals het boompje groeide, fleurde de kleine Ina ook op. Haar krachten namen met den dag toe; zij werd een vroolijke, levenslustige prinses, de trots van haar ouders, een verheven vorstenkind voor haar volk.

Al spoedig sprak de geheele bevolking met diepen eerbied over den droom van den vorst. En sedert wordt door de Javanen de waringin als een heilige boom beschouwd.

III.

DE TOOVERFEE VAN DEN MERAPI.

An de zuidzijde van de vruchtbare hoogvlakte van Tanah-Datar, een der schoonste en dichtstbevolkte streken van de Padangsche Bovenlanden, verheft de trotsche Merapi zijn vulkaankegel hoog in de lucht. De grillig gevormde top met zijn diepe geulen en spelonken is geheel kaal, een doode rotsmassa, tengevolge van de vele uitbarstingen. De bovenste hellingen zijn met ondoordringbare oerwouden bedekt, waarin wilde dieren een schuilplaats vinden. Daaronder vindt men op een hoogte van 1000 tot 3000 voet groene koffietuinen, waardoor woeste bergstroompjes hun water met kracht voortstuwen. Hoogerop vormen zij watervallen, die met donderend geraas van de rotsen vallen en uit de vlakte gezien zilveren linten gelijken. Aan den voet van den vulkaan en op het plateau besproeien de beekjes de altijd dorstige rijstvelden, en zacht ruischend spoeden zij zich voort langs haar groene boorden door vriendelijke kampongs van sierlijke huizen, rijstschuren en moskeeën.

Heel lang geleden woonde aan den voet van den Merapi een grijsaard in een klein bamboehuisje. Liefelijker plekje had hij zich moeilijk kunnen uitkiezen. Voor 't hutje groeiden een paar

eeuwenoude waringins, die hun dichtbebladerde takken als reuzenarmen uitstrekten over een liefelijk meertje van kristalhelder water, waarin goudvisschen naast donkerkleurige goerami's rondzwommen. Het was een van die heilige vischvijvers, zooals men er in de Padangsche Bovenlanden in elke kampong minstens een aantreft. Vlak voor den ingang van het huisje was een bamboestok geplant, die met zijn top in het groene loof van den waringin reikte. Aan dien top hing een sierlijk kooitje, waarin een fraaie boschduif haar zangerig klagend geroekoe deed hooren. Met een lang touw, dat over een houten katrol liep, kon het kooitje neergelaten en opgeheschen worden. Naast de deur van het hutje stond een breede rustbank van bamboe onder een klein raampje zonder ruiten, dat met een houten luikje kon gesloten worden.

Ter zijde van 't huisje wuifden de reusachtige bladeren van kokospalmen en bananen, terwijl er achter een klein riviertje kabbelde in een diep ravijn, rijk begroeid met varens en orchideeën.

Van de woning liepen smalle bergpaden naar de groote kampongs in den naasten omtrek, welke alle veel lager, te midden van rijstvelden waren gelegen.

Voor de bewoners dier kampongs was de grijsaard geen onbekende. Haast allen hadden wel eens uitgerust op de groote bank voor 't gastvrije huisje, ja, niet zelden kwamen er op één dag tientallen mannen, vrouwen en kinderen tot den ouden man om hem te raadplegen over ziekten. Want wijd in den omtrek was 't bekend, dat Hadji ¹⁾ Idris, zoo was zijn naam, een wonderdokter was, die alle geneeskrachtige kruiden kende en de kunst verstond om er voor zieken heilzame medicijnen uit te bereiden.

Maar Hadji Idris was niet alleen een kundig inlandsch dokter, hij stond ook bekend als een hoogst verstandig man. Geen wonder, dat tal van inlanders van heinde en verre tot hem kwamen om zijn raad en voorlichting in te winnen.

En zoo gebeurde het op zekeren dag, dat een nog jeugdige

¹⁾ Mohammedaan, die in Mekka tot priester gewijd is.

Maleier uit een ver afgelegen kampong op weg was om Hadji Idris een bezoek te brengen.

Reeds lang voor het opkomen der zon was hij heimelijk op reis gegaan met zijn fraaie boschduif in een klein kooitje. Deze vogel zou hem, naar hij meende, zeker geluk aanbrengen.

Na een zeer vermoeiende dagreis bereikte hij eerst tegen den avond 't hutje van Hadji Idris, waar hij door den vriendelijken bewoner gastvrij ontvangen werd.

Nadat de reiziger zich in 't riviértje door een bad verfrist had, en een stevige maaltijd hem weer voldoende op krachten had gebracht, nam hij naast den grijsaard plaats op de rustbank voor 't huisje.

Eenige oogenblikken zaten zij zwijgend naast elkaar, terwijl de zon met haar gouden stralen den top van den Merapi als 't ware in purper en goud deed baden.

De jonge Maleier staarde een wijle naar den vergulden top, terwijl zijn gastheer in diep gepeins voor zich zag. Eindelijk wendde hij zich tot den grijsaard en vroeg: „Is het waar, dat daar boven op den top van dien hoogen berg een tooverfee woont in een paleis van goud en diamanten?”

De grijsaard zag verbaasd op zonder te antwoorden. Dan, zich weer herstellende, fronste hij de wenkbrauwen en keek zijn gast met zulke doordringende oogen aan, als wilde hij de geheimste wenschen van zijn ziel ontsluiten.

„Een oude man uit mijn kampong,” zoo vervolgde de reiziger, „heeft 't mij ten minste verteld. Ik klaag hem dikwijls mijn nood, omdat ik van den vroegen morgen tot den laten avond hard moet werken. En ik heb hem meermalen 't middel gevraagd om spoedig rijk te worden. En altijd is zijn antwoord: „Daar ginds, heel ver in 't zuiden, verheft zich trots in de lucht een reusachtige berg. Op zijn top woont in een paleis van louter goud en diamanten een schoone tooverfee, die van uit haar hooge woning dit land beheerscht.”

„En als ik door nieuwsgierigheid gedreven meer inlichtingen vraag omtrent die tooverfee en al haar schatten, glimlacht de oude man en antwoordt: „Meer mag ik u niet vertellen.” Toen heb ik eindelijk op een avond, dat ik weer bij den grijsaard was geweest,

het besluit genomen om den berg te zoeken en hem te beklimmen, ten einde mij een gedeelte van de schatten toe te eigenen. Ik heb lang gezocht, overal gevraagd, tot men mij eindelijk in de naaste kampong naar u verwees. En zoo ben ik thans hier om den raad in te winnen van den wijzen Hadji Idris. Och, laat mij, ongelukkige zwerver, toch niet ongetroost heengaan! Zeg mij, of 't waar is, dat daar boven een weldoende tooverfee woont, en doe mij 't middel aan de hand om in 't bezit te komen van een gedeelte harer schatten...."

"De grijsaard uit uw kampong," antwoordde Hadji Idris, „is een wijs man. Dat Alah hem zegene! Op den berg, hier vlak voor u, woont werkelijk een machtige Godin, gebiedster van hemel en aarde. Zij bezit onmetelijke schatten, welke zij met kwistige hand onder de menschen uitdeelt. Doch al geeft zij nog zooveel, haar rijkdommen verminderen niet. Over dag woont zij boven op den berg in een paleis van louter goud en diamanten. Dan ziet zij van boven op ons neder als een weldoende fee, die alle menschen kinderen rijkelijk beloont, indien zij met ijver en zorg hun dagtaak verrichten. Des avonds gaat zij ter ruste in haar prachtig paleis, om den volgenden morgen haar taak van weldoende fee weder te beginnen."

Met gespannen aandacht had de Maleier naar de woorden van den grijsaard geluisterd. Er was een ongewone schittering in zijn donkere oogen gekomen. En terwijl hij begeerige blikken naar den top van den Merapi wierp, sprak hij: „Dus is het tóch waar, wat men mij verteld heeft? Dan heb ik de bron van rijkdom ontdekt? Mijn besluit is genomen!"

„Prachtig gezegd," viel de grijsaard in, „de bron van alle rijkdommen hebt ge gevonden. Maar mag ik ook weten, welk besluit ge genomen hebt?"

„Dat is zoo eenvoudig mogelijk: Ik zal nog dezen nacht den berg beklimmen, het paleis van de tooverfee zoeken, en mij een gedeelte van haar schatten toeëigenen."

Hadji Idris schudde bedenkelijk het hoofd en sprak: „Dat moet ik u ten sterkste ontraden. De tooverfee duldt geen menschelijk wezen in haar nabijheid. Wie haar durft naderen, doet zij onmiddellijk in steen veranderen. Keer daarom terug naar uw kam-

pong. Ga met nieuwen moed aan uw dagelijkschen arbeid, en ge zult spoedig ondervinden, dat de weldoende fee ook u zal begunstigen."

"Zeker!" antwoordde de gast, „ik zal weer gaan werken, zweogen, van den morgen tot den avond, en als een arm dessaman voortleven, terwijl ik thans in de gelegenheid ben in eens rijk te worden! Ik denk er niet aan. Gewapend met mijn kapmes vrees ik de machtige toovergodin niet. Ik heb geen tijd te verliezen. Voorloopig mijn dank voor uw gastvrijheid. Morgen ziet ge mij als een schatrijk man terug, en dan zal ik u rijkelijk beloonen."

Daarop verliet hij het gastvrije hutje van Hadji Idris en begaf zich moedig op weg.

Eerst volgde hij het smalle pad, dat opwaarts voerde naar de hoogstgelegen koffietuinen, maar al spoedig kwam hij in het dichte oerwoud, waar lianen en struikgewas hem dikwijls den weg versperden. Dan trok hij het kapmes uit de scheede en baande zich een weg. Dan weer bevond hij zich plotseling voor een diep ravijn, vol spleten en spelonken, onzichtbaar door het dicht struikgewas. Of hij stond opeens voor een hoop reusachtige rotsblokken, in de grootste verwarring door elkander geworpen bij een van de vele uitbarstingen. Dan moest hij zoeken en zoeken om het bijna onzichtbare pad te vinden, dat door vroegere bergbeklimmers gemaakt was. Niet zelden hoorde hij ook in de verte het angstaanjagend gebrul van wilde dieren, en dan sloeg hem de schrik om het hart.

Doch niettegenstaande al deze moeilijkheden en gevaren verloor hij geen oogenblik den moed, zelfs niet, toen hij op een kleine open vlakte midden in het oerwoud de plek bereikt had, waar het pad eindigde. Van daar te beginnen moest hij zich een geheel nieuwen weg banen, en dat eischte ontzaggelijk veel van zijn krachten. Maar eindelijk naderde hij toch den top. Het oerwoud lag nu achter hem, en voor zich zag hij een steile, onbegroeide helling met groote en kleine rotsblokken bezaaid.

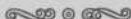
Een hol gerommel, gevolgd door een hevig gesis en gebrom deed hem plotseling van schrik stilstaan. Hij was in de nabijheid van een krater. En, o schrik, in de verte meende hij een spook-

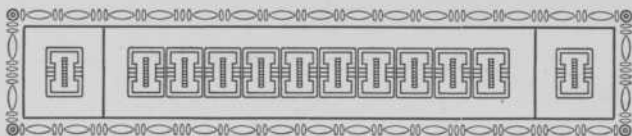

... in de verte meende hij een spookachtige vrouwengedaante te zien, ... (pag. 31).

achtige vrouwengedaante te zien, die dreigend op hem afkwam. Achter die gedaante zag hij duidelijk een prachtig kasteel, dat schitterde van goud en diamanten. Hij verzamelde al zijn moed, trok het kapmes uit de schee en wilde naar boven snellen, om het spook te bekampen, doch plotseling voer er een ijzige rilling door al zijn leden. Hij was in een steenen beeld veranderd!

Wanneer men tegen het vallen van den avond van uit Fort-de-Kock naar den top van den Merapi kijkt, op het oogenblik dat de zon ondergaat, lijkt het dikwijls, of daar boven werkelijk een steenen beeld staat, dat met opgeheven wapen gereed is een aanval te doen. Dat is, volgens de inlanders, 't versteende lichaam van den begeerigen Maleier, die de toovergodin van haar schatten wilde berooven.

IV.

DE GOUDEN EIEREN.

In een kleine bergkampong op Sumatra woonden twee oude vrouwen naast elkaar. De eene was eigenaarster van een fraai huis met sierlijk gebeeldhouwde gevels. Zij was daarenboven in het bezit van vele vruchtbare rijstvelden, welke zij met zorg liet bewerken, en die rijke oogsten gaven. Uit haar ruime schuren verkocht zij het geheele jaar door groote hoeveelheden prachtige rijst, en al het geld sloot zij zorgvuldig weg in een groote ijzerhouten kist, welke verborgen was onder haar legerstede. Zij stond bekend als een schraapzuchtige vrouw, die nooit iets aan armen of ongelukkigen gaf, terwijl zij zelf zoo armoedig leefde, alsof zij noodlijdend was. Naast haar woonde in een klein huisje, omgeven door enkele kokospalmen, een arm vrouwtje, dat met moeite in haar onderhoud voorzag. Zij bezat niets anders op de wereld dan haar armoedig hutje, doch medelijdende kamponglieden lieten haar nu en dan eenig werk verrichten en voorzagen haar geregeld van rijst.

Eens was het arme vrouwtje ziek, en daar zij al verscheidene dagen niets verdiend had, besloot zij de hulp in te roepen van haar rijke buurvrouw. Met moeite sleepte zij zich voort tot aan de trap, die toegang gaf tot de ruime woning. Op de onderste

trede zette zij zich moe en hulpeloos neder, geduldig wachtende tot buurvrouw haar bemerken zou. Toen zij daar enkele minuten gezeten had, schrikte zij plotseling op door den vleugelslag van een fraaie boschduif. Ook deze scheen uitgeput van honger en vermoeienis. Juist wilde de duif beginnen enkele korrels op te pikken van een grooten hoop padie, welke voor een van de rijstschuren lag, toen de eigenaarster thuis kwam. Woedend raapte zij een steen op en smet er mee naar de boschduif, gelukkig zonder] het arme diertje te raken. De duif vluchtte, en nu eerst bemerkte het arme vrouwtje, dat zij gewond was aan een van de vleugels en fladderend langs den grond een goed heenkomen moest zoeken. Waarschijnlijk was zij door een toeval ontkomen uit de sterke klauwen van een roofvogel.

Daar bemerkte de gierige vrouw het ziekelijke oudje op de trap van haar woning. Een oogenblik keek zij haar met verachtelijken blik aan en toen, half brullend van woede, snauwde zij het arme vrouwtje toe: „Den diefachtigen vogel van [zooeven heb ik met een steen verjaagd, voor menschengespuis heb ik in mijn huis een duchtigen knuppel liggen! Verdwijnt uit mijn oogen, of ik zal je met dat wapen laten kennismaken!”

Angstig stond het oude vrouwtje op, en zoo vlug als haar stramme knieën toelieten, ontvluchtte zij het erf van de booze buurvrouw.

Dichtbij haar eigen huisje gekomen, vond zij de fraaie boschduif uitgeput op den grond liggen. Bij haar nadering trachtte het angstige diertje nog te ontvluchten, doch zijn pogingen om de vleugels uit te slaan, waren vergeefs. Het was trouwens niet noodig, want het medelijdende vrouwtje hurkte bij den vogel, nam hem zachtjes in de magere handen en streelde] hem teeder den kop.

En de duif spalkte haar kleine oogjes open en keek het vrouwtje dankbaar en vol vrouwen aan.

Thuis gekomen nam het oudje een mandje, legde er een oude sarong in, plukte een handje vol kapok uit haar eigen hoofdkussen en maakte een zacht bedje voor de hulpeloze duif. Daarna reinigde zij den gewonden vleugel voorzichtig en streek er met een zachte kippenveer kokosolie over.

De duif liet zich gewillig behandelen, en toen het arme vrouwtje

haar ten slotte eenige zachtgekookte rijstkorrels voorlegde, pikte zij deze gretig op.

* * *

't Werd avond, en het goedhartige vrouwtje begaf zich vroeg ter ruste. Eerst echter overtuigde zij zich nog eens, dat de duif naar behooren verpleegd was. Met dankbare oogjes keek het lieve dier haar aan zonder de minste vrees te toonen. En toen zij het zachtjes toesprak en met haar knokkelige hand over het kleine kopje streekte, sloot 't behagelijk de oogjes.

Weldra had het vrouwtje haar vermoeide ledematen uitgestrekt op de harde baleh-baleh,¹⁾ welke als slaappleeds dienst deed. Zij kon echter den slaap nog niet vatten. Telkens dacht zij weer aan de booze buurvrouw, die haar op zulk een ruwe wijze had weggejaagd. Maar eindelijk vielen de vermoeide oogleden toch dicht, en heerlijke droombeelden zweefden haar voor den geest. Zij zag voor zich een schoonen jongeling, en om hem vlogen tal van lieve boschduiven met glinsterende vleugels. Elk van de duiven had een gouden ei in den snavel, en op een teeken van hun meester zetten zij zich neder aan haar voeten en legden het gouden ei voor haar neer. Toen hoorde zij met vriendelijke stem de woorden fluisteren: „Ziedaar het loon voor uw medelijden!”

Zij werd plotseling wakker en voelde werktuigelijk om zich heen.

„Hoe dom van mij,” fluisterde zij, nadat de begoocheling geheel verdwenen was. „Het was immers maar een droom.... Het was maar een droom, maar droomen zijn toch niet altijd bedrog! Is niet de boschduif de heilige vogel van de Sumatranen? Hij brengt steeds geluk in de familie. En daarom houdt elke Sumatraan er minstens één boschduif op na. Ook ik had er vroeger een. 's Morgens liet hij vroolijk zijn „roekoe” hooren. Toen was ik nog niet zoo arm, niet ziekelijk, niet ongelukkig. Helaas, ik vond mijn vogel op zekeren morgen dood in zijn kooitje, en sedert heb ik heel wat leed ondervonden. Maar ik zal van nu af gelukkiger worden, want ik ben weer in het bezit van een boschduif. Ik zal haar zoo goed als ik kan verzorgen, en.... zal zij mij dan misschien verblijden met een gouden ei?

¹⁾ Rustbank van bamboe.

Of zou het niet waar zijn, dat alle boschduiven gouden eieren beginnen te leggen, als ze honderd jaar zijn? Misschien.... Ik heb in mijn droom duidelijk gouden eieren gezien, en droomen zijn toch niet altijd bedrog?"

Toen viel het oudje in een gerusten slaap, en met een gelukkigen glimlach op de lippen sliep zij door tot de dag aanbrak.

Geheel verkwikt, uitgerust naar lichaam en geest, stond zij op en richtte haar schreden dadelijk naar het mandje, waarin de gewonde vogel verpleegd werd.

De boschduif was verdwenen, maar in het nest lag een prachtig gouden ei.... Een gemengd gevoel van vreugde en droefheid maakte zich van het vrouwtje meester. Vreugde over het kostbare ei, een grooten schat in haar armoede, droefheid over het verlies van haar vogel. Toch hield de blijde stemming weldra de overhand, vooral nadat zij later op den dag meerdere kamponglieden haar geluk verteld had, en allen haar verzekerden, dat de duif ook verder haar dankbaarheid zou toonen. En de voorspelling kwam uit. Tegen den avond werd zij plotseling opgeschrikt door het vleugelgeklap van een vogel, die haar hutje binnenvloog en zich behagelijk neervlijde in het mandje, dat nog op dezelfde plaats stond. Het was dezelfde boschduif, die zij den vorigen dag zoo liefderijk verpleegd had.

Het vrouwtje naderde het mandje, hurkte langzaam en begon den vogel te streelen, terwijl zij hem allerlei lieve woordjes van dank toesprak. En even rustig als den vorigen dag, vol vertrouwen, met schitterende oogjes, liet de duif zich de liefkoozingen welgevallen. Daarna voorzag het oudje de boschduif weer van voedsel, zachtgekookte rijstkorrels, welke zij gretig oppikte.

Toen het vrouwtje den volgenden morgen opstond, was de duif weer verdwenen, maar in het nest lag een ander gouden ei.

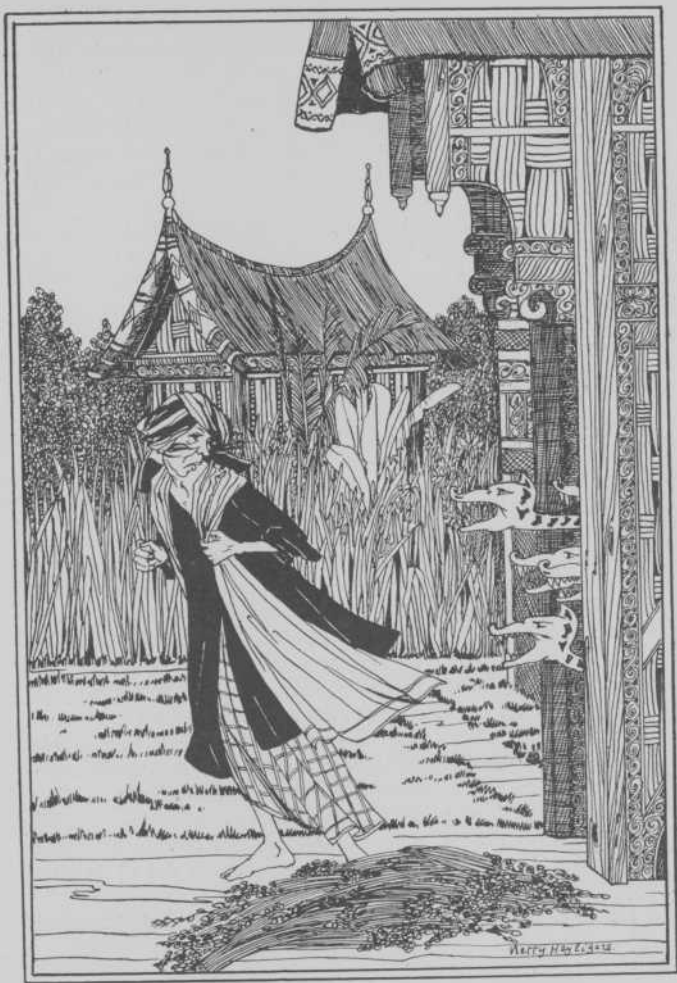
* * *

Als een loopend vuurtje had zich het wonderbaarlijke nieuws door de kampong verspreid, en van alle kanten kwamen er menschen om het oude vrouwtje geluk te wenschen en de gouden eieren en het nest te zien. En allen verheugden zich van harte in het geluk van de bezitster, te meer, omdat zij bij alle kampong-

lieden bekend stond als zeer goedhartig en behulpzaam. Alleen de booze buurvrouw gevoelde zich minder op haar gemak: zij verging van nijd en peinsde op middelen om de gelukaanbrengende duif in haar bezit te krijgen. Had zij geweten, dat de boschduif, die van haar padie kwam snoepen, haar dankbaarheid zou toonen door het leggen van gouden eieren, zij zou haar zeker niet zoo ruw verjaagd hebben. Doch gedane zaken nemen geen keer! Haar fout herstellen, kon zij met den besten wil niet. Er bestond dus slechts één middel om in het bezit te komen van de wonderduif: List en geweld! Had zij den vogel maar eenmaal in haar macht, dan zou hij zonder twijfel voortgaan met het leggen van gouden eieren. Reeds lang voor de zon in het oosten daalde, ging zij op de loer staan, en tegen het vallen van den avond zag zij de boschduif het hutje van haar buurvrouw binnen-vliegen. In zenuwachtige spanning wachtte zij nu verder af tot de gelukkige bezitster van den wondervogel ter ruste ging. Tegen acht uur zag zij haar 't kleine olielampje uitblazen. Ze wachtte nog een kwartiertje, overtuigde zich, dat in het hutje alles rustig was, stak haar hand door een opening, welke zij behoedzaam in de kleine deur van gevlochten bamboe had gemaakt, en schoof den grendel — een bamboestok — voorzichtig op zij. Piepend draaide de deur open. Zij wachtte even. Haar hart bonsde geweldig! Het oudje scheen reeds in diepen slaap, want alles bleef rustig. Toen trad de dievegge binnen, legde schielijk een tetampah ¹⁾ over het mandje, waarin de duif haar nest had, nam ze daarna op en verdween er mee, na eerst de deur gesloten te hebben.

De vogel bleef rustig, alsof er niets gebeurde. Thuis gekomen zette de boosaardige vrouw de mand onder haar legerstede, legde een zwaren steen op het deksel en begaf zich ter ruste. Weldra viel zij in een vasten, doch zeer onrustigen slaap. Zij werd door een verschrikkelijke nachtmerrie gekweld. Een afschuwelijke slang met tien koppen kwam op haar af. Zij wilde het ondiep ontluchten, maar miste de kracht om zich te bewegen. Langzaam naderde het monster. Twintig vurige oogjes waren onophoudelijk op haar gevestigd. Tien venijnige tongetjes spoten fijne straaltjes van

¹⁾ Platte mand in den vorm van een grooten schotel.

Schreeuwend en gillend zette zij 't op een loopen. (pag. 40).

pijnigend vergift in haar aangezicht. Eindelijk slingerde de slang haar lenigen staart om haar hals, zoodat de ademhaling haar geheel belemmerd werd, en de tien gapende muilen grepen elk een van haar vingers en slokten deze op. Zoo bleef zij vele uren liggen met dichtgesnoerden hals en beklemde borst onder de vreeselijkste foltering, tot zij eindelijk met een hevigen gil ontwaakte.

Het was al geruimen tijd dag. De boosaardige vrouw spalkte haar oogen wijd open, keek een oogenblik als een waanzinnige om zich heen en kwam langzaam tot bezinning. Toen zij weer geregeld kon denken en handelen, sprong zij op, hurkte onmiddellijk voor de baleh-baleh en trok het mandje naar zich toe, waarin de boschduif gevangen zat. Voorzichtig lichtte zij het deksel op, in de hoop een gouden ei te vinden, doch wie schetst haar ontsteltenis, toen plotseling een monsterachtige slang met tien venijnige drakenkoppen te voorschijn kwam, gereed om haar aan te vallen. Schreeuwend en gillend zette zij het op een loopen, achtervolgd door het monster, dat zich snel voortbewoog, de tien gapende muilen steeds in de hoogte. Eenige voorbijgaande landbouwers kwamen op het angstgeschreeuw af en bemerkten tot hun grooten schrik het tienkoppige monster. Dadelijk maakten zij zich gereed om 't ondiër met patjollen ¹⁾ onschadelijk te maken, doch juist zou een hunner zijn geducht wapen opheffen om de slang een eersten slag toe te brengen, toen zij plotseling veranderde in een fraaie boschduif, die zich langzaam in de lucht verhief en op zekere hoogte gekomen regelrecht naar de groote bosschen op de hellingen der bergen vloog. Stom van verbazing stonden de mannen dit wonderlijke schouwspel aan te gapen, toen eindelijk het oude vrouwtje, dat de duif zoo liefderijk verpleegd had, kwam aanstropelen en een oplossing van het raadsel gaf. Toen zij dien morgen ontwaakt was en het mandje met de duif miste, had zij dadelijk aan de boosaardige buurvrouw gedacht. En het bleek thans, dat deze werkelijk de dievegge was, en dat zij de straf voor haar misdaad reeds had ondergaan.

De boosaardige vrouw werd na dien tijd door al de bewoners

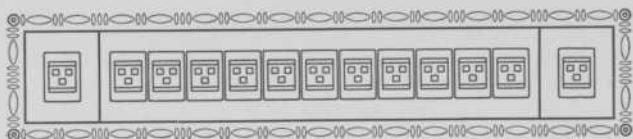
¹⁾ Een soort van spade.

van de kampong als een booze toovenaarster gevreesd, en zij zelf werd dag en nacht gemarteld door angstaanjagende visioenen en verschrikkelijke droomen.

Het goedhartige vrouwtje werd echter door een ieder als een halve heilige beschouwd, en van heinde en verre kwamen nieuwsgierige menschen haar bezoeken om de gouden eieren te zien. Dat zij allen rijke geschenken voor de gelukkige bezitster meebrachten, valt licht te begrijpen, en zoo kwam het, dat het vrouwtje ruim kon leven zonder haar kostbare schatten te verkoopen.

De boschduif zag zij echter nooit weer terug.

V.

DE TALISMAN VAN HASAN SOLEIMAN.

Ongeveer vier eeuwen geleden, toen de Moluksche eilanden in hun bloeitijdperk verkeerden, doordat de geurige kruidnagelen en andere specerijen met goud betaald werden, leefde er in het land der Amboneezen een Moorsch priester, Hasan Soleiman genaamd, die bij de bevolking in hoog aanzien stond. Zóó groot was zijn invloed, dat zelfs de machtige bewindhebbers der Oost-Indische Compagnie hem bij elke gelegenheid hooge eer bewezen.

Van dezen Hasan Soleiman zijn heden ten dage bij de bewoners der Moluksche eilanden nog allerlei ware en fantastische verhalen in omloop, zoodat het moeilijk is uit te maken, waar de waarheid eindigt en de verbeelding begint.

Reeds in zijn jeugd, toen Hasan Soleiman de priesterschool nog bezocht, bleek het, dat hij als uitverkorene der Goden tot iets grootsch bestemd was. Op zekeren nacht toch, dat zijn leermeester zich te midden der aanstaande priesters ter ruste wilde leggen, werd hij getroffen door een geheimzinnig licht, dat in zachte flikkeringen uitstraalde van het voorhoofd van een der leerlingen. Daar het hem in de duisternis van den nacht niet mogelijk was het gelaat te onderscheiden van den jongen man,

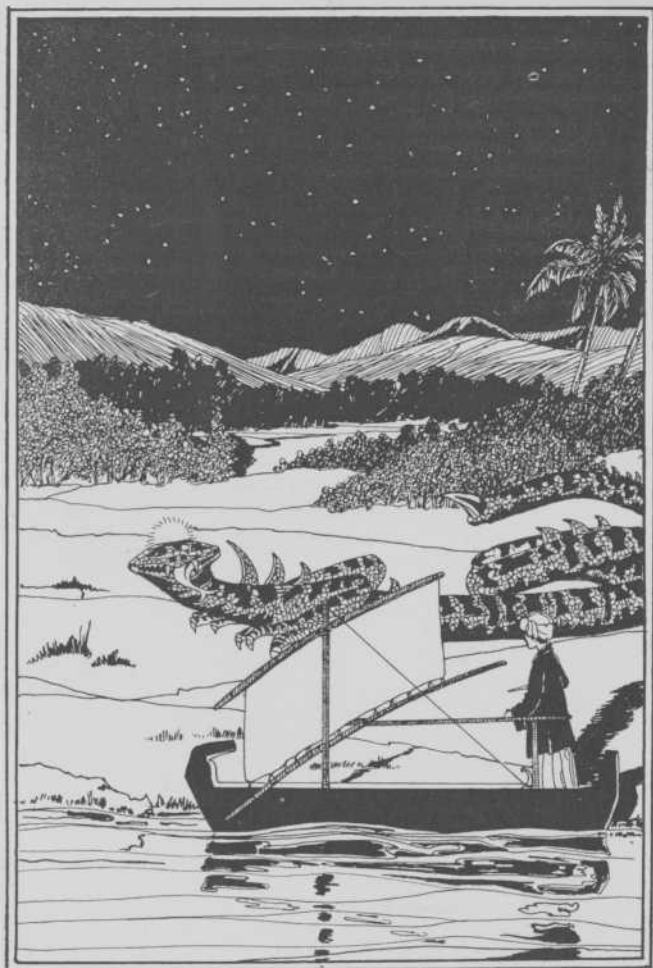
die deze zonderlinge gave bezat, maakte hij met sirihspeeksel ¹⁾ een kruis op den voetzool van den leerling. Den volgenden morgen bleek hem, dat Hasan Soleiman de uitverkorene was, en het stond nu voor den priester vast, dat Alah dezen knaap tot groote daden bestemd had. Hij werd in die overtuiging niet weinig versterkt, toen zijn leerling korten tijd daarna een haast bovenmenselijke daad volbracht: Op zekeren nacht wandelde Hasan Soleiman geheel alleen langs het eenzame strand om biddende te genieten van de frissche zeelucht. Opeens werd hij geboeid door een klein, maar krachtig fonkelend licht aan de kust van het voor hem liggende eiland Ceram. Er kwam een onweerstaanbaar verlangen in hem op om te onderzoeken, wat dat te beduiden had, en na eenig zoeken stapte hij in een visschersprauw en stevende geheel alleen, nu eens roeiende met krachtigen slag, dan weer zeilende, op het licht af.

Toen hij de plaats genaderd was, waar het licht nog altijd schitterde met haast verblindenden glans, bemerkte hij, dat het voortkwam uit den kop van een reusachtige zeeslang.

Onverwijd begon de moedige Hasan Soleiman nu een strijd op leven en dood met het monster, en hij had het geluk de overwinning te behalen. Met gespleten kop liet hij het ondiër op het strand liggen, nadat hij zich eerst in het bezit gesteld had van een prachtigen moestika ²⁾ in den vorm van een reusachtigen parel, dien hij in den kop vond. Natuurlijk verzuimde Hasan Soleiman niet om den volgenden morgen zijn avonturen in geuren en kleuren te vertellen en den moestika te vertoonen. Een oude waarzegster, die bij de bevolking in hoog aanzien stond, wist te vertellen, dat de moestika een talisman was van onschatbare waarde. Hij zou den bezitter geluk en voorspoed brengen, zoolang hij in zijn bezit was. Doch mocht hij hem ooit verliezen, dan zou de verslagen slang van den dood opstaan en zich weer in

¹⁾ Sirih of betel: Slingerplant met een geurig, bitter blad. Dit blad wordt, met kalk besmeerd en met enkele andere bestanddeelen daarin gerold, gekauwd en scheidt een overvloedig roodkleurig speeksel af.

²⁾ Moestika: Bijna alle volken in den O.-I. Archipel gelooven, dat zulke steenen voorkomen in den kop van sommige slangen en ook in enkele vruchten.

Hij bemerkte, dat het licht voortkwam uit den kop van een reusachtige slang. (pag. 43).

het bezit stellen van het kleinood. Een en ander was oorzaak, dat Hasan Soleiman door de bevolking werd vereerd als een heilige, wiens gunst men zocht. Van heinde en verre stroomden de menschen toe om den talisman te zien, maar tevens om den van God uitverkoren priester met de rijkste geschenken te overladen. Zodoende vergaarde Hasan Soleiman in enkele jaren onmetelijke schatten, en hij leefde voortaan als de machtigste vorst. Zijn invloed op de bevolking werd gaandeweg zóó groot, dat de bewindhebbers der O.-I. Compagnie zijn gunst zochten.

Zij noodigden hem uit tot een bezoek aan het schoone Java en zonden zelfs een mooi en groot schip naar de Molukken om hem af te halen.

Soleiman gevoelde zich niet weinig vereerd met de uitnoodiging van de machtige Compagnie en nam ze dan ook gaarne aan. Daarbij kwam, dat het steeds zijn vurigste wensch was geweest het eiland Java te leeren kennen, en nu zou hij er als een vorst worden rondgeleid. Ook had hij er steeds naar gestreefd zijn kennis zooveel mogelijk uit te breiden, omdat hij begreep, dat niet alleen rijkdom, maar ook en vooral kennis, macht geeft.

De reis naar Java werd dus ondernomen, en het moet gezegd worden, dat hij bij uitnemendheid de kunst verstond zich als een werkelijk vorst voor te doen. In zijn zeldzaam kleed, geheel bestaande uit aaneengeregen kruidnagelen, trok hij op Java zeer de aandacht.

Teruggekeerd in zijn eigen land, werd hij met alle eerbewijzen ontvangen. Hij had op Java veel gezien en veel geleerd. Als levensdoel had hij zich nu gesteld zoowel zijn schatten als zijn kennis aan te wenden, om zijn land tot groteren bloei te brengen en het volk gelukkig te maken, en werkelijk gelukte hem dat in het begin zóó goed, dat de bevolking hem meer dan een vorst vereerde. Het schijnt echter, dat Soleiman op lateren leeftijd zijn plicht verzaakt heeft en een slaaf van zijn geld is geworden.

Het wonderlijke van de geschiedenis is, dat bij den dood van Soleiman al zijn schatten, alsmede de talisman, verdwenen waren, en het is alweer een legende, die hiervan de verklaring geeft.

Toen Hasan Soleiman de reusachtige zeeslang verslagen en den zeldzamen moestika uit den kop van het monster genomen

had, bezat hij de macht om rijk te worden. Alah had hem die macht echter onder één voorwaarde verleend: Hij moest zijn schatten en ook zijn kennis gebruiken om het volk, waaronder hij leefde, gelukkig te maken, en het land tot aanzien en bloei te brengen.

In den beginne voldeed Soleiman zoo getrouw mogelijk aan die voorwaarde, doch langzamerhand kwam hij zoodanig onder de macht van het geld, dat hij er niet meer van scheiden kon. Nu was hij er slechts op bedacht steeds meer schatten te vergaren. Later werd hij dag en nacht gekweld door de vrees, dat men hem zijn rijkdommen zou ontstelen, en daarom besloot hij een groot gedeelte zorgvuldig en heel in het geheim te verbergen in een diepen put, dien hij eens heel toevallig op een eenzame plek in het gebergte ontdekt had.

Het ongeluk wilde, dat hij bij dat werk zijn kostbaren talisman verloor, en hoe hij ook zocht, het kleinoord was nergens te vinden.

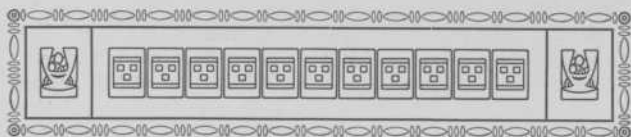
Toen maakte zich een groote angst van Soleiman meester, en het kwade geweten begon te spreken. Hij dacht aan de voor-spelling van de waarzegster, dat de zeelang in het leven zou terugkeeren op het oogenblik, dat hij van den zeldzamen moestika beroofd was. Bevende over al zijn leden wilde hij de eenzaamheid ontvluchten, toen hij opeens de reusachtige zeelang uit de aarde zag oprijzen. Zij stak haar kop in den put, waarin de schatten bewaard lagen, en slokte alles naar binnen. Daarna ver-toonde zij zich nog eenmaal in haar volle lengte aan den van schrik verstijfden Soleiman en legde zich toen inééngekrunkeld ter ruste in den put.

Toen Soleiman een weinig van den schrik bekomen was, hoorde hij een vriendelijke stem, die hem toefluisterde: „Ziedaar nu het loon voor uw schraapzucht. Alah had u tot iets grootsch bestemd. Gij hadt met uw onmetelijke rijkdommen en uw groote kennis een zegen voor uw volk kunnen zijn, en het bewustzijn uw schatten naar behooren besteed te hebben, zou u zelf ook gelukkig gemaakt hebben. Maar gij wildet alles voor u zelf houden. De straf voor uw zelfzucht is niet uitgebleven. Keer thans tot u zelven in, verlaat deze plaats en tracht alsnog een nuttig gebruik te maken van het geld en de juweelen, welke gij in uw woning hebt achtergelaten. Nog is niet alles verloren!”

Met een berouwvol hart en de beste voornemens keerde Soleiman huiswaarts. Aan niemand vertelde hij, wat hem overkomen was. Hij maakte alles, wat hij nog bezat, te gelde, en liet de moskee te Hila bouwen, terwijl hij zelf een kluizenaarsleven ging leiden. Kort daarna stierf hij, diep betreurd door het volk, dat in hem slechts den weldoener had leeren kennen. Zoo bleef zijn naam in heilig aandenken bewaard.

De reusachtige slang rust nog altijd in den schoot der aarde op een onbekende plek in het gebergte. In haar ingewanden bevinden zich de schatten van Hasan Soleiman, terwijl haar kop weder den kostbaren moestika bevat, die eenmaal de talisman van den Moorschen priester was.

VI.

DE POESAKA ¹⁾ VAN DEN OUDEN HINDOE.

Eeuwen geleden, toen de Hindoes nog heerschappij over Java voerden, woonde er in een vruchtbaar dal van het schoone Tenggergebergte een oude Hindoe, die wijd en zijd bekend was om zijn groote wijsheid en zijn hulpvaardigheid. Zijn eenvoudig huisje stond aan den oever van een helder bergstroompje, dat het geheele dal besproeide. Het was omgeven door vruchtbare sawahs, terwijl tal van vruchtboomen de kleine woning beschaduwden tegen de felle stralen der zon. Langs het riviertje, en dus ook voorbij de woning van den Hindoe, liep het smalle pad, dat de bewoners uit den omtrek volgden, wanneer zij naar den krater van den Bromo gingen om de Goden hun offers te brengen. Gewoonlijk rustten zij een korten tijd in het hutje van den Hindoe uit; velen ook, die van verre kwamen, verzochten den grijsaard om een nachtverblijf, dat hun altijd gaarne werd verleend. Een ieder werd liefderijk in zijn woning opgenomen, en nooit verzuimde hij zijn gasten den noodigen mondvoorraad voor de lange voetreis mee te geven.

De goeuden beloonden hem gewoonlijk met een geschenk in

¹⁾ Voorwerp, dat den bezitter geluk aanbrengt.

geld of een gedachtenis in den vorm van een eenvoudig kunst-voorwerp, de armen bedankten den milden gever voor zijn goede gaven, of zij hielpen hem een of meer dagen bij het bebouwen van zijn sawahs, of het oogsten van de rijst.

Op zekeren avond werd er nog heel laat aan het hutje van den grijsaard geklopt. De oude man rustte reeds op zijn baleh-baleh, doch hij had nog niet geslapen.

Dadelijk stond hij op, en geleund op zijn stokje strompelde hij naar de deur, welke hij opende zonder eerst te vragen, wie er was. Want bevreesd was de grijsaard voor niets en voor niemand, omdat hij wel wist, dat alle menschen achting en eerbied voor hem hadden. Niemand zou het dan ook gewaagd hebben den hulpvaardigen Hindoe eenig kwaad te doen. Men beschouwde hem als een heilige.

De late bezoeker bleek een schamel gekleede man te zijn.

„In den naam van den Barmhartige en Genadige,” sprak hij met zwakke stem, „smee ik u mij een nachtverblijf te verleen,” en daarop zeeg hij uitgeput van honger en vermoeienis neer.

De oude Hindoe haalde gauw een teug frisch water voor den ongelukkige, en, toen deze weer genoeg bij kracht was, leidde hij hem naar een baleh-baleh. Daarop bood hij hem de noodige spijsen en eenige vruchten aan, die als 't ware door den uitgehongerden man verslonden werden.

Toen de reiziger eindelijk genoeg gegeten had, en zijn dorst gelescht was met frisch klapperwater, sprak hij:

„Heb dank, edele grijsaard, voor uw hulp! Moge de Barmhartige en Genadige het u vergelden! Moge Hij u gelukkig maken tot uw laatsten dag! Vier dagen en vier nachten heb ik zonder voedsel in de wildernis rondgedoold, doch ik wist, dat de Goden mij niet zouden verlaten, want ik ben op weg naar den krater van den Bromo, om hun mijn offer te brengen. En toch vrees ik, dat zij thans vertoornd op mij zullen zijn, want ik heb de spijsen, die ik hun toegedacht had, en die ik zoo lang zuinig bewaard had, moeten gebruiken om mij van den hongerdood te redden. O, mogen zij mij deze zonde vergeven! Mogen zij mijn gebeden verhooren en mijn geliefde dochter, die reeds vele maanden op het ziekbed ligt, beter maken! Want het is voor

haar, dat ik deze vermoeiende reis ondernomen heb, niettegenstaande ik thuis niet gemist kan worden."

"Maak u niet voor den tijd ongerust," sprak de vrome grijsaard. "Zij zullen u zeker vergeven. Uw wil was immers goed, en waar de wil goed is, toont het Opperwezen, dat immers al Zijn kinderen liefheeft, reeds Zijn dankbaarheid. Ook u heeft de Barmhartige redding gebracht in den nood. Zonder Zijn wil zoudt gij deze woning niet gevonden hebben. Wees er van overtuigd, dat Hij u ook verder hulp en bijstand zal verleenen."

"Maar ik zal mijn voornemen, om de Goden een offer te brengen, nu toch niet kunnen uitvoeren," hernam de reiziger, "want de spijsen, die ik voor hen bestemd had, moesten mijn honger stillen."

"Niet zoo voorbarig, goede vriend," vervolgde de grijsaard geruststellend. "Gij komt hier als geroepen. Luister slechts naar mijn woorden:

Reeds vele jaren achter elkaar bezocht ook ik omstreeks dezen tijd trouw den krater van den Bromo, om de Goden mijn offer te brengen, en daarvoor zijn zij mij altijd welgevallig geweest. Zij zijn het, die steeds het ongeluk van mij afgewend hebben, zij hebben mij kracht en wijsheid geschonken, en zoo heb ik, zij het ook in stilte, kunnen arbeiden voor het geluk van mijn medemenschen.

Thans ben ik een oud en gebrekkig man. Hoe gaarne ook, ik zou den Bromo niet meer kunnen bereiken, mijn krachten laten dit niet toe. Doe mij daarom het genoegen en vervul in mijn plaats den heiligen plicht. Ziehier een kostbare zilveren schotel. Het is een poesaka. Hij werd mij geschonken door een machtig vorst, die twee dagen gastvrijheid genoot in mijn kleine woning. Langer dan een halve eeuw heeft hij gediend om mijn offer naar boven te brengen.

Ik zal hem morgen als gewoonlijk vullen met allerlei spijsen en vertrouwd, dat ge u naar behooren van uw taak zult kwijten. De belooning voor uw hulp zal niet uitblijven, want ieder, die dezen poesaka gevuld met spijsen voor de Goden éénmaal naar boven heeft gedragen, ontvangt de macht om zieken te genezen."

De reiziger, die bij de laatste woorden onmiddellijk aan zijn

zieke dochter dacht, bedankte zijn gastheer nogmaals voor zijn goedheid en beloofde, dat hij reeds den volgenden morgen met de kostbare vracht op weg zou gaan. Daarna wenschten zij elkaar een goede nachtrust, en, terwijl de grijsaard nog geruimen tijd op bleef om alles voor den volgenden dag in orde te brengen, strekte de reiziger zijn vermoeide leden op een baleh-baleh uit en viel weldra in een gerusten slaap.

Geheel verkwikt stond de reiziger den volgenden morgen bij het krieken van den dag op, en toen de zon van achter de bergen opwaarts steeg en haar duizenden stralenbundels in het schoone dal wierp, begaf hij zich op weg naar den Bromo, nadat zijn gastheer hem den kostbaren schotel met spijsen had toevertrouwd. Tegen tien uur reeds bereikte hij de Zandzee. De heilige berg lag nu vlak voor hem.

Alvorens het heete zand te betreden, wilde hij eerst eenige oogenblikken uitrusten, ten einde krachten te verzamelen voor den vermoeienden bergtocht. Hij vlijde zich dus neer in het zachte gras onder een schaduwrijken boom en genoot van de heerlijke natuur rondom hem en het prachtige gezicht op de Zandzee en den heiligen berg vóór hem.

Terwijl hij daar zoo zat te mijmeren en aan zijn vrouw en kinderen, vooral aan zijn zieke dochter dacht, viel zijn oog op den prachtigen schotel, waarop de spijsen voor de Goden lagen. Het was een kostbaar stuk van louter zilver en met fraaie figuren versierd.

„Zou ik dien schat bij den grijsaard moeten terugbrengen?“ sprak de man half luid. „Wat kan zoo'n stokoude man er eigenlijk mee doen? Als die schotel van mij was, zou ik hem voor veel geld verkoopen, ik zou een nieuw huisje kunnen bouwen, een paar buffels aanschaffen en ik zou nog veel meer kunnen doen. Maar waarom zou ik den schotel eigenlijk niet houden? De grijsaard heeft immers niet gezegd, dat ik hem terug moet brengen, ik zou dus wel dwaas zijn het te doen. De gelegenheid om zoo gemakkelijk en spoedig rijk te worden, komt vast nooit weer terug

Goed beschouwd kon ik wel dadelijk naar huis terugkeeren en mij dien vermoeienden tocht naar den krater besparen. Deze

Daarop voorzag hij den ongelukkige van het noodige voedsel. (pag. 53).

spijzen konden mij dan onderweg als mondvoorraad strekken. Maar zou ik door zoo te handelen de Goden niet vertoornen?"

Daar hoorde hij opeens in zijn nabijheid een zacht gekreun. Hij stond verschrikt op en keek rond.

Onder een struik lag in het zachte gras een man, uitgeput van honger en vermoeienis.

"Help mij, broeder," sprak hij met zwakke stem. "Ik was op weg naar huis, na de Goden op den heiligen berg mijn offer gebracht te hebben, doch de vreeselijke warmte in de Zandzee heeft mij zoodanig bevangen, dat ik niet verder kon.

Zie, hoe mijn voeten als verschroeid zijn in het heete zand! Red mij van een wissen dood."

"Dat komt goed uit," dacht de aangesprokene. "Ik zal dezen hongerigen man voeden met de spijzen van den zilveren schotel en doe daarmee een werk, dat de Goden zeker welgevallig zal zijn."

Daarop voorzag hij den ongelukkige van het noodige voedsel.

De kostbare schotel was weldra leeg, en onze reiziger maakte aanstalten om terug te keeren naar zijn kampong, waar hij het zilver te gelde zou maken.

Doch zie, toen hij den schotel wilde opnemen om hem in zijn kleed te wikkelen, was deze weer geheel gevuld.

Bleek van schrik keek hij naar den armen man, dien hij zoo-even gespijsd had. Deze at nog rustig van den grooten voorraad. "Vriend," sprak de reiziger, nu geheel ontdaan, "hier is een wonder gebeurd. Heb ik dezen schotel niet geledigd, om uw honger te stillen? En zie, een nieuwe voorraad spijzen is er plotseling op gekomen! Zeg mij, wat heeft dat te beduiden?"

"Broeder," antwoordde de arme man met zachte stem, "waar de wil goed was, daar toonen de Goden reeds hun dankbaarheid. En het was immers uw voornemen om hun een offer te brengen? Welaan, de gelegenheid daartoe is u ook thans niet ontnomen. Vraag u zelve af, wat u te doen staat om naar eer en plicht te handelen, maar zorg, dat ge uw daden voor den Barmhartige kunt verantwoorden."

Na deze woorden was de arme man plotseling verdwenen.

En de reiziger, nog bleek van schrik, nam den zilveren schotel haastig op en daalde af in de Zandzee.

Na een zeer vermoeienden tocht door het heete zand bereikte hij eindelijk den top van den heiligen berg, waar hij de spijzen onder het prevelen van gebeden offerde.

Uit den krater steeg een fijne zwaveldamp naar boven, en een dof gerommel, als van een verwijderden donder, was duidelijk hoorbaar. De bijgeloovige man voelde zich dan ook alles behalve op zijn gemak en haastte zich die eenzame, angstaanjagende plek te verlaten, nadat hij zich van zijn taak gekweten had.

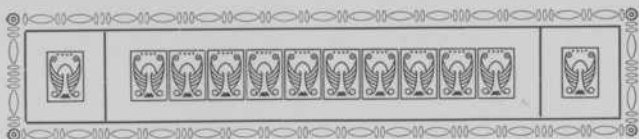
Met een verlicht hart daalde hij weer af in de Zandzee, en blijmoedig bereikte hij nog vóór het vallen van den avond het hutje van den grijsaard. Hij overhandigde hem den fraaien schotel met de woorden: „Ziehier, edele grijsaard, uw eigendom terug. Ik had uw goedheid bijna met grove ondankbaarheid beloond, maar de Goden wilden mij niet in het verderf storten.”

„Beter ten halve gekeerd, dan ten heele gedwaald,” sprak de oude met een veelbeteekenenden glimlach. „De verleiding was groot, maar gij hebt de proef goed doorstaan. Wees dankbaar, dat een geheimzinnige macht u op uw plicht gewezen heeft, juist op het oogenblik, dat gij u aan de grootste ondankbaarheid wildet schuldig maken. Het is de stem van het geweten, die in u gesproken heeft. Luister altijd naar die stem, en de Goden zullen u niet verlaten. En nu, mijn vriend, neem dezen schotel als een aandenken mee naar uw kampong. Het is een kostbare poesaka, die u zal bewaren voor armoede, en die u tevens in de gelegenheid zal stellen veel lijden te verzachten. Verkoop hem nooit, want hij is met geen schatten te betalen.”

Diep geroerd door zooveel goedheid bedankte de reiziger den grijsaard, en den volgenden dag keerde hij, na een hartelijk afscheid, als een braaf mensch naar zijn kampong terug.

En wanneer er armen of ongelukkigen aan zijn deur kwamen kloppen, om een aalmoes te vragen, gaf hij met milde hand, want sedert de kostbare poesaka in zijn woning was, waren voorspoed en geluk zijn deel geworden.

VII.

DE BLOEMENFEE EN DE PRINSES.

Er was eens een koningin, die een beeldschoon dochtertje had. Haar naam was Karma.

Zij woonden aan den oever van een meer met blauwgroen water. Het paleis was omringd door de heerlijkste parken met fonteinen en rotspartijen. De zeldzaamste bloemen en planten van de geheele wereld waren er bij elkaar gebracht, maar vooral hield de koningin veel van rozen. Die groeiden en bloeiden in haar tuinen zóó prachtig en in zulk een bonte verscheidenheid, dat het een lust der oogen was. Karma wandelde dikwijls met haar moeder door het park. Het kind had nog nooit verdriet gehad, en dat kwam, omdat zij altijd gezond was, en de koningin alle wenschen van haar dochtertje vervulde. Wat Karma ook vroeg of verlangde, zij kreeg alles, doch inplaats dat zij daardoor tot groote dankbaarheid gestemd werd, kwam er langzamerhand iets van ontevredenheid over haar, en daarmee kwam ook het verdriet.

Op een morgen, dat de koningin in het park wandelde, vond zij tot haar groote vreugde een roos in bloei zóó schoon, als zij er nog nooit een had gezien. Zij plukte er eene en haastte zich naar het paleis om er Karma mede te verrassen.

„Kijk eens, lief kind,” sprak de moeder, „hier breng ik je een zeldzame roos, de schoonste van de heele wereld.”

Karma bekeek de bloem vrij onverschillig en antwoordde: „Ik heb van nacht van zulk een bloem gedroomd. Ik zag ze voor mij. Maar tusschen de bloembladjes schitterden twee parels. Die waren er in gegroeid. Ik wil net zulk een roos hebben als die, waarvan ik gedroomd heb.”

„Ja, maar lief kind,” antwoordde de koningin, „zulke rozen groeien er op de heele wereld niet.”

„Dat kan mij niet schelen, zoek dan iemand, die zulk een roos maken kan. Als ik ze niet krijg, ben ik diep ongelukkig.”

Die woorden bedroefden de moeder, maar zij maakten haar ook ongerust. Zij hield zielsveel van haar kind, en daarom was zij altijd bereid haar wenschen, al waren die nog zoo dwaas, te vervullen. Ook nu stelde zij Karma met lieve woordjes gerust, terwijl zij beloofde al het mogelijke te doen om haar in het bezit te stellen van een roos met twee parelen.

* * *

In het land van de koningin woonden veel kunstenaars, en zij hoopte, dat een hunner bekwaam genoeg zou zijn om aan den wensch van Karma te voldoen. De koningin zond onmiddellijk boden rond om tien van de beroemdste kunstenaars op te sporen en bij haar te brengen. Eenige dagen later werden allen tegelijk in een groote zaal gelaten, en de koningin sprak hun als volgt toe: „Kijkt allen goed naar deze roos, prent u den vorm nauwkeurig in het geheugen. Ik wensch, dat er eene gemaakt wordt even mooi. Maar daarenboven moeten in die roos twee prachtige parels tusschen de blaadjes schitteren, en het moet lijken, of zij in de bloem gegroeid zijn. Keert allen nu naar huis terug en gaat aan het werk. Wie de schoonste roos brengt, mag op een rijke belooning rekenen. Over een maand wacht ik u hier weer in deze zaal, en dan moet het kunstwerk voltooid zijn.”

Karma, die in de zaal tegenwoordig was en alles gehoord had, was nu voorloopig tevreden en wachtte geduldig.

Toen de maand om was, kwamen er slechts drie van de tien kunstenaars terug. Het was hun gelukt een roos te maken geheel naar den wensch der koningin. Het waren kunststukken.

Het prinsesje mocht kiezen. Het mooiste vond zij de donker-roode. De kunstenaars werden alle drie rijkelijk beloond.

Voorloopig was Karma weer tevreden gesteld, doch heel lang duurde dat niet.

Op een achtermiddag wandelde zij met de koningin door het park. Toen zij voorbij een perk met mooie rozen kwamen, zei zij opeens: „Moeder, ik zou willen, dat alle rozen in onzen tuin morgenvroeg een parel hadden.”

Verschrikt keek de koningin haar dochttertje aan en antwoordde: „Lief kind, dat is immers onmogelijk.”

„Waarom zou dat onmogelijk zijn?” vroeg Karma. „U is toch de koningin, en u hebt dus maar te bevelen.”

„Bevelen kan ik het,” sprak de moeder, „maar daarom gebeurt het nog niet.”

„Als ik koningin word,” zei Karma, „zal ik alles vragen, wat ik wensch, en als ik het niet krijg.....”

„Dan roep je mij maar!” klonk plotseling een zachte, wel-luidende stem uit het rozenperk.

Verschrikt keken moeder en dochter om en zagen een met prachtige bloemen getooide fee.

„Ik ben de bloemenfee,” vervolgde zij, „en ik heb gehoord, wat de prinses wensch. In 't rijk der bloemen ben ik almachtig. Gaarne wil ik haar van dienst zijn. Morgenvroeg zal in elke roos een prachtige parel schitteren, maar dan mag de prinses morgen den geheelen dag niets meer wenschen. Voldoet zij niet aan die voorwaarde, dan zullen al de parels door de stralen der zon worden opgezogen. Onthoud dat goed.”

Toen verdween de fee even plotseling als zij gekomen was. En den geheelen avond was de prinses zeer verheugd. Zij sprak voortdurend over de schoone fee en verlangde zeer naar den volgende morgen.

* * *

Toen de eerste stralen van de zon de aarde verlichtten, verliet Karma met de koningin het paleis om in het park te gaan zien, of de bloemenfee had woord gehouden. En ziet, in elke roos zat werkelijk een parel, die schitterde in de zon. Karma was verrukt. Zoo iets grootsch had zij nog nooit gezien. Wel waren

„Zou ik er een mogen plukken, Moeder?“ (pag 59).

ook de drie kunstbloemen zeer fraai, doch zij haalden niet bij de echte. En dan, *al* de rozen, en dat waren er meer dan duizend, hadden een parel tusschen de bloemblaadjes.

„Zou ik er een mogen plukken, Moeder?” vroeg Karma.

„Dat geloof ik wel, kind, de fee heeft het immers niet verboden. Zij heeft alleen gezegd, dat je vandaag geen nieuwen wensch mag doen. Pluk dus gerust een van de rozen.”

Toen zocht de prinses een heel mooie roos uit, die pas half open was, en wilde ze plukken. Maar zij stak zich geducht aan een doorn.

„Akelige doorn!” riep zij verstoord uit. „Ik wou, dat rozen geen dorens hadden!”

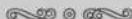
„Kind,” riep de koningin verschrikt, „alweer ontevreden! Nu heb je tóch een wensch gedaan, en dat heeft de bloemenfee verboden. Alle parels zullen door de zon worden opgezogen door je eigen schuld.”

En werkelijk, de zon wierp naar alle kanten haar krachtige stralen, waardoor de parels al kleiner en kleiner werden, om eindelijk geheel te verdwijnen.

Schreiende keerde Karma met haar moeder terug naar het paleis, en nog heel lang dacht zij aan de bloemenfee. Ten slotte kreeg zij innig berouw, en zij legde de belofte af nooit weer een dwazen wensch te doen.

Karma heeft woord gehouden.

Sedert dien tijd toovert de bloemenfee elken nacht de prachtigste parels in de bloemen, maar zoodra de zon krachtig begint te schijnen, verdwijnen zij zonder een spoor achter te laten.

VIII.

DE ZONNEBLOEM EN DE ROOS.

Als een reusachtige ster van louter goud schitterde zij in het helle zonlicht, de trotsche Zonnebloem. Insecten gonsden om haar heen, dartele vlinders wiegden zich een oogenblik op haar goudgele blaadjes en vlogen dan weer verder, om honing te snoepen uit de kelkjes van andere bloemen.

Dicht bij de Zonnebloem prikte een wonderschoone Roos, met donkerroode blaadjes, zacht als fluweel.

Een veertienjarig meisje naderde. Zij bewonderde de heerlijke Roos en snoof langzaam haar zoeten geur op. Toen zong zij zachtjes een liedje, waarin de Roos geroemd werd als de „Koningin der bloemen,” een Tooverfee, die de macht bezit al wat leeft gelukkig te maken.

De Zonnebloem had aandachtig geluisterd. Ook zij had zich dikwijls verlustigd in den aanblik van de schoone Roos; ook zij erkende haar als de Bloemenkoningin, maar dat haar bekoorlijke buurvrouw een Tooverfee was, die de macht bezat al wat leeft gelukkig te maken, dat had zij nooit geweten.

Langen tijd bleef de Zonnebloem in diep gepeins verzonken. Eindelijk waagde zij het de Bloemenkoningin toe te spreken.

Zij bewonderde de heerlijke Roos... (pag 62).

„Schoone Roos, met uw heerlijken geur,” zoo begon zij, „is het waar, dat gij een Tooverfee zijt, die de macht bezit al wat leeft gelukkig te maken?”

„Het is, zooals gij zegt,” antwoordde de Roos.

„Zoudt gij mij dan ook willen helpen?”

„Heel gaarne, wat kan ik voor u doen?”

De Zonnebloem aarzelde een oogenblik, boog toen haar ranken stengel en fluisterde: „Machtige Bloemenkoningin, ik heb een vijand! Verlos er mij van, en ik zal U eeuwig dankbaar zijn.”

„Een vijand? Hebt gij een vijand?” vroeg de Roos verbaasd. „Wie is dan die vijand? Is 't wellicht de rups, die uw bladeren opeet?”

„Nee, Koningin, zij heeft mij nooit eenig kwaad gedaan.”

„Is 't dan een vogel, die uw zoete zaadjes oppikt?”

„Ook niet, edele Vorstin, de vogels hebben mij tot nu toe met rust gelaten.”

„Kan 't ook een torretje zijn, dat zich komt koesteren in uw warm hart, of de kapel, die, moe van 't fladderen, een wijle uitrust op uw gouden blaadjes?”

„Zoek mijn vijand niet in 't rijk der dieren, veel minder onder de planten, maar richt uw blikken opwaarts. Daar boven, heel hoog in de lucht, schittert een machtig hemellichaam, dat duizend, miljoenen gouden stralen op de aarde werpt; dát is mijn vijand!”

„De Zon! Noemt ge de Zon uw vijand? Hoe is 't mogelijk! Zij is 't juist, die u doet groeien en bloeien! Zij heeft u die goudgele blaadjes gegeven! Zij doet u zoo heerlijk schitteren. Naar haar hebben de menschen u „Zonnebloem” genoemd. Alle bloemen danken aan de Zon haar kleuren en geuren.”

„Dat is best mogelijk,” antwoordde de Zonnebloem, „maar de glans der Zon is oneindig veel sterker dan de mijne, en daarom schittert zij duizend, duizendmaal mooier. Al de planten, al de bloemen, mogen haar roemen, *ik* zal haar eeuwig haten. Als zij weg is, word *ik* de Zon. Dan zal ik schitteren, als nooit te voren. Mijn gouden stralen zullen koesterend neervallen op de aarde; de andere bloemen zullen dankend en aanbiddend tot mij opzien; ik ben de machtige heerscheres, die geheel de natuur met leven

bezielt. Daarom, verlos mij van haar, en ik zal U eeuwig dankbaar zijn."

Medelijdend aanschouwde de Roos haar hoogmoedige buurvrouw, de ondankbare, die zich verstoutte haar grootste weldoenster aldus te beleedigen, en zij sprak eindelijk: „Zonnebloem, ik zal doen, wat gij wenscht! Ik zal de Zon, de machtige Vorstin van hemel en aarde, de levenwekkende bron van licht en warmte, doen verdwijnen, maar ik vrees, dat gij 't u bitter zult beklagen."

Nu was de hemel vele dagen achtereen met zware wolken bedekt, en een macht van regen viel neer op de aarde. Meedoogenloos kletterden de kille regendroppels neer op de teere blaadjes van de Zonnebloem, en zij drongen door tot diep in haar hart.

Langen tijd weerstond de trotsche Zonnebloem de woedende aanvallen, tot zij ten slotte het moede hoofd moest buigen. Haar ranke stengel was geknakt, de zaden hadden hun kiemkracht verloren, de eens zoo schoone bloem was geheel verwelkt.

Toen dacht zij aan de waarschuwingen van de Roos, die, wonder boven wonder, nog even mooi bloeide als te voren. En de Zonnebloem kreeg berouw.

Andermaal wendde zij zich tot de Bloemenkoningin en smeekte: „Heerlijke Roos, help mij toch! Ik kan zonder de Zon niet leven. Och, laat haar weer schijnen als vroeger, opdat haar gouden stralen mij verwarmen en verkwikken. Wellicht is 't nog niet te laat!"

„Ik zal aan uw wensch voldoen," sprak de Bloemenkoningin, „maar ik vrees, dat 't voor u werkelijk al te laat is."

En den volgenden dag scheen de Zon weer in vollen glans. Duizenden bloemen openden zachtken haar kelkjes om de koesterende stralen van haar weldoenster op te vangen. Ijverige bijtjes gonsden over de met honig gevulde bloempjes. Vroolijke vogeltjes zongen hun mooiste liedjes in de takken der boomen en brachten hulde aan de Vorstin van den dag. Bonte kapellen dartelden vroolijk door de lucht.

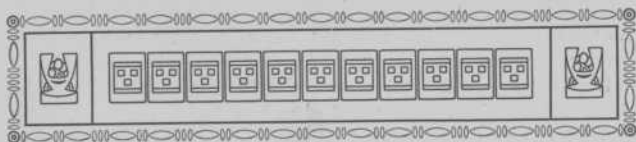
Maar de hoogmoedige Zonnebloem bleef kwijnen en viel weldra geheel verschrompeld ter aarde.

Doch naast haar schoten nieuwe bloemknoppen naar boven om

zich te koesteren in de levenwekkende stralen der Zon. Zij ontvouwden haar blaadjes en keerden zich dankbaar naar de machtige Gebiedster van hemel en aarde.

En sedert erkennen alle Zonnebloemen de Dagvorstin als haar grootste weldoenster, en zij houden haar breeden kelk steeds gericht naar de Bron van alle leven.

IX.

HET GENEESMIDDEL VAN SADIKIN DEN WONDERDOKTER.

Vele jaren geleden, toen de Hindoes nog heerschappij over Java voerden, woonde Sadikin, de kluizenaar, in een eenzame streek aan den oever van een klein meertje, dat geheel verborgen lag in het groen van sierlijke varens, waarboven slanke klapperboomen zachtjes wuifden. Een reusachtige waringin strekte zijn machtige armen van donker-groen beschermend uit over het kleine hutje, waarin Sadikin verblijf hield.

Ouden van dagen wisten te verhalen, dat Sadikin een vorstenzoon was, die afstand had gedaan van den troon om in stille afzondering wél te doen. Anderen beweerden, dat hij een geleerde was, die de heilige boeken bestudeerd had en uit verre landen gekomen was, om het volk gelukkig te maken.

Allen beschouwden Sadikin als een heilige, en wijd en zijd in den omtrek was hij beroemd om zijn wonderbare genezingen en zijn groote wijsheid.

Hoe eenzaam en afgelegen zijn hutje dan ook lag, toch was hij gedurende den dag maar zelden alleen, want uit alle oorden

kwamen zieken en ongelukkigen tot hem, om zijn hulp in te roepen, en nooit keerde iemand teleurgesteld huiswaarts.

Honderden zieken hadden de gezondheid teruggekregen, nadat Sadikin hun zijn geneeskrachtige kruiden had toegediend, velen had hij ook met goeden raad bijgestaan en den weg aangewezen om gelukkig te worden.

Geen wonder, dat zijn naam uren in den omtrek door de bevolking met eerbied genoemd werd, dat zelfs vorsten hem met eerbewijzen overlaadden en in moeilijke tijden afgezanten naar den verstandigen grijsaard zonden, om zijn raad in te winnen.

Gewoonlijk verliet Sadikin 's morgens al voor dag en dauw zijn hutje om geneeskrachtige kruiden te verzamelen langs de boorden van den heiligen vijver, die met zijn zilverkleurig water, effen als een spiegel van gepolijst metaal, fantastisch afstak bij het donkergroen van reuzenvarens en palmen, en zelfs in de donkerste nachten den omtrek als met een geheimzinnig schijnsel verlichtte. En als dan de dagvorstin haar eerste stralen over het donkergroen van die grootsche wildernis uitgoot, en de spiegelgladde oppervlakte van het zilveren meer den grilligen krans van varens weerkaatste, stond Sadikin een oogenblik stil, het gelaat naar het oosten gekeerd, om zijn gebed hemelwaarts te zenden en de gunst der Goden af te smeeken. Daarna keerde hij langzaam, in statige houding, huiswaarts om alles voor de ontvangst van zijn bezoekers gereed te maken.

Onder den eeuwenouden waringin ter zijde van zijn hutje stond een van bamboe getimmerde rustbank, waarvoor een kunstig gevlochten mat lag uitgespreid. Op die bank nam Sadikin plaats, sloeg een van zijn heilige boeken open, en wanneer hij dan een gedeelte met groote aandacht gelezen had, geraakte hij veelal in diep gepeins, zoodat hij dikwijls niet eens hoorde, dat een bezoeker stil naderde en eerbiedig hurkte op de uitgespreide mat aan de voeten van den ouden man.

Maar zoodra bemerkte hij niet, dat een of meer bezoekers hem in stille bewondering gadesloegen, of hij strekte beschermend de rechterhand uit, daarmee te kennen willende geven, dat zijn bezoeker nader mocht komen. En terwijl een zacht koeltje zijn liefelijke muziek tooverde in de donkere, geheimzinnige

bladerkroon van den trotschen waringin, sprak hij de zieken vriendelijk en bemoedigend toe, en dezen luisterden met aandacht naar zijn troostvolle woorden, of namen de geneeskrachtige kruiden dankbaar in ontvangst.

Op zekeren morgen waren twee meisjes op weg naar de afgelegen woning van Sadikin. Het eene, een hoogst armoedig gekleed kampongkind, van ongeveer veertien jaar, had zich al heel vroeg in den morgen op reis begeven. Langzaam en in treurige stemming sukkelde zij voort, nu en dan een vriendelijken landbouwer met bedeesde stem vragende, of zij in de goede richting liep. Op haar bleek, ingevallen gezichtje waren lijden en ontbering te lezen. Haar schoone, zwarte oogen stonden diep in de kassen, de fijne, magere handjes waren op verscheidene plaatsen opengescheurd ten gevolge van den zwaren arbeid, dien zij dag in dag uit moest verrichten.

Het andere was een zestienjarige prinses, dochter van een machtig en aanzienlijk vorst, die in een fraai paleis, op oostersche wijze ingericht, woonde. Zij zat op met goud geborduurde kussens in een rijk versierden draagstoel, die door vier sterke mannen voorzichtig gedragen werd.

Een adellijke bediende hield den gouden pajong ¹⁾ als teeken van haar waardigheid boven den draagstoel, terwijl een bonte rij van hovelingen, enkelen op vurige paardjes gezeten, op een afstand volgden. De stoet werd voorafgegaan door vier herauten op prachtige schimmels.

De landbouwers, die dezen kleurigen optocht van verre zagen aankomen, hurkten eerbiedig aan den kant van den weg en wachtten in deemoedige houding, het hoofd haast tot op de aarde gebogen, tot de bekoorlijke dochter van hun vorst voorbij was.

Maar de prinses, gewoon aan zulke eerbewijzen, schonk noch de onderdanige bevolking, noch de schoone landstreek, welke zij doortrok, ook maar de geringste aandacht. Lusteloos, met doffe oogen en bleeke wangen, zat zij halfdroomend, ongevoelig

¹⁾ Zonnescherf, tevens paraplu.

voor alles, wat haar omringde, in den draagstoel. De geringste schommeling scheen haar onaangenaam aan te doen, hetgeen duidelijk merkbaar was aan den pijnlijken trek op haar fijn besneden gelaat, als de dragers een oogenblik door deze of gene hindernis op den weg uit den pas geraakten en daardoor oorzaak waren, dat de draagstoel een kort oogenblik schokte. Een enkele maal zelfs schenen haar overigens matte oogjes vuur te schieten, en dan gaf zij door een enkel gebiedend woord uiting aan haar toorn.

Ook haar gezondheid was ernstig geschokt, en daarom ging zij nu, ten einde raad, de hulp inroepen van den wijzen Sadikin. Het had heel wat moeite gekost haar zoover te krijgen, want zelf had zij niet veel vertrouwen in den wonderdokter. En geen wonder! Haar bezorgde ouders hadden al zoo vaak vergeefs de hulp ingeroepen van zoogenaamde doekoens, die hun kracht vooral zochten in toovermiddeltjes en geheimzinnige bezweringen van booze machten, dat de prinses er al lang genoeg van had. Het was echter vooral haar moeder, die zich overtuigd hield, dat de wijze Sadikin redding kon brengen, en op haar aandringen werd besloten de reis naar den wonderdokter te ondernemen, nadat men tevergeefs getracht had hem over te halen de prinses in haar paleis te bezoeken.

Zelfs voor den vorst maakte Sadikin geen uitzondering. Hij wilde met alle liefde en geheel belangeloos zieken, hetzij deze arm of rijk waren, behandelen, onder uitdrukkelijke voorwaarde echter, dat zij allen tot hem zouden komen in zijn nederig hutje. En zoo vinden we dan ook de zieke prinses op den bewusten morgen op reis naar den wonderdokter.

* * *

't Armoedig gekleede meisje, Siara genaamd, woonde in een kleine kampong op ongeveer een kwartier afstands van het vorstelijke paleis. Toch had zij de prinses nog nimmer van dichtbij gezien, want deze verliet zelden of nooit 't paleis. En toen Siara dien morgen met loome schreden op weg was, kon zij niet vermoeden, dat de schoone prinses Soetari haar op een

afstand volgde, anders was zij stellig teruggekeerd om op een anderen dag tot den wonderdokter te gaan.

Maar Sadikin droeg wél kennis van het hooge bezoek, dat hem wachtte, want de vorst had den vorigen dag een bode te paard gezonden om te berichten, dat zijn dochter hem zou komen raadplegen over haar ziekte.

Het spreekt vanzelf, dat de grijsaard zich zeer vereerd gevoelde, toen hem de boodschap werd gebracht. En verstandig als hij was, verzuimde hij niet den bode allerlei inlichtingen te vragen over de levenswijze, het karakter en de ziekte van prinses Soetari. Gelukkig kon de boodschapper hem alle gewenschte inlichtingen verstrekken, en toen de man vertrokken was, wist de geleerde Sadikin reeds, welk geneesmiddel hij de prinses moest voorschrijven, om op een spoedige en zekere genezing te kunnen rekenen.

Dien morgen had hij zijn besten tulband opgezet en een kostbaar kleed van de fijnste zijde aangetrokken, ten einde de hooge bezoekster naar behooren te kunnen ontvangen.

Zoo vond de arme Siara hem, toen zij na een voor haar zwakke krachten vermoeiende voetreis het hutje naderde. Als naar gewoonte zat hij ook nu met een van zijn heilige boeken open-geslagen op de bank onder den prachtigen waringin.

Doodmoe als zij was, slaakte Siara een zucht van verademing, toen zij eindelijk op eenigen afstand van den grijsaard mocht hurken. Sadikin keek ietwat verschrikt op, en toen hij de kleine bezoekster voor zich zag, wenkte hij haar vriendelijk om nader bij te komen en plaats te nemen op de groote mat. Siara gehoorzaamde, [maakte nederig den sembah ¹⁾] en keek den ouden man vragend aan met haar groote, donkere kijkers.

„Sta op, lief kind!” sprak nu de grijsaard met zachte, wel-luidende stem. „Kom naast me zitten op deze bank, dan kunnen we gemakkelijker keuvelen.”

Siara gehoorzaamde andermaal zwijgend. De zachte, medelijdende stem van den dokter boezemde haar vertrouwen in.

¹⁾ Begroeting. Hurkende worden de beide handen tegen elkaar even aan het voorhoofd gebracht.

„Vertel me nu eens,” zoo vervolgde Sadikin, terwijl hij haar handje in de zijne nam, „wat je hier komt doen. Waarmee kan ik je van dienst zijn? Spreek gerust!”

Toen deelde Siara hem de reden van haar bezoek mede, terwijl er nu en dan traantjes in haar mooie oogen blonken.

„Mijn goede vader,” zoo begon zij, „is verleden jaar gestorven, en daar wij in deze streek geen familie hebben, moeten moeder en ik elken dag zwaar werken om in ons onderhoud te voorzien en om de schulden te betalen, welke gedurende de ziekte van vader zijn gemaakt. In den oogsttijd gaan wij met onze bureu naar de velden om padie te snijden, en als de oogst binnen is, helpen wij de akkers bebouwen en beplanten. Reeds hadden wij door hard werken een gedeelte van onze schuld afbetaald, toen ook mijn moeder door uitputting en vermoeienis ziek werd. Ik zelf kan ook niet meer werken, en nu lijden mijn broertjes en zusjes gebrek. Medelijdende menschen geven ons van tijd tot tijd wat rijst, doch dat kan niet eeuwig duren; de meesten van onze bureu hebben het ook niet breed. Maar wat nog het ergste is, onze schuldeischer, een hardvochtige Arabier, laat ons niet met rust. Hij eischt, dat moeder en ik voor hem zullen werken, als we niet kunnen betalen. Daarom ben ik ten einde raad tot u gekomen om hulp te vragen voor mijn zieke moeder en voor mij. Maak moeder in de eerste plaats beter, en we zullen u eeuwig dankbaar zijn.”

Sadikin had het meisje zwijgend en met de grootste belangstelling aangehoord. Hij bleef nog een korte wijle in gedachten verzonken en sprak toen: „Lief kind! ik heb voor uw moeder en voor u geen medicijn, en op de heele wereld groeit ook geen kruid, waaruit ik die zou kunnen bereiden. En toch bestaat er een zeer eenvoudig middel om u beiden te genezen. Ik zal je dan ook niet ongetroost laten heengaan, ja, zelfs afdoende hulp verleen, heb slechts een wijle geduld.”

Op dat oogenblik naderde prinses Soetari met haar schitterend gevolg. Haastig stond de wonderdokter op om de hooge bezoekster tegemoet te gaan, na Siara nog even toegevoegd te hebben: „Blijf hier rustig zitten en luister goed naar hetgeen ik deze prinses zal zeggen.”

Nu hurkte de oude man eerbiedig voor de prinses . . . (pag. 72).

Weldra hadden de dienaren den draagstoel voorzichtig neergezet onder den waringin. Nu hurkte de oude man eerbiedig voor de prinses, maakte den sembah en sprak: „Welkom, schoone prinses! Dat de Goden u kracht en wijsheid geven! Zeg mij, waarmee Sadikin, de nederige dienaar van uw verheven vader, u van dienst kan zijn.”

Een van de voornaamste volgelingen trad nu naar voren en antwoordde: „Dat moet gij reeds weten, wijze Sadikin! Onze machtige en verheven vorst heeft u immers gisteren een bode gezonden om u mede te deelen, dat onze geliefde prinses ziek is, al vele maanden lang. Haar krachten nemen met den dag af. 't Is daarom, dat zij thans tot u is gekomen om hulp. Red haar, en gij zult op een rijke belooning en de dankbaarheid van onzen edelen gebieder mogen rekenen.”

Sadikin dacht eenige oogenblikken na, het oog steeds gericht op het bleeke gelaat der prinses, en hernam toen: „Dat zal mij niet moeilijk vallen, mits de prinses slechts mijn raad wil opvolgen.”

Nu begonnen de schoone oogen van de zieke eensklaps te schitteren, en terwijl zij den grijsaard vol vertrouwen aanzag, sprak zij: „Edele Sadikin, ik zal gaarne alles doen, wat gij mij aanraadt; uw woord zal een bevel voor mij zijn, want mijn lijden is vreeselijk. O, kondt gij mij weer gezond, en sterk, en levenslustig maken, hoe zou ik u dankbaar zijn mijn geheele leven!”

„Weet dan, schoone prinses,” zoo vervolgde de oude man op plechtigen toon, „dat de natuur den mensch twee onfeilbare geneesmiddelen heeft gegeven, die, naast elkaar gebruikt, gezondheid en levenslust bewaren, doch elk afzonderlijk als een langzaam doodend vergift werken. Die twee kostelijke medicijnen heeten *Arbeid* en *Rust*. Dit arme meisje — Siara is haar naam — kent slechts den arbeid. Van den vroegen morgen tot den laten avond moet zij hard werken, veel te hard voor haar zwakke krachten, om in 't onderhoud van een groot gezin te voorzien, want haar vader is dood. Een geheel jaar heeft zij 't volgehouden, doch thans zijn haar krachten uitgeput, zij kán niet meer. En 't eenige geneesmiddel, dat ik haar kan voorschrijven, is *Rust*.

Maar uw kwaal, schoone prinses, is een gevolg van overmatige

rust. Wie den kostbaren tijd geheel in nietsdoen doorbrengt, zal ook gestadig zijn krachten voelen afnemen. Gij, prinses, zijt ons daarvan een voorbeeld."

Verbaasd had de zieke den verstandigen grijsaard aangehoord. Zij begreep hem volkomen, en toch was zij bitter teleurgesteld, omdat zij heel iets anders had verwacht.

Na eenig nadenken sprak zij dan ook op ietwat spottenden toon: „Heb dank, allergeleerdste Sadikin, voor uw wijzen raad, maar zeg mij nu nog, hoe kan ik, een prinses van vorstelijken bloede, uw onfeilbaar middel toepassen zonder aan mijn waar-digheid te kort te doen?"

Toen wenkte Sadikin de arme Siara om nader te komen, en terwijl hij 't verlegen kind minzaam bij de hand vatte, ging hij onverstoord voort: „Ook u past de arbeid, edele prinses, omdat alleen arbeid gelukkig maakt. Ik herhaal daarom: U de Arbeid, dit arme kind de Rust, en beiden zult ge spoedig weer gezond en levenslustig zijn. Ziehier dus mijn voorschrift: Van af morgen te beginnen moet ge tweemaal daags een bosje padie uit de rijke voorraadschuren van den vorst, uw verheven vader, halen. Zonder de hulp van een enkelen bediende moet ge de korrels uit de aren stampen en deze daarna ook nog ontdoen van den ruwen bolster. De witte rijst laat ge aan den avond van elken dag naar 't huisje brengen, waarin dit kind met haar zieke moeder woont. Ziedaar het eenige middel om uw gezondheid en levenslust terug te krijgen."

„En als die arbeid mij te zwaar valt?" vroeg de prinses.

„Dat zal hij zeker," antwoordde de grijsaard met een glimlach, „ten minste de eerste dagen. Laat u echter niet ontmoedigen. Werk in den beginne slechts enkele minuten achter elkaar en neem een goede rust, zoodra ge vermoeidheid voelt. Zijt ge voldoende uitgerust, begin dan weer met frisschen moed aan den arbeid. Blijkt het, dat ge de eerste dagen uw taak niet geheel kunt afwerken, geen nood! Na eenige weken zullen uw krachten zoozeer zijn toegenomen, dat ge den achterstand gemakkelijk kunt inhalen."

De prinses beloofde ten slotte, dat zij beproeven zou den raad op te volgen, want zij was er nu zelf van overtuigd, dat Sadikin

het bij het rechte eind had. Nadat een der hovelingen den wonderdokter een rijk geschenk had aangeboden, keerde prinses Soetari opgeruimd en vol moed naar het paleis van haar vader terug.

Toen de vorst vernam, welk geneesmiddel de wonderdokter had voorgeschreven, kwam er een trek van ongenoegen op zijn gelaat, en het was duidelijk merkbaar, hoe hoop en verwachting plotseling plaats maakten voor bittere teleurstelling. En zelfs de moeder van Soetari, die steeds een onbepaald vertrouwen in Sadikin had gehad, geloofde nu opeens niet meer aan de groote wijsheid van den beroemden wonderdokter.

„Hoe is 't mogelijk,” sprak de vorst tot zijn dochter, „dat deze dwaas de dochter van zijn vorst een geneesmiddel durft voorschrijven, veel erger dan de kwaal. Het is, of hij zijn verstand heeft verloren. Het ware misschien niet kwaad — en nu begonnen zijn oogen onheilspellend te schitteren — den brutalen vlegel, die ons zoo durft beledigen, een dracht slagen met den rottan te laten toedienen.”

De prinses liet haar verontwaardigden vader uitrazen en sprak toen glimlachend, met opgewekte stem: „Niet zoo boos, vaders, en schort uw oordeel een tijdje op. Het is nog altoos tijd genoeg uiting aan uw dankbaarheid te geven met den rottan.”

Ik ben op 't oogenblik ten volle overtuigd, dat Sadikin niet alleen een wijs, maar ook een stipt eerlijk man is. En ik geloof, dat hij groot gelijk heeft met zijn bewering, dat te veel rust als een langzaam vergift werkt. Ik weet, dat het in strijd is met de gewoonten van het land, dat een prinses, de dochter van een machtig vorst, handenarbeid verricht, doch indien ik mijn gezondheid terugkrijg, en daaraan twijfel ik niet, wil ik gaarne met die gewoonte breken. Zie mij eens goed aan, lief vaders, vindt ge niet, dat er nu reeds een heele verandering in mij heeft plaats gehad?”

Met gefronste wenkbrauwen was de vorst begonnen zijn dochter aan te hooren, doch gaandeweg begon hij haar met de grootste verbazing aan te kijken, en ten slotte kwam er ontspanning op

dat hoog ernstige gelaat. Nu eerst bemerkte hij ook, tot zijn groote vreugde, dat de ziekelijke trekken van het gelaat zijner geliefde dochter verdwenen waren; haar mooie oogen schitterden weer van levensvreugde, en geheel haar wezen was als met een tooverslag veranderd. Hoop en vertrouwen hadden die gunstige verandering teweeggebracht, hoop en verwachting stemden nu ook den vorst plotseling milder, en ofschoon hij nog bijlange niet overtuigd was, gaf hij eindelijk toch toestemming om het geneesmiddel van Sadikin toe te passen.

En zoo begon de prinses nog dienzelfden dag rijst te stampen, tot groote verbazing van de bedienden. Ijverig ging zij aan den arbeid, zonder het minste besef van de zwaarte der taak, en eerst toen zij na weinige oogenblikken doodop van vermoeienis was, begreep zij, dat het haar heel wat inspanning zou kosten elken dag aan de opdracht te voldoen. Toch liet zij den moed niet zinken, zelfs niet, toen het haar bleek, dat zij dien eersten dag de vereischte hoeveelheid niet kon afleveren, integendeel zij was er trotsch op, toen zij tegen het vallen van den avond een klein zakje witte rijst, door haar zelf ontbolsterd, aan de moeder van de arme Siara kon zenden.

Den volgenden dag ging 't al veel beter, en weldra kon zij al spelende de haar opgelegde dagtaak naar behooren afwerken.

Zoo kreeg de familie van Siara elken dag een goeden voorraad rijst, en het gevolg was, dat moeder en dochter van een weldadige rust konden genieten en spoedig weer geheel op krachten waren. Bij haar had het geneesmiddel zijn gunstige werking niet gemist.

En hoe ging 't de prinses?

't Was of er na enkele weken een wonder aan haar was verricht. De fletse kleur was geheel verdwenen, de schoone zwarte oogen getuigden door hun schittering van levenskracht en levensvreugde, de eetlust was teruggekeerd, en 's nachts sliep zij als een roos.

Het was de matige arbeid, welke dien gunstigen invloed had uitgeoefend.

Haar ouders smaakten nu ook weer vreugde in het leven en hielden niet op de groote wijsheid van Sadikin te roemen.

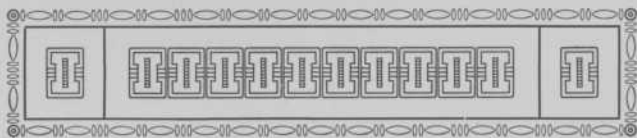
Met elken dag zagen zij de prinses krachtiger en levenslustiger

worden, zij was als een zonnetje, dat vreugde bracht in het vroeger zoo triestige paleis.

„Arbeid adelt!” Dat was van nu af de leus van prinses Soetari, en daarop was haar geheele leven gericht. Zij bracht haar tijd niet langer in ledigheid door. De ondervinding had haar geleerd, hoe gelukkig en tevreden de mensch zich gevoelt, die weet te arbeiden in het belang van anderen, en zij vond er nu behagen in ongelukkigen en zieken te helpen, of, waar het mogelijk was, hun lijden te verzachten.

Zoo werd zij een zegen voor haar land en haar volk, en de belooning was een goede gezondheid en een tevreden gemoed.

X.

DE HEILIGE VOGEL DER SUMATRANEN.

an de boorden van het schoone meer van Solok woonde in oude tijden een Mohammedaansch priester, Hadji Moehamed genaamd.

Als een eenvoudig Sumatraan was hij naar Mekka gereisd om den Koran te bestudeeren en te bidden op het graf van den grooten Profeet; als een hooggeacht priester keerde hij in zijn kampong terug.

De omgang met geloofsgenooten uit alle deelen van de wereld had den scherpzinnigen Sumatraan gevormd tot een wijs en verstandig man, die in ontwikkeling verre uitblonk, zelfs boven andere hadji's. Maar hij was ook een zeer listig priester geworden, en dat strookte geheel met zijn levensdoel: Hadji Moehamed wilde machtig en rijk worden.

Al spoedig bleek het, dat dit voor hem een klein kunstje was. De eenvoudige kampongbewoners, die een grooten eerbied hebben voor elken geloofsgenoot, die in Mekka den priestergraad verworven heeft, kwamen heel spoedig geheel onder zijn invloed. Zijn aangeboren talent om te heerschen, gevoegd bij zijn scherp verstand en de wereldwijsheid waren oorzaak, dat zij in hem den priester vereerden, die van Alah de macht gekregen had om over

hun wel en wee te beslissen. Hij zelf wist dat op listige wijze in de hand te werken, en zoo werd Hadji Moehamed al spoedig als een halve godheid vereerd. Iedereen zocht zijn gunst, men overlaadde hem met geschenken, hopende op die wijze een den Goden welgevallig werk te verrichten, waarvoor de belooning niet zou uitblijven.

Zodoende bereikte Hadji Moehamed zijn doel heel gemakkelijk, en na enkele jaren was hij een rijk man. Hij woonde in een fraai en groot huis, rijk versierd met beeldhouwwerk; hij was eigenaar van verscheidene vruchtbare sawahs, die hij zonder eenige vergoeding door de kampongbewoners liet bewerken; hij bewaarde in zijn sierlijke rijtschuren onuitputtelijke voorraden rijst, welke hij vooral in tijden van schaarschte voor de hoogste prijzen verkocht. Zijn huis was opgevuld met kostbare wapens en sieraden van edel metaal. Maar boven alles was Hadji Moehamed trotsch op zijn paardenstoeterij, waarin wel honderd vurige Batakkers, allen van het edelste ras, verzorgd werden.

Als hij zijn mooie woning verliet om in de heilige Missigit ¹⁾ zijn gebeden te prevelen, of zijn bezittingen te bezoeken, was hij gekleed in met goud en zilver doorstikte gewaden, den grooten witten tulband op het hoofd. Zijn trouwste bediende droeg de gouden sirihdoos achter hem aan. En als hij dan statig voorwaarts schreed, hurkten alle kampongbewoners, die hem tegenkwamen, aan den kant van den weg om den machtigen priester eerbiedig te groeten.

Bij feesten of plechtige gelegenheden werd aan Hadji Moehamed de eereplaats gegeven. Had een van de kampongbewoners raad noodig, dan wendde hij zich altijd tot den verstandigen priester, die voor zijn moeite met rijke geschenken beloond werd.

Macht en rijkdom zijn echter niet altijd in staat den mensch gelukkig te maken, veel minder om hem te veredelen. Zoo was het bij Hadji Moehamed ook. Ten spijt van zijn rijkdommen, was hij in hooge mate schraapzuchtig en hardvochtig. Zijn gestreng gelaat maakte hem bij zijn dienaren gevreesd. Nooit kwam er een glimlach over zijn lippen, nooit had hij een vriendelijk woord

¹⁾ Mohammedaansche kerk.

voor zijn huisgenooten. Zijn bedienden hadden heel wat van hem te verduren, maar toch durfde geen hunner ooit een blijk van ontevredenheid geven. Zij moesten overmatig hard werken voor weinig of geen loon, en het schrale eten, dat de meester hun liet voorzetten, was nauwelijks voldoende om den honger te stillen.

Nu gebeurde het eens, dat er een ziekte uitbrak onder de fraaie Bataksche paarden van Hadji Moehamed, zoodat verscheidene van die edele dieren stierven. Dat was een groote schadepost voor den priester, en het behoeft dus niet te verwonderen, dat deze vrekke man zeer uit zijn humeur was. Maar bovendien ging het hem aan het hart, dat zijn paardenstoeterij, die wijd en zijd in den omtrek bekend was, zoo ernstig geteisterd werd. En ten slotte vreesde hij ook nog, dat de bevolking in deze ramp een straf des Hemels zou zien, en dat hij daardoor in aanzien zou dalen.

Hij raasde en tierde op de paardenjongens en gaf hun de schuld van het ongeluk; hij bedreigde de schuldigen met de zwaarste straffen des Hemels. Doch in zijn hart was hij er overtuigd van, dat Alah hem zelf wilde straffen, en voor het eerst begon het kwade geweten te spreken.

Intusschen bleek het niet mogelijk de ziekte met gewone middelen te bestrijden. Er ging haast geen dag voorbij, dat er niet minstens één paard bezweek, en ten einde raad besloot Hadji Moehamed zijn toevlucht te nemen tot het gebed.

Op een half uur afstands van zijn woning, dicht bij den oever van het meer, stond in een boschje van eeuwenoude boomen een kleine moskee. Zij was er gebouwd ter eere van een priester, die door de bevolking als een heilige werd vereerd. Het graf van dezen heilige bevond zich in de onmiddellijke nabijheid van den tempel. Het was opgebouwd uit zware bergsteenen, die tot een kleinen heuvel op elkaar gestapeld waren. De tand des tijds had de steenen aan den buitenkant doen verweeren; in de spleten en scheuren groeiden allerlei struiken, zelfs kleine boomen, en de omringende reuzen hadden hun krachtige wortels voortgestuwd tot onder de fundamenten van deze eenvoudige grafzerk, zoodat verscheidene steenen hun evenwicht hadden verloren. Het geheel geleek een fantastische ruïne, haast onbereikbaar door den

krachtigen tropischen plantengroei, die er een kleine wildernis van gemaakt had. Slechts een enkel pad leidde naar het grafmonument en eindigde bij een platten, vooruitstekenden steen, die voor offeraltaar diende. Want de bevolking uit den omtrek beschouwde het oude graf nog altijd als een geheiligde plek; vandaar dat er haast geen dag voorbijging, of er werden op het altaar offers neergezet in den vorm van spijsen en vruchten, terwijl men er ook dikwijls bloemen bracht, of welriekenden wierook brandde.

Nog weer een eindje verder achter het graf stond geheel verscholen in een bamboeboschje het hutje van een ouden kluizenaar, die de moskee en de ruïne bewaakte.

Hadji Moehamed had tot nu toe nooit de behoefte gevoeld de geheiligde plaats te bezoeken om er te offeren en zijn gebeden uit te spreken. Nu hij in nood was en meer en meer tot de overtuiging kwam, dat de Goden hem wilden straffen, ging hij ook daar troost en hulp zoeken, waar reeds zooveel eenvoudige kampongbewoners nooit vergeefs hadden geofferd.

Geheel alleen wenschte hij echter te gaan, zonder het doel van zijn tocht aan iemand bekend te maken, want hij wilde voor de bevolking niet weten, dat het met zijn gemoedsrust niet geheel in orde was. Tegen den avond verliet hij heimelijk zijn woning, en het begon al tegen zonsondergang te loopen, toen hij al biddende zijn offers bracht op het heilige graf.

Terwijl hij daar in devote houding neergehurkt zat, het gelaat naar Mekka gekeerd, kwam er plotseling een fraaie boschduif aanvliegen en liet een stukje van een gedroogd palmenblad, dat opgerold was tot een kokertje, voor den biddenden priester neervallen.

De krachtige vleugelslag van de duif deed Hadji Moehamed verschrikt opzien. Onmiddellijk kwam er een tevreden glimlach op zijn anders zoo streng gelaat, want hij beschouwde de duif als een afgezante uit den hemel. In die meening werd hij nog versterkt, toen hij het opgerolde palmenblad zag vallen. Haastig raapte hij het op, ontrolde het en las de volgende woorden, welke er in roode Arabische letters op geschreven waren:

„Brand zeven dagen achter elkaar wierook in uw stallen.

Geef zeven dagen achter elkaar een feestmaaltijd aan al uw bedienden.

Neem zeven dagen achter elkaar geen enkel geschenk van de bevolking aan.

Dan zal Alah u zegenen."

Nadat Hadji Moehamed deze woorden gelezen had, borg hij het reepje onmiddellijk als een kostbaren talisman in den ruimen borstzak van zijn burnoe ¹⁾ en spoedde zich huiswaarts, om de noodige orders aan zijn bedienden te geven. Dezen keken elkander hoogst verbaasd aan, toen zij hoorden, dat hun meester zeven dagen achtereen een slamatan wilde geven. Zoo'n buitenkansje hadden zij nog nooit gehad. Niemand kon vermoeden, wat de reden er van kon wezen. Doch toen zij nog dienzelfden avond opdracht kregen om geurigen wierook te branden in de paardenstallen, begrepen zij dadelijk de bedoeling: Hadji Moehamed wilde de booze geesten bezweren, die zijn fraaie paarden ziek maakten. Met grooten ernst, inwendig blij gestemd bij het vooruitzicht op het feest, volgden zij de plechtigheid, en na afloop gingen zij genoeglijk bij elkaar zitten om plannen te maken voor de komende feestdagen.

Den volgenden morgen werden een paar geiten en een jonge karbouw geslacht; meerdere keukenprinsessen gingen ijverig aan den arbeid om de heerlijkste spijsen te bereiden; er heerschte den geheelen dag een gezellige drukte op het erf van den priester. Toen 's avonds voor de tweede maal wierook gebrand was in de paardenstallen, nam het blijde feest een aanvang, nadat de opwekkende tonen van de inlandsche muziek daartoe het sein hadden gegeven.

Hadji Moehamed bewoog zich voortdurend tusschen de feestvierenden en vond er blijkbaar genoeg in zijn bedienden in vroolijke stemming te zien.

Dat ging zoo zeven dagen voort, en toen waren de booze geesten, die geruimen tijd in de stallen van den priester hadden rondgewaard, voor goed verdwenen. De ziekte werd ten minste tot staan gebracht, en spoedig waren alle paarden weer kerngezond.

Er waren enkele maanden verlopen, zonder dat er iets bij-

¹⁾ Arabische kapmantel.

Hij las de volgende woorden, welke op het palmblad stonden: (pag. 83).

zonders in de woning van Hadji Moehamed was voorgevallen, toen er op zekeren morgen enkele fraaie kippen dood in de ren lagen. De priester stelde persoonlijk een onderzoek in en kwam tot de ontdekking, dat een groot deel van zijn pluimvee door een ernstige ziekte was aangetast.

Ditmaal wachtte hij zich wel de schuld aan de bedienden te geven. Hij dacht weer onmiddellijk aan booze geesten, en dus begaf hij zich andermaal naar de geheiligde plaats bij de Missigit, ten einde aan Alah raad en bijstand te vragen. Daar gekomen brandde hij geurigen wierook en met het aangezicht naar Mekka prevelde hij andermaal zijn gebeden. En zie, toen hij daar eenige oogenblikken gezeten had, kwam dezelfde duif weer aanvliegen en liet een opgerold palmbiad voor hem neervallen. Haastig nam Hadji Moehamed het op en las andermaal:

„Brand zeven dagen achter elkaar wierook in uw kippenhokken.

Geef zeven dagen achter elkaar een feestmaal aan al uw bedienden.

Neem zeven dagen achter elkaar geen enkel geschenk van de bevolking aan.

Dan zal Alah u zegenen.”

De priester keerde huiswaarts en volgde ook ditmaal het gebod trouw op tot groote vreugde van zijn bedienden. Ook de bevolking begon den geachten priester nu meer dan ooit te roemen, want zoolang er feest was, wilde hij geen belooning aannemen voor de diensten, welke hij bewees, en toch was hij een en al welwillendheid.

En Hadji Moehamed zelf? Den eersten keer had het hem wel eenige moeite gekost om handen vol geld uit te geven voor de feesten. Ook ging het in het begin niet van harte, toen hij alle geschenken voor bewezen diensten moest weigeren. Doch het aanschouwen van de feestvreugde, de gedachte een goed werk te doen, stemde hem al spoedig tevreden en gelukkig. En daarom bracht hij het offer gaarne.

De tweede maal dacht hij niet eens meer aan de kosten van het feest. Hij vond het zelfs een groot genoegen tusschen de feestvierenden rond te wandelen, hier en daar een vriendelijk woord te spreken. De dankbare blikken van de eenvoudige lieden, de

gepaste vroolijkheid, die zelfs nooit op de grens van luidruchtigheid kwam, hadden een gunstigen invloed op den eertijds zoo zelfzuchtigen priester. Het leek wel, of de vroeger zoo stugge, inhalige Hadji een geheel ander mensch was geworden, sedert hij zelf de vreugde had leeren kennen. En wanneer arme kamponglieden bij hem kwamen om zijn diensten als priester te vragen, en zij hem daarvoor hun zuur verdiende penningen aanboden, voelde hij zich gelukkig, als hij tot hen kon zeggen: „Behoud dit geld, goede vriend, ik heb meer dan genoeg, en gij moet er hard voor werken.”

Zoo had Hadji Moehamed geleerd, dat weldoen het leven oneindig meer veraangenaamt, dan het opeenstapelen van rijkdommen.

Voor de bedienden werd hij een goed meester. Hij schepte er behagen in hun van tijd tot tijd een feest te bereiden, en voor het werk, dat zij nu met liefde en opgewektheid verrichtten, kregen zij een billijk loon, terwijl voeding en huisvesting niets te wenschen overlieten.

Op zekeren morgen, dat Hadji Moehamed zat te bidden op het heilige graf bij het blauwe meer, omdat hij behoefte voelde Alah zijn dank te brengen voor de hem betoonde gunsten, kwam de bekende duif voor de derde maal aanvliegen, en weer liet zij een opgerold palmbiad uit haar snavel op den grond vallen.

De priester raapte het op en las de volgende woorden:

„Gij hebt het geluk gevonden; tracht het nu ook te behouden.”

Hadji Moehamed begreep de beteekenis van deze mededeeling niet. Hij dacht en dacht, las en herlas de woorden, maar hoe hij ook peinsde, hij kon de beteekenis maar niet vatten.

Toen hij zich eindelijk gereed maakte om huiswaarts te keeren, stond plotseling de stokoude kluizenaar, die het graf en de Missigit bewaakte, voor hem.

„Dat Alah u zegene,” zoo begon de grijsaard. „Ik behoef wel niet te vragen, hoe het u gaat. De blijde tonen der muziek, die uw dienaren in zulk een feestelijke stemming brachten, drongen zelfs door tot mijn nederig hutje. Zij waren voor mij het bewijs, lat er vele avonden achter elkaar feest gevierd werd in uw

woning. En waar feest wordt gevierd, daar heerscht immers geluk en tevredenheid?"

"Zoo is het, goede vriend," antwoordde Hadji Moehamed. "Wij hebben druk feest gevierd, en het blijkt, dat Alah mijn slamatans als zooveel dankoffers heeft willen aanvaarden, want ik gevoel mij in den laatsten tijd de gelukkigste der stervelingen."

"Zorg dan, dat gij het geluk ook behoudt," sprak de kluizenaar.

"Dat zijn bijna dezelfde woorden als die, welke ik zooeven ontvangen heb op dit palmbiad. Zie hier, het werd mij gebracht door een fraaie boschduif, dezelfde, die mij ook berichtte, dat ik zeven dagen achter elkaar een slamatan moest geven. Ik heb lang over de beteekenis van de woorden gedacht, maar goed vatten kan ik ze niet. Kunt gij mij de juiste beteekenis wellicht geven, edele grijsaard?"

"Dat zal mij niet moeilijk vallen," antwoordde de kluizenaar. "De verklaring is zelfs zeer eenvoudig, zou ik meenen. Luister maar: Gij zijt vele jaren achtereen in deze streek heer en meester geweest; gij hebt u zelf verrijkt ten koste van de arme bevolking en zelfs uw bedienden onthouden, wat hun rechtmatig toekwam. Daardoor had gij de Goden vertoornd en zij brachten u ongelukken. Ten einde raad hebt gij Alah om hulp en bijstand gebeden. Hij heeft uw gebed verhoord en zond u tot tweemaal toe een boschduif als zijn bode. Gij hebt toen zijn gebod trouw opgevolgd, en daardoor werd gij in de gelegenheid gesteld u te overtuigen, hoe aangenaam het is wèl te doen. Gij vindt het prettig uw bedienden te zien feestvieren, gij achtte u gelukkig de bevolking belangeloos te helpen of goeden raad te geven. Zoo heeft Alah u dus geopenbaard, hoe te leven om werkelijk gelukkig te zijn. Gij hebt naar zijn stem geluisterd, en daarom is voor de derde maal de heilige duif verschenen om u deze woorden te doen toekomen: „Gij hebt het geluk gevonden, tracht het nu ook te behouden." Ik geloof, beste vriend, dat gij nu verder wel zult weten, wat u te doen staat. Gij hebt wel redenen om u tot de uitverkorenen te rekenen."

Na deze woorden verliet de kluizenaar den priester en strompelde terug naar zijn hutje.

Hadji Moehamed leefde voortaan als een braaf en weldadig man en werd een zegen voor de bevolking.

En sedert dien tijd stond de boschduif bij hem in hoog aanzien, want zij toch had hem het geluk gebracht. Hij liet vlak bij zijn woning een sierlijke kooi timmeren, waarin hij verscheidene boschduiven verzorgde.

De andere kampongbewoners volgden langzamerhand dat voorbeeld, en nog heden ten dage beschouwen de Sumatranen de boschduif als een heiligen vogel, die op geen enkel erf mag ontbreken.

XI.

STERKER DAN DE REUS.

Tong was bedroefd, omdat zijn moeder ziek was.
Hij woonde heel alleen met haar tusschen de bergen in een liefelijk dal, waarin een kabbelend beekje met kristalhelder water vruchtbaarheid bracht.

Op een avond klaagde Moeder meer dan ooit over hevige pijnen.

Tong was radeloos. Hij wilde zijn goed Moedertje zoo graag helpen, maar wist niet hoe. Hij dacht en dacht en, ja, daar viel hem toch iets in: Boven op den berg woonde een oude man, die geneeskrachtige kruiden verzamelde. Lang geleden had hij zijn moeder al eens genezen; misschien kon hij nu ook wel helpen.

„Moedertje,” zei Tong tot de zieke, „zal ik naar den ouden man op den berg gaan en hem medicijn vragen?”

„Zou jij dat durven, mijn beste jongen? Het begint al donker te worden; de weg is eenzaam en moeilijk.”

„Ik ben voor niets bang, Moedertje. Wie zal mij kwaad doen? En den weg weet ik wel. Zal ik maar gaan?”

„Goed, mijn lieve jongen, ga zoo vlug mogelijk, want mijn pijnen zijn onverdragelijk. Als ik niet spoedig medicijn krijg, zal ik zeker sterven.”

Tong verkleedde zich even, groette Moeder en ging dapper op weg.

Eerst moest hij over een smal bruggetje om aan den overkant van het beekje te komen. Daar vond hij het bergpad, dat tusschen struiken en boomen steil naar boven slingerde. De zon was juist ondergegaan, maar 't was nog niet geheel donker. Tegen zeven uur kwam het maantje op, zoodat het pad vrij goed verlicht was.

Tong was het bergklimmen gewoon. Vlug klauterde hij dan ook naar boven, en na een uur was hij al bij den ouden man. Deze was zeer verwonderd Tong nog zoo laat te zien. Toen hij hoorde, waarvoor hij kwam, zei hij: „Je bent een flinke jongen. Hier is medicijn voor je moedertje. Keer nu maar gauw huiswaarts, en je zult zien, dat de zieke morgen veel beter is.”

Tong bedankte den ouden man en begaf zich andermaal welgemoed op weg. Bij ongeluk nam hij echter 't verkeerde pad, en zoo kwam hij na een half uur loopen in een dicht bamboebosch. Nu eerst merkte Tong, dat hij verdwaald was. Het ergste was wel, dat de maan niet meer scheen. Die was achter een dichte wolk verscholen.

Toch was Tong geen oogenblik bang. Hij zou zoo vlug mogelijk terugkeeren naar den ouden man, om hem het goede bergpad te vragen. Het speet hem alleen voor zijn zieke moeder; die moest nu een uur langer op de medicijn wachten.

Arme, dappere Tong!

In het dichte bamboebosch woonde een reus. Hij had er een sterk huis gebouwd van dikke palen en balken. Het was geheel in het dichte groen verscholen.

De reus was juist op weg, om eten te zoeken. Toen hij Tong zag, dacht hij: „Kijk, dat tref ik bijzonder goed. Een heerlijk hapje om morgenvroeg mijn ontbijt te doen!”

Met twee passen stond hij voor den doodelijk verschrikten Tong. Hij pakte het ventje als een poppetje in zijn reuzenhanden en tilde het op, tot vlak voor zijn grimmig gezicht, terwijl hij met donderende stem sprak: „Een goede vangst van

Hij pakte het ventje als een poppetje in zijn reuzenhanden (pag. 88).

avond. Ik zal een malsch kluijfe aan je hebben." Toen stopte hij Tong in zijn zak en ging met groote stappen naar huis.

Tong snikte hevig en riep telkens: „Och, laat mij toch los. Mijn moedertje is zoo ziek, en ik moet haar medicijn brengen." Maar de reus had geen medelijden.

„Je bent een veel te lekker hapje voor mij," zei hij. „Wat doe je ook in mijn bosch! Ieder, die hier komt, moet er aan gelooven. Van avond zal ik je nog niet opeten, maar morgenvroeg hoop ik eens lekker van je te smullen."

Toen haalde hij Tong uit den zak en zette hem in een klein kamertje. „Zoo," sprak de reus met donderende stem, zoodat het houten huis er van schudde, „hier moet je den nacht doorbrengen. Waag het echter niet om te schreeuwen, ik wil nu gaan slapen. Als je mij hindert, dan"

Toen sloot de reus de deur goed dicht. Hij wikkelde zich in een grooten mantel en legde zich ter ruste. Weldra snurkte hij zóó hevig, dat het huis opnieuw begon te schudden.

Tong beefde van angst in zijn kamertje. En dan dacht hij weer aan zijn zieke moeder, die hij nu niet helpen kon. Toch durfde hij niet huilen; hij was bang, dat de reus hem dan dadelijk zou doodmaken.

Daar hoorde Tong opeens een zacht getik tegen den wand van zijn kamertje. Hij luisterde aandachtig. Zou er iemand zijn om hem te verlossen? O, als dat eens waar was!

Voorzichtig keek hij door een klein tralievenster naar buiten. En waarlijk, daar zag hij tot zijn groote vreugde een heel klein mannetje met langen, grijzen baard.

„Sst!" zei 't kaboutertje, en het bracht den vinger waarschuwend aan den mond, „heel stil zijn! Vertel mij zachtjes, wat er gebeurd is."

Fluisterende vertelde Tong nu van zijn zieke moeder, die wachtte op medicijn, en van den reus, die hem den volgenden dag zou opeten.

„Ik zal je helpen," zei de kabouter. „Geef de medicijn maar hier!"

„En dan?" vroeg Tong.

„Over een kwartier is ze bij je moeder. Daar zal mijn volkje wel voor zorgen."

„Maar Moeder zal ongerust zijn, als ze mij niet ziet.”

„Geen nood! We zeggen, dat je heel moe was en bij den ouden man blijft slapen.”

„En als ik dan morgenvroeg niet terugkom?”

„Je bent morgen weer bij je moeder.”

„Hoe zult ge mij dan verlossen?”

„Ik kan dat niet, maar onze vrienden, de witte mieren, zullen 't doen. Vertrouw gerust op mij.”

Tong begreep er niet veel van, maar toch had hij een klein beetje hoop. Hij gaf de medicijn aan den kabouter en zei: „Breng die dan maar eerst naar Moedertje. Zij heeft zoo'n pijn en wacht er op.”

De kabouter nam de medicijn aan en verdween.

Toen was Tong weer alleen, en hij hoorde niets anders, dan 't vervaarlijk gesnurk van den reus.

De kabouterkoning floot driemaal op een zilveren fluitje. Onmiddellijk kwamen er van alle kanten troepjes kabouters aanhollen.

„Vluggekind,” zei de koning tot een, die heel hard kon loopen, „ga dadelijk naar 't huisje in 't dal en geef deze medicijn aan de zieke vrouw. Zeg haar, dat Tong te moe was en morgenvroeg terugkomt. Vertel vooral, dat hij rustig slaapt bij den ouden man. Gedurende den nacht blijf je verder bij de zieke waken.”

Vluggekind nam de medicijn en holde den berg af.

„Wat moeten wij doen?” vroegen de anderen.

„Kruipt allen in den grond en zoekt de witte mieren op. Zeg haar, dat zij nog dezen nacht het huis van den reus moeten vernielen. Het moet een millioenenleger zijn, dat onmiddellijk aan 't werk gaat. Eerst maken zij een gat in den wand van dit kamertje, opdat Tong er uit kan. Hij moet verlost worden, want het is een dapper ventje, en hij zorgt goed voor zijn zieke moeder.

Vervolgens moeten de witte mieren in alle palen en balken zooveel gangen maken, tot zij geheel vermolmd zijn. Goed begrepen?”

„In orde!” fluisterden de kleine mannetjes, en een oogenblik later waren allen in den grond verdwenen.

Toen ging de kabouterkoning weer naar Tong. Deze had wel willen jubelen van vreugde, toen hij het mannetje weerzag.

„Alles is in orde!” zei de kabouter. „Over een paar uur ben je vrij. En je moeder heeft nu zeker haar medicijn al.”

„Duizendmaal dank,” zei Tong. „Moge Alah alle edele kabouter-mannetjes zegenen!”

En hij wachtte nu geduldig.

De reus snurkte harder dan ooit. Als hij even ophield, hoorde Tong een zacht getik. Dat kwam van de witte mieren. Zij waren met millioenen aan den arbeid. Met haar sterke kaken knaagden zij de planken stuk. En in de zware balken en palen boorden zij duizenden gangen.

Na twee uur drukte de kabouterkoning zachtjes tegen den wand van Tongs kamertje. En, o vreugde, de planken vielen tot meel in elkaar, en er kwam een groot gat.

Tong spoedde zich naar buiten. Hij was vrij.

„Wat heb ik gezegd,” zei de kabouter, „zijn onze vriendjes niet sterk?”

„Veel sterker dan de reus!” antwoordde Tong.

„En daarom zullen zij *hem* ook onschadelijk maken,” vervolgde de kabouter. „Blijf nu hier tot het morgen wordt. Je moeder slaapt gerust, en Vluggeskind waakt bij haar. Je zult straks iets heel moois zien.”

„Maar de reus,” vroeg Tong, „zal hij mij niet weer pakken?”

„Wees maar niet bang. Daar zorgen de witte mieren wel voor. Nog enkele uren, dan zijn zij met haar vernielingswerk gereed.”

„En wat gebeurt er dan?”

„Dat zul je wel zien. Kom, we gaan nu een eindje hier vandaan. Op gindschen heuvel zitten we veilig, en we kunnen straks alles goed zien.”

Tong vertrouwde den kabouter nu volkomen en ging mee. Zij zetten zich neer op een steen, en de kabouter vertelde Tong allerlei kabouterverhaaltjes.

Tegen vijf uur werd het een beetje licht.

„Nu opgepast,” zei de kabouter, „de reus is wakker en zal zoo opstaan.”

Daar hoorden zij hem plotseling geeuwen, en het huis waggelde.

„Nu komt 't!” fluisterde de kabouter.

De reus stond op van zijn baleh-baleh en rekte zich uit. Hij deed dat met zooveel kracht, dat het vermoldde huis in elkaar stortte. Een hevig gekraak, een harde slag, de reus lag bedolven onder de puinhoopen!

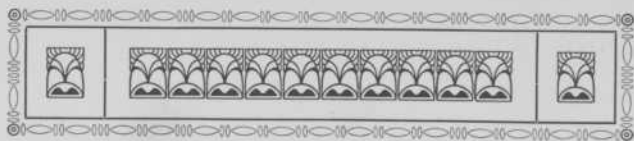
De witte mieren hadden hem gedood.

Tong sprong verschrikt op. Hij wilde de hand van den kabouter grijpen, maar deze was spoorloos verdwenen.

Toen holde Tong den berg af naar zijn moeder, die hij geheel genezen vond.

En hij vertelde haar alles, wat hem overkomen was.

XII.

DE GOEDE EN DE BOOZE BERGFEE.

Eeuwen geleden woonde ergens aan de kust van Celebes de hoofdman van een zeerooversbende. Hij had zijn woning gebouwd aan een smalle golf, die een heel eind in het land drong. Die inham was aan alle kanten beschermd door hooge bergen. Zijn rooverschip lag heel veilig in de kreek; zijn huis, van stevige palen, stond eenzaam tegen de bergen. Niemand kende het verblijf van den zeeroover.

Met zijn fraai schip zwalkte hij soms weken lang op zee rond, en ontmoette hij een koopvaarder, dan werd deze aangehouden en leeggeplunderd.

Ofschoon deze rooverhoofdman zeer rijk was, en in een prachtig huis woonde, bleef hij toch de zee bevaren, want rooven en plunderen was zijn grootste genoegen.

Hij had een zeer zachtvaardige vrouw, die nooit iemand eenig leed zou doen. Het is dus te begrijpen, dat zij het bedrijf van haar man verfoeide. Meermalen had zij hem al gesmeekt om toch op te houden met rooven en plunderen, maar hij bleef doof voor haar beden.

Dat deed de brave vrouw veel verdriet, maar er was nóg iets, dat haar voortdurend tot groote droefheid stemde. Haar dochtertje,

Nia, een beeldschoon meisje, had hetzelfde karakter als de vader. Niet, dat zij ook haar genoeg vond in rooven en stelen, daarvoor was zij te klein. Maar Nia was hardvochtig en dikwijls wreed. Medelijden kende zij niet. Dieren plagen en martelen was haar grootste genoeg. Tegen de bedienden was zij nooit vriendelijk; zij vond er zelfs behagen in hen te plagen, of te beleedigen.

Haar moeder had al meermalen getracht Nia te verbeteren, doch al haar pogingen waren vergeefs.

Het gevolg was, dat de ongelukkige moeder begon te kwijnen van verdriet. Haar wangen werden bleek, haar oogen dof. Dikwijls schreide zij bittere tranen, maar ook dan werd Nia niet tot medelijden bewogen. De zieke moeder voelde, dat zij niet lang meer zou leven. En wat moest er na haar dood van Nia worden! Daaraan dacht de zieke voortdurend.

Op zekeren dag zat Nia aan het ziekbed van haar moeder. „Mijn kind,” zei de zieke met zwakke stem, „ik zal niet lang meer leven”

Toen begon het dochttertje voor het eerst te schreien, en zij omheide haar moeder, terwijl zij sprak: „Moedertje mag niet doodgaan! Ik zal de goede bergfee vragen om u beter te maken.”

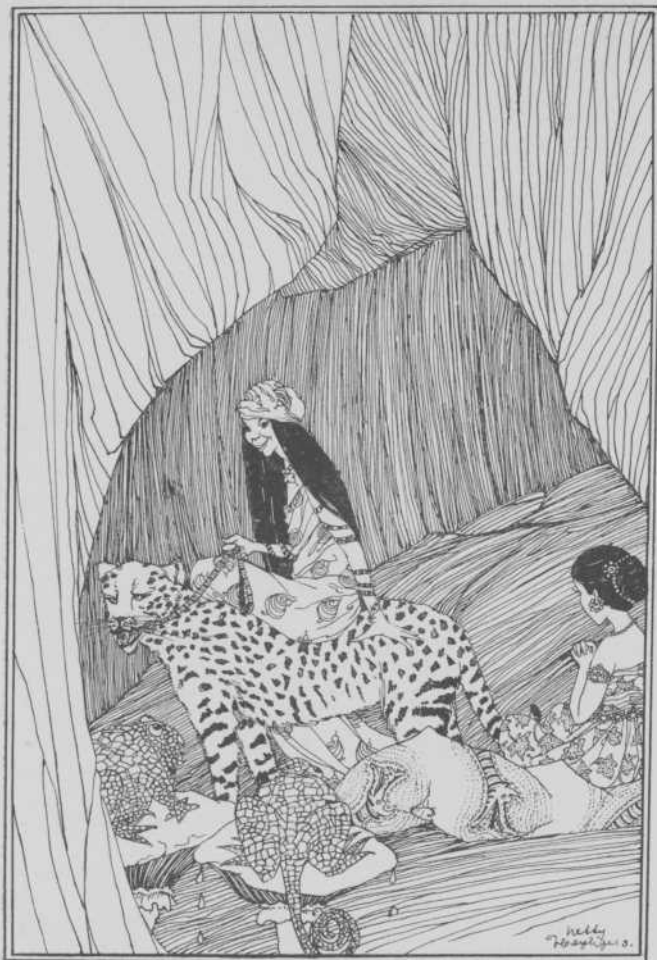
„Het zal niet baten, kind, want er is ook een booze bergfee. Zij is het, die ongelukken en verdriet onder de menschen brengt.”

„Vertel mij iets van de booze bergfee, Moeder.”

„Luister, mijn kind: Daar boven in het dichte bosch op dien hoogen berg wonen twee feeën, een goede en een booze. De goede waakt over de menschen, ook over ons. Als wij goed en braaf zijn, is zij verheugd. Dan daalt zij neder op een sneeuw wit hert en brengt gezondheid, vreugde en geluk onder de menschen. Maar als de menschen slecht zijn, wreed, hardvochtig, komt de booze bergfee, en zij brengt ziekte, ongelukken en droefheid. Zij rijdt rond op een grimmigen tijger, zóó vlug, dat niemand haar kan krijgen. Wreede en slechte kinderen neemt zij mee naar haar hol boven op den berg.”

„Zal de booze fee mij ook halen, als ik slecht ben?” vroeg Nia angstig.

„Zoolang je moedertje leeft, zal zij niet komen, omdat ik steeds voor je bid. Maar denk er aan, mijn lief kind, ik zal spoedig

... en ontwaarde allerlei griezelige dieren en vreemde planten. (pag. 97).

sterven. Dan is er niemand meer, die je beschermt, ook niemand, die voor je bidt. De booze fee heeft vrij spel, en zij zal zeker komen. Mocht dit ooit gebeuren, denk dan aan je moedertje, misschien komt de goede fee dan om je te helpen."

Enkele dagen later stierf de moeder, en Nia was diep bedroefd. Toch duurde die droefheid maar kort. Haar vader ging weer naar zee, en Nia bleef met een vertrouwde bediende in het groote huis. En nu speelde zij meer dan ooit den baas. Zij behandelde de bedienden erger dan slaven; zij genoot, wanneer zij wreed en hardvochtig kon zijn. Aan haar moeder dacht zij in het geheel niet meer.

Op een achtermiddag was zij in den tuin op een rustbank in slaap gevallen. Het werd donker, en zware onweerswolken pakten zich samen boven den berg. Eindelijk begon het zoo geweldig te donderen, dat geen enkele bediende het huis uit durfde. En ondertusschen bleef Nia doorslapen. Zelfs het geratel van den donder kon haar niet wakker maken.

Toen kwam de booze bergfee op haar grimmigen tijger aanrijden. Zij hield stil bij Nia, greep haar en was in een oogenblik verdwenen. Vliegensvlug ging het den berg op over rotsblokken en struiken. Bij een donkere grot hield zij stil. Daar werd Nia neergelegd op een zacht bed van donsveeren. Toen eerst ontwaakte zij met een hevigen schrik en zag de booze fee voor zich bij het licht van den bliksem.

Angstig keek Nia rond en ontwaarde allerlei griezellige dieren en vreemde planten, op reusachtige paddestoelen gelijkende. De booze fee ging naast haar zitten en zei: „Voortaan moet je hier in deze spelonk met mij samen wonen. Ik moet thans weer weg om andere ondeugende kinderen te halen." Daarna riep zij haar tijger, steeg op en verdween in de duisternis.

Nia wilde schreeuwen en gillen, maar kon niet. De dieren kregen vurige oogen en staarden haar grimmig aan. Toen dacht zij aan haar moedertje, en zij fluisterde: „Ach, goede, beste moeder, waarom zijt gij weggegaan? Help mij toch en zend de goede bergfee hierheen om mij te verlossen. Ik zal nooit weer kwaad doen. Ik zal even goed en lief worden als moedertje."

Opeens waren alle afgrijselijke dieren verdwenen, en fraaie

bloemen openden haar kelken. Een zacht licht straalde uit den rotswand. Dan bemerkte Nia tusschen de bloemen de goede bergfee op haar sneeuwwit hert. Zij naderde haar zachtjes en zei: „Je moedertje in den hemel zendt mij hierheen. Zij heeft je gebed verhoord. Ik zal je redden, maar onder één voorwaarde: dat je werkelijk lief en goed wordt als je moedertje.”

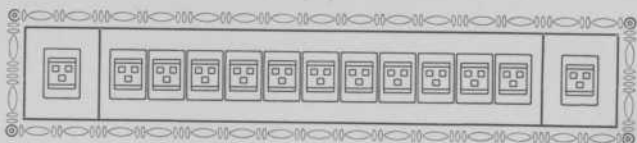
Toen viel Nia op haar knietjes en bad andermaal: „Lieve, goede moeder in den hemel, ik dank u. Ik zal nooit weer wreed zijn, ik zal braaf worden, opdat de booze fee niet wederkomt.”

Toen nam de goede bergfee haar op den rug van het sneeuwwitte hert en daalde den berg af naar de woning van haar vader. Zij legde haar neer op de rustbank in den tuin en verdween.

Enkele dagen later kwam Nia's vader thuis. Hij vond zijn kind ernstig ziek. Dit maakte hem zeer bedroefd, en hij bleef haast dag en nacht bij het ziekbed. Langzamerhand werd zij beter, en op een dag vertelde zij haar vader alles van de goede en de booze fee. En zij eindigde met een herhaling van haar belofte, dat zij voortaan even goed en lief wilde zijn als haar moeder geweest was.

De vader was overgelukkig, dat hij Nia behouden mocht. Lang dacht hij na over haar verhaal van de goede en de booze bergfee. En hij besloot voortaan ook als een goed mensch te leven. Nooit weer ging hij op roof uit. Zijn schatten gebruikte hij om ongelukkigen te helpen. En toen Nia grooter werd, hielp zij haar vader trouw in het weldoen.

XIII.

SPELEKIND.

Het was een echt tropische nacht. De helderblauwe hemel was met millioenen schitterende sterren bezaaid; de volle maan wierp haar zacht licht over de aarde en verhoogde door haar fantastisch schijnsel de geheimzinnigheid, welke alom heerschte.

Alle menschen waren in diepe rust.

Uit een perk, dicht begroeid met rozen, rees de bloemenfee langzaam naar boven. Zij was geheel met welriekende bloemen getooid.

Heel zachtjes floot zij driemaal op een gouden fluitje, en als met een tooverslag kwamen van alle kanten kaboutermannetjes en kaboutervrouwjes aanstappen. Het waren er meer dan duizend. Zij schaarden zich in eerbiedige houding om de bloemenfee en wachtten. Toen trad de oudste kabouter naar voren, knielde voor de bloemenfee en vroeg met fluisterende stem: „Wat verlangt onze machtige koningin van haar volkje?”

Toen antwoordde de vorstin: „De nacht is wonderschoon! Ziet, hoe duizenden lichtjes aan den wolkenloozen hemel schitteren.

Vriendelijk blikte de maan op ons neder. Alle menschen slapen rustig. Nu is 't onze tijd om te werken en goed te doen: De kaboutervrouwjes moeten heel voorzichtig de bloemen, die in knop zijn, openen. En de kaboutermannetjes zullen in elke geopende bloem een dauwdroppeel leggen. Als morgenvroeg de menschen wakker worden, zullen zij verrukt zijn. Zij vinden dan vele nieuwe bloemen geopend, en in elk schittert een prachtige parel."

"Leve onze schoone en machtige koningin!" riep 't kleine volkje. En allen gingen vlijtig aan den arbeid, terwijl de bloemenfee over hen waakte.

Onder de kabouters was er echter een, die als gewoonlijk geen lust in werken had. Hij hield meer van spelen. Daarom noemden de anderen hem ook Spelekind. Een enkele maal, als hij 't te erg maakte, zeiden zij ook wel eens Luilakje tegen hem.

Ook dezen nacht verkoos Spelekind niet te werken. Hij sprong als een dollemannetje in het rond en haalde allerlei guitenstreken uit. Soms hinderde hij zelfs de anderen, die vlijtig aan den arbeid waren.

De koningin merkte het en sprak op gestrengen toon: „Spelekind — neen, Luilakje moet ik zeggen — jij moet ook werken! Guitenstreken komen hier niet te pas!"

„Ja, ja!" riepen de kleine werklieden, „Spelekind is weer lui, en hij hindert ons bovendien. Een goed kabouter moet 's nachts werken, om de menschen te believen."

„Zoo is het!" vervolgde de bloemenfee. „Spelekind, ik waarschuw je voor 't laatst!"

Toen begon ook Spelekind te helpen. Hij klom vlug in een rozenstruik, om een parel in een pas ontloken roos te brengen. Maar de struik wiegde zoo heerlijk, en Spelekind vergat het werk. Hij begon heen en weer te schommelen, eerst heel zachtjes, dan al harder en harder. Het gevolg was, dat een zestal kabouters uit den rozenstruik vielen, pardoos op den grond. Zij buitelden

door en over elkaar en riepen boos: „Dat heeft Luilak gedaan! We zullen hem straffen.” En toen begonnen zij met hun allen aan den rozenstruik te schudden. Maar Spelekind hield zich stevig vast en lachte hen uit.

Toen gingen de anderen zich beklagen bij de koningin.

„Spelekind, kom onmiddellijk hier!” riep zij op gebiedenden toon.

Het guitige kaboutertje klom naar beneden en begaf zich angstig naar de koningin.

„Voor straf ga je hier vlak bij mij zitten,” sprak zij. „Als je niet werken wilt, mag je ook niet spelen, en zeker geen kattenkwaad doen.”

Spelekind gehoorzaamde en was een oogenblik heel zoet. Na een poosje dacht de koningin er niet eens meer aan, dat Spelekind vlak bij haar zat. Deze bemerkte dadelijk, dat men niet meer op hem lette, en de lust kwam opnieuw boven om pret te maken. Toevallig kwam daar een reuzenkikvorsch aanspringen, groot genoeg om 't kaboutertje te dragen. Dat bemerkte Spelekind, en onmiddellijk rijpte bij hem 't plan om een ritje te doen.

Wip! daar zat hij al op den rug van den grooten kikker. En toen galoppeerde Spelekind als een ruiter door 't gras, maar voorzichtigheidshalve hield hij zich doodstil, ofschoon hij lust gevoelde victorie te roepen.

Al harder en harder ging het, want de kikker vond dat paardjerijden alles behalve prettig. Hij wilde zijn ruiter graag kwijt zijn, maar hoe?

„Wacht,” dacht de kikker opeens, „ik zal je wel krijgen, brutaal mannetje!” En toen sprong hij met een geweldigen plons in een grooten vijver. Spelekind was daarop niet bedacht geweest. Hij viel van zijn ros en spartelde in het water. Luidkeels begon hij nu om hulp te roepen, maar niemand hoorde hem. Gelukkig kon hij zich vastgrijpen aan een stokje, dat op 't water dreef. Met moeite hield hij nu het kleine hoofdje boven water.

Om één uur waren de kabouters klaar met de taak hun door

Hij sprong van het eene blad op het andere (pag. 103).

de bloemenfee opgedragen. Duizenden nieuwe bloemen hadden haar kelk geopend, en in elke bloem zat een dauwdropel.

Toen eerst bemerkte het volkje, dat Spelekind er niet was. De schrik sloeg de kleine mannetjes en vrouwtjes om 't hart. Want zij wilden Spelekind toch niet graag missen. Hij was wel lui, heel lui zelfs, maar 't was toch ook een aardig vriendje met een hartje van goud. Wat kon hij allen dikwijls doen lachen, als zij gezellig in hun klein paleisje onder den grond bij elkaar zaten!

Ook de koningin was zeer bedroefd.

„Gaaf allen zoeken, mijn kindertjes,” zoo sprak zij. „Verspreid u naar alle kanten. Wie hem vindt, moet driemaal fluiten, dan komen wij dadelijk.”

En ijverig gingen de kabouters nu zoeken.

Een paar liepen langs den vijver, en daar hoorden zij al spoedig het hulpgeschrei van hun vriendje. Zij keken scherp uit en zagen hem midden in den vijver boven op een stokje zitten.

„Help mij!” riep de kleine drenkeling, „anders zal ik verdrinken. Ik ben zoo nat en zoo koud.”

De kabouters floten volgens afspraak driemaal, en daar kwam de heele schare aanhollen. Ook de bloemenfee snelde Spelekind te hulp.

Hoe moesten zij hem nu redden? Niemand wist raad, behalve de koningin. Zij tooverde wel duizend groote ronde bladeren op het water van den vijver. En tusschen die bladeren prikten reusachtige, gele bloemen. Spelekind klom op zoo'n groot blad en was op 't droge. Nu was het verder gemakkelijk om aan land te komen. Hij sprong van het eene blad op het andere en was weldra in veiligheid.

„Hoera!” riepen de vriendjes, „Spelekind is gered!”

„Ja,” zei de bloemenfee, „hij is gered, maar verdiend had hij het eigenlijk niet.

Zul je nu nooit weer zulke streken uithalen? En zul je voortaan vlijtig werken, zooals het een kabouter betaamt?”

Spelekind beloofde het gaarne.

Toen verdwenen al de kabouters en ook de bloemenfee, hun koningin.

Den volgenden morgen waren de menschen verrukt over de mooie bloemen, waarin parels schitterden. En verbaasd waren zij, toen zij op 't water die groote bladeren en reusachtige kelken zagen. Zoo iets moois hadden zij nog nooit gezien. Dat dankten zij aan Spelekind, den kleinen guif. Maar niemand wist dat.

XIV.

DE OLIFANT EN DE VELDMUIZEN.

Vele eeuwen geleden woonde er op Java een machtig volk, dat in vele opzichten reeds een hoogen trap van ontwikkeling en beschaving had bereikt. Het waren de Hindoes.

Tal van fraaie bouwwerken over geheel Java verspreid, die de eeuwen getrotseerd hebben, staan nog als stille getuigen van den verheven kunstzin der Hindoes, en onder deze is zeker de Boroboedoer het meest beroemd.

Kundige bouwmeesters en knappe beeldhouwers hebben in en op die grootsche monumenten den godsdienst, de zeden en gewoonten van hun volk in beeld gebracht op een wijze, welke in onzen tijd de bewondering wekt van heel de beschaafde wereld.

Groot ook is het aantal leerrijke dieren sprookjes, dat zij op deze bouwwerken zinnebeeldig wisten voor te stellen.

Zoo vindt men op den Mendoet, een kleinen tempel dicht bij den Boroboedoer, de volgende eenvoudige fabel afgebeeld:

Een paar schuwe veldmuizen kwamen geregeld elken nacht in den tuin van een landbouwer en richtten er belangrijke schade aan. De boer werd ten slotte boos, en om er een eind aan te maken, plaatste hij een val in den tuin. Op zekeren morgen be-

merkte hij tot zijn groote vreugde, dat beide muisjes gevangen waren.

Nu wilde het toeval, dat het juist een heilige dag was, en de godsdienst verbood om op dien dag eenig levend wezen te doden. Om de muizen toch onschadelijk te maken, deed de boer ze in een kruik met nauwen hals, die hij daarop in den tuin zette. Vervolgens ging de landman met zijn gezin naar een feest, en aan de muizen dacht niemand meer.

Er kwam een olifant in den tuin, en de ongelukkige muisjes, die dat hoorden, besloten hem hulp te vragen.

„Heer Olifant!” riep de grootste, „we zitten hier gevangen en

zullen sterven van honger, als we niet verlost worden. O, help ons toch, en we zullen u eeuwig dankbaar zijn!”

De olifant keek verschrikt rond en bemerkte al spoedig, dat het geluid uit de kruik kwam. En daar hij dien dag juist goed geluimd was, sprak hij: „Opgepast! ik zal de kruik met mijn poot verbrijzelen.”

Eén slag, en de kruik vloog in scherven rond. Gelukkig be-

zeerden de muisjes zich niet, zoodat zij met den schrik vrijkwamen. Eerbiedig naderden zij den olifant en bedankten hem voor zijn hulp.

Den volgenden morgen vond de boer de scherven van de kruik, en aan de indrukken van de lompe pooten in den zachten bodem zag hij dadelijk, dat een olifant ze verbrijzeld had. Dat zou hij hem betaald zetten.

Hij groef een diepen kuil op een plek, waar de olifant geregeld voorbijkwam, bedekte de opening met latjes van bamboe en legde daar graszoden overheen.

Toen de olifant tegen den avond zijn gewone wandeling deed, zakte hij er met zijn zwaar lichaam door en viel in den kuil. Alle moeite om er weer uit te komen, waren vergeefs.

De twee veldmuizen hoorden het gebrul, en ze gingen onderzoeken, wat hun redder scheelde. Spoedig vonden ze hem gevangen in den diepen kuil. Hoe zouden zij nu hulp verleen? Daarover behoefden ze niet lang te denken. Met grooten ijver begonnen ze aan den rand van den kuil den grond om te woelen, zoodat de losgewerkte aarde naar beneden viel. Dat ging zoo uren achter elkander onvermoeid door. Tegen den morgen was de kuil niet alleen voor de helft gevuld, maar er was ook een hellende weg ontstaan. De olifant kon er nu gemakkelijk uit en was gered.

Op zijn beurt bedankte hij de kleine vrienden, die hem zulk een grooten dienst hadden bewezen.

En de boer was voor de tweede maal gefopt.

XV.

DE VOORSPELLING VAN DEN OUDEN BRAMAAN.

Midden in de residentie Pasoeroean ligt de vruchtbare hoogvlakte van Malang, ingesloten door hooge berg-ruggen, waarboven een vijftal toppen, de Semeroe, de Bromo, de Kawi, de Andjasmoro en de Ardjoeno uitsteken. Vele jaren geleden was die hoogvlakte begroeid met ondoordringbare bosschen. Slechts hier en daar vond men een open plek aan de oevers van de schoone Brantas, die de geheele vlakte doorstroomt en rijkelijk besproeit. Langs die rivier kronkelden smalle paden, die de verschillende kleine dessa's verbonden.

Ook hoogerop, tegen de hellingen der bergen, lagen enkele kampongs in de dichte wouden verscholen. Deze werden echter niet bewoond door gewone Javanen, die bijna allen de leer van Mohammed belijden; de menschen, die daar op de bergen leefden, waren Hindoes. Zij, of misschien hun voorouders, waren naar de bergen gevlucht, toen de eens zoo machtige Hindoeerijken door de verbreiding van den Islam ten val werden gebracht. Duizenden en duizenden van hun geloofsgenooten waren langzamerhand tot den Islam overgegaan. Zij bleven hun oude leer getrouw; zij wilden de zeden en gewoonten van hun ouders en voorouders

bewaren, en daarom zonderden zij zich af. In de eenzame, haast ontoegankelijke bergen leefden zij vreedzaam bij elkaar. Zelden daalden zij af naar de vlakte. Niet dat zij bevreesd waren voor de Mohammedaansche bevolking, maar zij verschilden *te veel* met deze in levenswijze, zeden en gewoonten om er zich recht op hun gemak te gevoelen.

Met de gemeenschapswegen was het allertreurigst gesteld. De Hindoes kenden wel elk voetpad in hun bergen, en de Mohammedanen dwaalden onbevreesd rond in hun vlakte, maar verder kwamen zij gewoonlijk ook niet.

Toch gebeurde het wel eens een enkele maal, dat een bergbewoner geheel toevallig in aanraking kwam met een Javaan uit de vlakte. Midden op de hoogvlakte, in een van de groote bosschen, woonde namelijk een vrome priester in een armoedig hutje. Het was een grijsaard, veel ouder dan de oudste menschen uit den omtrek, want niemand had hem ooit jong gekend. Hij was geen Mohammedaan, ook geen Hindoe, en toch hadden allen, die hem kenden, de meeste achting en eerbied voor hem. Men wist alleen, dat de oude man uit een verafgelegen land herwaarts was gekomen, en dat hij sedert vele jaren de lijdende menschheid hielp, zooveel hij kon. Deze kluizenaar toch bracht een groot gedeelte van den dag door met het zoeken van geneeskrachtige kruiden. Had hij een goeden voorraad bijeen, dan vlijde hij zich neder onder een reusachtigen waringin, dicht bij zijn huisje, spreidde de verschillende kruiden op kleine matjes uit en liet ze daarna in de zon drogen.

Of hij hield zich eenige dagen achter elkaar bezig met het bereiden van medicijnen, waarvoor hij met zorg de verschillende kruiden uitzocht.

Ofschoon zijn huisje heel eenzaam stond, leidde hij toch niet het echte kluizenaarsleven. Wijd in den omtrek was hij bekend, en er ging bijna geen dag voorbij, of er kwamen, zoowel van het gebergte als uit de vlakte, bezoekers om voor zich zelf of voor zieken, die niet vervoerd konden worden, geneesmiddelen te vragen. En de hulpvaardige priester ontving allen even vriendelijk en zond nooit iemand ongetroost of met leege handen weg. Tusschen Mohammedanen en Hindoes maakte hij geen onderscheid,

hij vroeg zelfs niet naar het geloof zijner bezoekers, veel minder naar hun afkomst. Ieder was welkom, ieder werd op dezelfde wijze ontvangen. En zoo gebeurde het dus ook meermalen, dat de Hindoesche bergbewoners bij den kluizenaar in aanraking kwamen met de Mohammedanen uit de vlakte. In de koele schaduw van den breed getakten waringin werden zij dan door den vromen priester ontvangen. Daar ook verhaalde hij hun dikwijls van vroegere tijden, of hij gaf de eenvoudige menschen behartigenswaardige wenken en goeden raad, waarnaar zij altijd met eerbied en groote aandacht luisterden.

* * *

Op zekeren dag, dat de kluizenaar weer eenige vreemdelingen bij zich had, waagde een van de Hindoesche bergbewoners het den ouden man te vragen, waarom hij zijn bezoekers altijd onder den waringin en nooit eens in zijn woning ontving.

De grijsaard, begrijpende dat zulk een vraag slechts de uiting van nieuwsgierigheid kon zijn, keek den man eenige oogenblikken scherp aan en antwoordde toen:

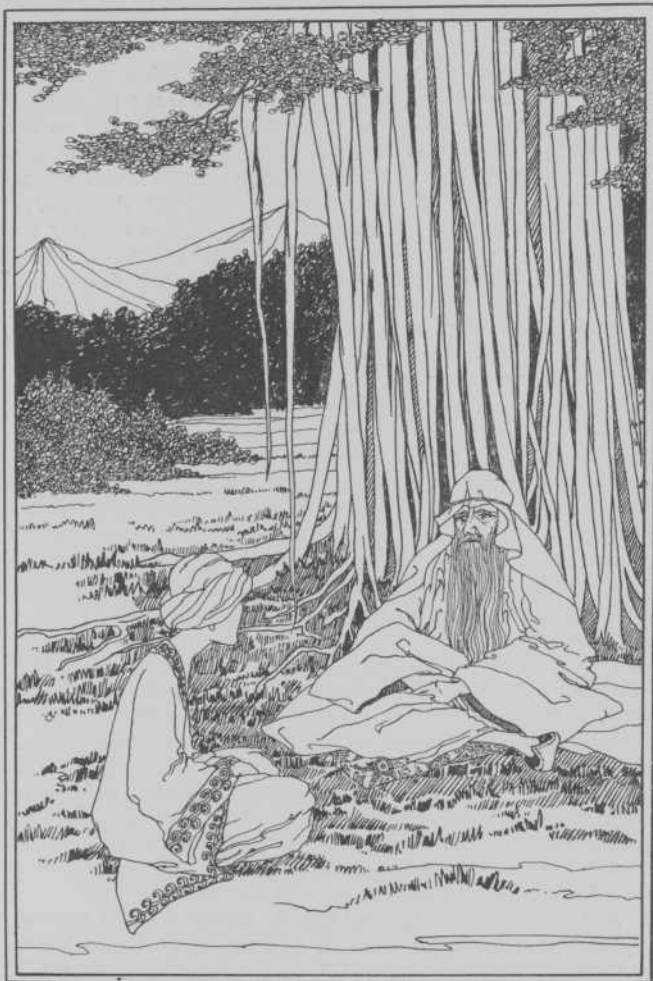
„Deze waringin, de oudste uit den omtrek, is voor mij een heilige boom. In de koele schaduw van zijn dichtbebladerde takken heb ik het grootste deel van mijn leven doorgebracht. Hier heb ik gearbeid voor mijn medemenschen, hier heb ik ook vele uren geluisterd naar het zacht ruischen zijner bladeren, dat mij als de liefelijkste muziek in de ooren klinkt.

Onder dezen waringin zat ik vele dagen in diep gepeins verzonken, en wanneer dan een zacht koeltje de bladeren in beweging bracht, was het, alsof uit dat eentonige, maar toch zoo aangename geruisch een stem sprak, die antwoord gaf op de vele vragen, welke ik mij zelf stelde.

Zoo ben ik een wijs man geworden.

Ik hoop, dat ge in deze laatste uitspraak niets aanmatigends zult vinden. Wanneer ik zeg, dat ik een wijs man ben geworden, bedoel ik daarmee, dat ik door nadenken en ondervinding meer geleerd heb dan gewone menschen.

En nu zult ge begrijpen, waarom ik mijn bezoekers bij voorkeur op deze plaats ontvang.

In de koele schaduw van den breedgetakten waringin werden zij door den vromen priester ontvangen. (pag. 110).

Hier, in de vrije natuur, in de breede schaduw van dezen heilige kan ik het best tot u spreken. Hier ademt alles rust en vrede; hier vinden, zoowel de Hindoesche bergbewoners, als de Mohammedaansche bevolking uit de vlakke, een gewijde plaats. Een ieder mag en kan hier op deze plek vrij den voet zetten. De natuur kent geen verschil in rang of stand, ook niet in godsdienst, zeden en gewoonten. Dat hutje daarginds echter is de woning van een Bramaansch priester, en wellicht zouden velen bezwaar maken tot mij te komen, indien ik hen daar moest ontvangen.

Maar ik heb nog een andere reden, waarom ik mijn bezoekers liefst onder dezen heiligen waringin te woord sta. Gij weet, dat hij, een reus onder de reuzen, ver boven al het andere geboomte uitsteekt. Uren in den omtrek is hij te onderscheiden, en daarom hoop ik, dat allen, die hier genezing van een ziekte vonden, of met goede raadgevingen huiswaarts keerden, vol dankbaarheid en vertrouwen naar dezen heilige zullen opzien. Zij zullen ongetwijfeld hun familieleden en vrienden de overtuiging schenken, dat op de gewijde aarde, onder zijn loover, in tijden van zorgen steeds uitkomst te vinden is.

Mocht een van u allen dus ooit door rampen of ongelukken bezocht worden, weet, dat gij hier redding kunt vinden.

Dit is de raad, dien ik al mijn goede vrienden in den laatsten tijd bij hun vertrek van deze heilige plaats meegeef, en ik heb daarvoor een bijzondere reden: In een van mijn heilige boeken heb ik namelijk gelezen, dat de geheele landstreek rondom den hoogen berg, dien wij hier vlak voor ons hebben, eenmaal door een vreeselijke uitbarsting zal verwoest worden. Van al de boomen in den omtrek zal alleen deze waringin gespaard blijven om later het middelpunt te worden van een groote stad. Vele menschen zullen bij die uitbarsting het leven laten, allen zullen have en goed verliezen. Maar het land zal na die uitbarsting veel vruchtbaarder worden, dan het ooit geweest is.

Ik kan niet met zekerheid zeggen, hoe ver wij nog van dat tijdstip verwijderd zijn, doch ik vermoed, dat het spoedig zal komen. Of hebt gij niet, sedert eenige dagen, evenals ik, het doffe gerommel gehoord en de angstaanjagende schokken gevoeld,

die zelfs de dieren met vrees vervullen? Dat zijn de voor- teekenen van een geweldige uitbarsting; zij doen mij het ergste vreezen.

Maar gij weet nu, waar ge in tijd van nood een veilige schuil- plaats kunt vinden: zegt het aan al uw vrienden en kennissen, wat gij hier gehoord hebt, en bereidt u zelf voor op de naderende ramp."

De woorden van den vromen priester hadden een machtigen invloed op de bezoekers, en met een beklemd hart, maar toch dankbaar voor den goeden raad, verlieten zij hem, de een na den ander. Zij spoedden zich naar hun woning in het gebergte en verzuimden niet onderweg mededeeling te doen van het gehoorde.

*
* * *

Het bleek maar al te spoedig, dat de grijsaard zich niet vergist had. Met elken dag werd het onderaardsch gerommel heviger, en somwijlen dreunde en schudde de grond zoo sterk, dat mensch en dier beangst werden. Het waren de voortekenen van een vulkanische uitbarsting, die zeker niet lang meer zou uitblijven.

Verscheidene bergbewoners, die van de voorspelling van den priester gehoord hadden, verlieten hun dorpen en vonden in lagere streken bij gastvrije lieden een onderkomen. Maar velen wilden have en goed niet zoo spoedig prijsgeven. Zij hadden immers meermalen van die hevige aardbevingen gevoeld. Toch wachtten zij allen met groote ongerustheid op de dingen, die komen zouden.

Op zekeren avond, nadat het den geheelen dag drukkend heet was geweest, begon de grond eensklaps zoo hevig te schud- den, dat alle bergbewoners radeloos van angst uit hun woningen vluchtten.

De lucht had een dreigend aanzien. Van alle kanten kwamen zware wolken aandrijven, die zich om de toppen der bergen samenpakten. Bliksemstraal op bliksemstraal doorkliefde weldra de lucht. Het rollen van den donder overstemde de angstkreten van de vluchtelingen. Opnieuw begon de aarde te beven. Men

hoorde een dof gebrom, een hevig gerommel en geratel. Dan plotseling een hevige knal, gevolgd door een zee van vuur, die zich met kracht een weg baande uit den vaneen gescheurden bergkegel, om alles, wat zij op haar weg ontmoette, als met een tooverslag te vernietigen. Een helle gloed kleurde de zware onweerswolken rood, een verzengende hitte doodde elk levend wezen in den naasten omtrek.

Verstomd van schrik bleven de ongelukkige vluchtelingen een oogenblik staan, om dat ontzagwekkende natuurverschijnsel gade te slaan. Dan verhaastten zij hun schreden, in de hoop de vlakte te bereiken, eer het alles vernielende vuur hen achterhaald had.

Moeders met halfnaakte kindertjes op den arm ijlden als krankzinnigen langs het steile bergpad, vaders met hulpeloze oude vrouwtjes aan de hand, krachtige jonge mannen met afgeleefde grijsaards op den schouder vluchtten radeloos van angst naar de vlakte.

En ondertusschen werd daar boven, op den top en langs de hellingen van den berg, het werk der vernieling met kracht voortgezet. Heviger en heviger begon de vulkaan zijn vuur te braken, nu het eenmaal een uitweg had gevonden. Witte zwaveldampen stegen hoog in de lucht, gloeiende steenen werden met kracht naar boven geslingerd. Brandende lava stroomde als zoo-veel rivieren door de vruchtbare dalen en verwoestte de eenvoudige huisjes en de velden van de ongelukkige vluchtelingen.

Maar zij dachten nu niet aan have en goed.

Het dreigende gevaar te ontkomen, het leven te redden van hen, die hun dierbaar waren, dat was thans hun eenig streven.

Daar beneden op de hoogvlakte, het was alom bekend, woonde de vrome priester, die het onheil voorspeld had, maar die tevens het middel aan de hand had gedaan om het leven te redden.

Als zij den heiligen waringin slechts konden bereiken, dan zouden zij in veiligheid zijn! De goede priester had het immers gezegd, en hem geloofden zij onvoorwaardelijk.

Nog altijd stak zijn prachtige kroon daar ginds boven al de boomen van het bosch uit. Zij konden hem duidelijk zien, wanneer

een helle bliksemflits voor een oogenblik den geheelen omtrek verlichtte. En hun blik bleef al vluchtende gericht op den heiligen boom, die hen wachtte.

* * *

Het werd nacht, en van alle kanten kwamen de vluchtelingen een veilige schuilplaats zoeken onder de reusachtige takken van den heiligen boom. Uitgeput van vermoeidheid, handen en voeten opengescheurd, enkelen deerlijk gewond door den steenregen, zegen zij neer in het zachte gras.

De vrome Bramaan had geen oogenblik rust.

Hij liep af en aan om de ongelukkigen te helpen, hij beijverde zich de gewonden te troosten en op te beuren.

Met het frissche bronwater, dat opborrelde achter zijn huisje, leschte hij hun dorst; met den rijken voorraad vruchten, die zijn boomen hem opleverden, stilde hij hun honger. En dankbaar zagen de zwakken tot den braven grijsaard op.

Steeds talrijker werd de menigte ongelukkigen, die redding kwamen zoeken, maar ook steeds nader kwam de vuurzee, die dood en verderf verspreidde, die reeds zooveel verwoest had, en nu ook de omliggende bosschen in vlam had gezet.

Een benauwende zwaveldamp belemmerde schier de ademhaling, de lucht was grauw van de asch, de gloed van het vuur schroeide de aangezichten, ook van hen, die onder den waringin veilig meenden te zijn.

Toen gevoelden de vluchtelingen zich zelfs niet meer op hun gemak onder den heiligen boom. Angstig keken zij elkander aan, wanhopig wrongen zij de handen.

Het vrouwen was geschokt, zij geloofden niet langer aan de voorspelling van den grijsaard, maar wilden verder, altijd verder, om den gevreesden vijand te ontkomen.

Doch de grijsaard bleef kalm en gelaten het vreeselijke schouwspel gadeslaan, terwijl hij zich beijverde hulp te bieden, waar die noodig was. Hij sprak de menigte moed in, want hij was er vast van overtuigd, dat de heilige waringin gespaard zou blijven. Hij hoopte nog altijd, dat het vuur gestuit zou worden.

En in die hoop werd hij niet bedrogen, want toen het gevaar zoo nabij was, dat de wanhopige menigte niet langer naar rede luisterde, ontlastte zich boven het bosch plotseling zulk een geweldige regenbui, dat de brand binnen enkele minuten gebluscht was.

Toen hieven de ongelukkigen de gevouwen handen dankbaar ten hemel, om elk op zijn wijze het Opperwezen te danken voor de wonderbare redding.

Dien geheelen nacht bleef het daarboven op de bergen dreigen en spoken, en meermalen deden zware aardbevingen den grond dreunen. Maar tegen den morgen werd alles rustiger, en toen de verwoede elementen eindelijk geheel tot kalmte waren gekomen, staarde het oog van de geredden vol weemoed op een onafzienbare woestenij, zwart geblakerd en met zware steenen en rotsblokken bezaaid.

En daar boven in het Tenggergebergte was een nieuwe bergtop ontstaan, een vulkaan, die heden ten dage nog altijd dreigende zwaveldampen uitstoot.

Het is de Bromo, de heilige berg der Tenggereezen.

Vele jaren waren er verloopen sedert de verschrikkelijke uitbarsting, die uren in den omtrek alles verwoest had. De natuur had zich langzamerhand van den geweldigen schok hersteld. Dikwijls nog spraken de ouderen van dagen over dien vreeselijken nacht, en de jongeren luisterden met angstige gezichten naar de verhalen. Vol eerbied en ontzag zagen zij op naar de bergen, die nu kalm en rustig daar stonden.

De hellingen waren weer met dichte bosschen bedekt, en ook de vlakke was weer begroeid met hooge boomen en struiken en planten. En te midden van die wildernis waren langzamerhand vriendelijke dorpjes verzezen, omringd door vruchtbare velden. De dikke aschlaag, voor een groot deel uit uitgebrande lava bestaande, had zich met den bodem vermengd en vormde nu een humuslaag, waarin de padiehalmen welig groeiden. Rijke oogsten brachten welvaart in de kampongs.

De enkele Hindoesche families, die nog altijd de zeden en gewoonten hunner voorvaderen bewaarden, hadden zich weer op de hellingen der bergen gevestigd en leefden er stil, maar gelukkig, omringd door donkere bosschen.

En de heilige waringin?

Hij had een nieuw menschengeslacht zien opgroeien.

Trotscher dan ooit verhief hij zijn donkere kroon ten hemel; beschermend zag hij neer op de huisjes, die het een na het ander in zijn nabijheid verrezen.

De voorspelling van den vromen priester was reeds gedeeltelijk waarheid geworden. En niemand twijfelde er nu meer aan, of de prachtige boom bezat een wonderbare kracht om het onheil af te wenden. In zijn breede schaduw voelden de eenvoudige inlanders zich veiliger dan overal elders.

Daarenboven muntte de vlakte, waarop hij als een trouwe wachter prijkte, uit door vruchtbaarheid.

Geen wonder dus, dat vele Mohammedanen juist in zijn schaduw hun huisjes bouwden. Met welgevallen luisterden zij naar het zachte, geheimzinnige geruisch van zijn bladeren; met eerbied en ontzag bewonderden zij den trotschen reus, die zooveel van een wissen dood had gered. En zoo ontstond langzamerhand een groote en rijke kampong om het ruime plein, door den waringin beschaduwd. Meer en meer breidde de kampong zich uit, er kwamen Europeanen, die handel dreven met de gegoede inlanders. En al spoedig kwam men tot de ontdekking, dat de hellingen der bergen, waarop boomen en planten welig tierden en donkere, geheimzinnige bosschen hadden gevormd, bedekt waren met een dikke laag vruchtbaren grond, bij uitstek geschikt voor de koffiecultuur.

Zoo groeide uit de eenvoudige kampong werkelijk een stadje, een voornamelijk binnenplaats, die zich nu nog van jaar tot jaar uitbreidt, vooral sedert de koffiecultuur er zulk een hooge vlucht heeft genomen.

En nog altijd staat de heilige waringin, de trots van elken Javaan, op het fraaie plein, dat te Malang bekend is onder den naam van aloen-aloen.

Ziedaar nu in hoofdzaak het verhaal van den heiligen waringin.

Het is natuurlijk, als zooveel andere vertellingen van Javaanschen oorsprong, waarheid en verdicthting door elkander.

Een waarheid, waaraan niet te twijfelen valt, is, dat de omstreken van Malang in overoude tijden herhaalde malen door verschrikkelijke uitbarstingen geteisterd zijn. De nog altijd werkende Bromo en de Zandzee zijn daar om het te bewijzen.

Maar ook de overal verspreid liggende rotsblokken en de vruchtbare bodem, vermengd met uitgebrande en verweerde lava, toonen het duidelijk aan.

Reeds in den tijd, toen de Hindoes nog de overheerschers waren, werden enkele van die groote rotsblokken gebruikt om er prachtige beelden van te maken, waarvan er in de omstreken van Malang nog verscheidene te vinden zijn.

De Tenggereezen, zooals we reeds gezegd hebben, allen van Hindoesche afkomst, beschouwen den krater van den Bromo ook nu nog als de woning van booze geesten. Zij trachten dezen te vriend te houden en richten daarom elk jaar een groot offerfeest aan. Dan dalen al de Tenggereezen, gevolgd door vele nieuwsgierige Javanen, af in de anders zoo stille, geheimzinnige Zandzee om vervolgens den Bromo te beklimmen.

Onder het prevelen van gebeden wordt dan een groote voorraad spijzen in den krater geworpen als voedsel voor de geesten. De eenvoudige, bijgeloovige menschen willen de geesten daardoor vriendelijk stemmen en gelooven werkelijk, dat zij hen dan met rust laten.

Ook in deze heidensche plechtigheid ligt wel het bewijs, dat de oorspronkelijke bevolking meermalen de verschrikkingen van een vulkanische uitbarsting heeft ondervonden.

Dat Malang zijn bloei te danken heeft aan die uitbarstingen, is buiten twijfel. Want na elke eruptie werd de geheele omtrek bedekt met een laag uitgebrande zwavel, die, met aarde vermengd, een bodem oplevert, waarin de koffiestruik welig groeit. En het zijn immers de uitnemende koffiegroonden, die Malang gemaakt hebben tot wat het thans is.

Doch er is zeker ook verdicthting in ons verhaal, hoewel het moeilijk valt juist aan te geven, waar deze begint, en de waarheid ophoudt.

De waringin op de aloen-aloen te Malang vindt waarschijnlijk in geheel Indië zijn weerga niet. Zijn ouderdom is niet te bepalen, maar zeker is het, dat hij heel wat geslachten heeft zien gaan en komen.

En dit alleen is reeds een reden voor de bijgeloovige kampong-lieden, om hem als een heilige te beschouwen.

Kon de waringin zijn levensgeschiedenis eens vertellen, had hij de macht om ons mede te deelen, wat hij alzoo gezien en ondervonden heeft, stellig zou dit verhaal boekdeelen kunnen vullen.

Zeker kan hij getuigen, dat reeds in overoude tijden een inlandsch dorp heeft bestaan op de plaats, waar nu het om zijn heerlijk klimaat en natuurschoon beroemde Malang ligt.

En wie in de gelegenheid is geweest dezen trotschen boom te bewonderen, uit te rusten onder zijn breede kroon, en des avonds te luisteren naar het geheimzinnige en toch zoo liefelijke geruisch zijner bladeren, zal zich best kunnen voorstellen, dat de bijgeloovige Javaan daarin het zachte gefluister van weldoende geesten meent te hooren.

XVI.

DE WIND EN DE KOKOSNOOT.

I.

Rust zacht!

In een eenzaam dal groeide een slanke klapperboom. Zijn sierlijke kroon stak hoog uit boven alle andere boomen. Aan zijn voet kabbelde een nietig beekje van kristalhelder water. Ter zijde kletterde een waterval zijn eentonig gezang.

Rondom hem groeiden varens en dicht struikgewas. Daarin jubelden 's morgens en over dag bontgekleurde vogels, en 's nachts loerden er slangen en hagedissen op haar prooi.

Van de vruchten, welke aan den klapperboom groeiden, was er één buitengewoon groot. Vroeger was zij omringd geweest door tal van groene vruchtjes, maar de reus had de dwergjes allen verdrongen. Eén voor één waren zij afgevallen. En nu pronkte de reuzennoot alleen op de plaats, waar eerst een heele tros had gezeten.

De groene bast begon reeds een bruine kleur te krijgen. Nog

Ter zijde kletterde een waterval zijn eentonig gezang. (pag. 120).

een korten tijd en de klappernoot zou rijp zijn. Wat moest er dan van haar worden?

Vroeger, toen zij nog klein was, had zij daarover nooit gedacht. Toen kreeg zij volop voedsel van haar moeder. Zij koesterde zich in de zon. De wind wiegde haar.

Ja, als de wind de kroon zachtjes heen en weer bewoog, kreeg de jonge vrucht zoo'n heerlijk gevoel. Dan was het net, of zij werkelijk in een wiegje lag. En dat wiegje was de groote bladscheede, waarop zij rustte. Het schommelde zoo aangenaam heen en weer.

Terwijl de wind zijn slaapliedje zong, luisterde de klapper een oogenblik. Dan viel zij in slaap.

Soms ook voerde de jonge vrucht een gesprek met den wind. Zij liet zich dan vertellen van andere landen, van andere bergen en dalen, ook van de groote zee.

En dan droomde de klapper des nachts van verre reizen.

Maar nu was haar jeugd voorbij. Zij zou niet langer meer door haar moeder gevoed worden. In het rusteloos schommelende wiegje kon zij niet blijven. Wat moest er dan van haar worden?

Gaarne zou zij de wijde wereld in willen. Maar nòg niet. Zij voelde het maar al te goed: eerst moest zij rusten, slapen, heel lang. En als zij uit dien langen slaap ontwaakte, dan was het tijd om verre reizen te doen.

Terwijl de kokosnoot zoo dacht, deed een koeltje haar wat harder heen en weer wiegen. En nu begon zij weer een gesprek met den wind.

„Och, goede vriend,” sprak de klapper, „ik voel, dat ik rust noodig heb. Kunt gij mij die geven?”

„Wel zeker,” antwoordde de wind, „ik kan alles, wat gij maar wilt.”

„Kunt gij mij dan later, als ik genoeg geslapen heb, ook laten reizen naar vreemde landen?”

„Ook daarvoor zal ik zorgen.”

„En is het mogelijk, dat ge mij na de reis op een plek brengt, waar men mij met vreugde zal begroeten?”

„Niets is gemakkelijker voor mij,” was het antwoord.

„Welaan, laat mij dan eerst rusten, lang, heel lang, want ik ben zoo moe! En doe dan verder al, wat gij beloofd hebt.”

Toen begon de wind al harder en harder te waaïen. De klapperboom zwiepte heen en weer. De dorre bladeren ruischten en kraakten. Opeens voelde de kokosnoot een hevigen schok. De vruchstengel was afgeknapt! Met een zwaren bons viel de noot op den grond. Geheel onttrokken aan het oog lag zij nu in het dichte struikgewas.

De wind verminderde in kracht. En tegen den avond waaide er een zacht koeltje, dat fluisterde:

„RUST ZACHT!”

II.

De groote reis.

De kokosnoot was terechtgekomen op een zacht bedje van mos. Daar bleef zij nu vele dagen rustig slapen.

Eindelijk ontwaakte zij. En het was net, of in haar lichaam een groote verandering moest komen. Haar hartje begon heel zachtjes te kloppen. Wat er eigenlijk moest gebeuren, begreep zij in het geheel niet. Zij dacht er ook maar niet over na.

Nu zij ontwaakt was, hield iets geheel anders haar bezig. Zij verlangde meer dan ooit naar de groote reis.

Zou de wind zijn belofte houden? Zou hij haar nu ook weer helpen?

Zij luisterde aandachtig, of zij hem niet hoorde. Voelen kon zij hem niet, daarvoor lag zij te goed verborgen.

De wind zou haar niet in den steek laten: Het zachte koeltje veranderde al spoedig in een krachtige bries.

Nu hoorde de klapper hem weer ruischen in het groen der boomen.

Zou de wind steeds krachtiger worden? Zou hij ten slotte sterk genoeg zijn om haar op te nemen en mee te voeren? Neen, zoo iets was niet mogelijk! Maar hoe kon hij haar dan helpen?

Het raadsel werd spoedig opgelost.

Met toenemende kracht bleef de wind waaien. In snelle vaart dreef hij de wolken voorwaarts. Zij stieten tegen de hooge bergen en daalden, steeds meer. Nieuwe wolken kwamen voortdurend aandrijven.

Eindelijk begon het te regenen, vele uren en dagen achter elkaar. Bij stralen viel het regenwater uit de lucht. Honderden beekjes voerden het water van de bergen naar het dal. Het nietige riviertje, dat er doorheen kabbelde, was reeds in een woesten stroom veranderd. De waterval viel bruisend en met donderend geweld naar beneden. De menschen, die in het dal woonden, trokken naar hooger gelegen streken. Zij kenden het gevaar van den bandjir ¹⁾.

Toen, op zekeren nacht, werd de wind een storm. Het begon nog heviger te regenen, uren achter elkaar.

Het water in het dal steeg onrustbarend. Het nietige beekje werd een breede rivier. In wilde, doller vaart rolden de golven naar beneden. Angstverwekkend was het geluid van het bruisende water en het geloei van den storm. Alles werd in woeste vaart meegesleept.

Ook de kokosnoot werd als een veertje opgenomen. Eerst danste zij een oogenblik langs den kant van den stroom. Toen werd zij naar het midden gesleurd. En hollend en dollend ging het nu voort.

Tegen den morgen hield de regen op. De zon herrees aan een helderen hemel.

Nog steeds dreef de klapper voort in den breedten stroom. Zij had nu de vlakte bereikt, waar uren in den omtrek alles onder water stond. Daar jammerden de menschen, omdat de bandjir de rijstvelden vernield had. Daar waren ook velen gevlucht voor het steeds wassende water. De arme lieden hadden

¹⁾ Overstroming.

alles verloren. Maar de kokosnoot wist niet van al dat verdriet. Zij was in haar element. Vroolijk reisde zij voort op de spelende golfjes. Zij zag dorpen en velden en bosschen. Zij bewonderde kostbare bruggen en viaducten. Groote en kleine schepen voeren over den breedten stroom. Visschers haalden hun netten op en verheugden zich over een rijke vangst.

Dat alles en nog veel meer zag de kokosnoot op haar reis.

Zoo had de wind ook nu weer woord gehouden. Want hij was het, die de wolken had voortgedreven. Hij had ze opgehoopt in de dalen. Hij had dus gezorgd, dat de regen het water der rivieren deed wassen. Het nietige beekje had hij veranderd in een woesten stroom. Deze had de kokosnoot opgenomen en meegevoerd. Zij had nu reeds een lange reis achter den rug. En nog steeds ging het voort, soms in duizelingwekkende vaart. Nu was de kokosnoot eerst recht in haar element.

Maar eindelijk zag zij niets anders meer dan water en den blauwen hemel. Zij was terechtgekomen in de groote zee.

En daar dreef zij nu doelloos rond.

Wat moest er nu van haar worden? Zou de wind haar verder ook weer helpen? Geduldig wachtte de kokosnoot af.

III.

Op de plaats van bestemming.

Een zacht koeltje streek over den oceaen. De blauwe hemel weerkaatste in het water, dat aan de oppervlakte nauwelijks rimpelde. Eenzaam dreef de kokosnoot daar heen. Zij was nog moe van de lange reis.

„Zijt gij over mij tevreden?” vroeg het koeltje fluisterend.

„Tot nu toe wel!” antwoordde de klapper, die de stem van haar vriend herkende. „Ik ben u dan ook zeer dankbaar. Doch

aan al mijn wenschen is nog niet voldaan. Gij moet nog één belofte vervullen. En ik geloof, dat er haast bij is. Ik voel, dat het zeewater mij op den duur kwaad zal doen. Help mij dus zoo spoedig mogelijk."

"Aan uw wensch zal ook ditmaal voldaan worden," sprak de wind. "Heb nog slechts enkele uren geduld. Eer een nieuwe dag begint, zult ge de plaats uwer bestemming bereikt hebben."

Onderwijl was het koeltje veranderd in een stevige bries, en de klapper danste weer rusteloos op de golven. Aan één kant van den hemel pakten zware wolken zich samen.

Tegen den avond werd de wind nog krachtiger, en 's nachts groeide hij aan tot een hevigen storm. Hoog gingen de golven der zee. In snelle vaart werd de kokosnoot voortgejaagd. Zoo kwam zij dicht bij een klein eilandje. Daar beukten schuimende golven het strand. Daar loeide de wind angstig in de boomen.

Een van die hooge golven nam de kokosnoot op en voerde haar mee naar het eilandje. Daar bleef de vrucht op een kleine helling liggen, terwijl het water terugstroomde. Nóg liet de wind haar niet met rust. Hij bracht de kokosnoot aan het rollen, landwaarts in. Zoo kwam zij eindelijk terecht in een klein dal, waar zij rustig bleef liggen. Voorloopig was de kokosnoot tevreden. Zij gevoelde, dat zij de plaats van bestemming had bereikt. Zij wist, dat zij hier een geheel nieuw leven zou beginnen. Maar overigens was de toekomst voor haar nog een groot geheim.

IV.

De rusteloze kiem.

De kokosnoot rustte andermaal en wachtte op de dingen, die komen zouden, terwijl krachtige zonnestralen haar koesterden. De warmte deed weldra haar invloed gelden op het teere

kiempje, dat sluimerde in het zoete vruchtvleesch. En de kokosnoot kreeg een gevoel, alsof daar binnen 't klein hartje sneller en sneller begon te kloppen. Het was zoo'n vreemd gevoel en toch ook zoo heerlijk, een langzaam ontwaken uit een langen, weldadigen slaap.

Toen werd het avond, en een koele zeewind streek over het eiland en deed de kiem geheel ontwaken. Zij voelde en hoorde den verkoelenden wind en herkende hem.

„Goede vriend,” fluisterde nu de kiem, „ik dank u voor alles, wat gij tot dusverre voor mij gedaan hebt. Maar zult gij mij nu ook verder helpen?”

„Zeker zal ik dat, mits gij rustig blijft en wacht tot het uw tijd is.”

„Ik hoor iets,” prevelde de kiem met angstig gevoel, terwijl zij zich zachtjes bewoog in haar donkere kluis. „Kunt gij mij ook zeggen wat het is? Mijn hartje klopt zoo bang, ik vrees onraad.”

„Wees maar gerust,” antwoordde de wind, „het zijn de golven van de zee, die over het strand rollen, het is de branding. Zij zal je geen kwaad doen.”

„Ik wil er uit en rondzien in de groote wereld,” riep de kiem na een korte rust. „Het wordt mij hier te benauwd, ik verveel mij zoo.”

„Kalm wat, kleine vriend,” suste de wind. „'t Is nog geen tijd voor je om den hemel en de bloemen en de vogels te zien. Je bent nog veel te zwak. En daarbij is het oost-moesson. Als morgenvroeg de zon weer aan den hemel schittert, zullen haar stralen de planten verzengen. Het gras is reeds gedeeltelijk verschoeid, de boomen zelfs versmachten van dorst, en de bloemen zullen verwelken. Hoe zou dan een teer plantje, dat pas uit het zaad te voorschijn is gekomen, het leven kunnen houden? Laat de zon op je harde schaal branden en blakeren, 't zal je geen kwaad doen. Doch als je er uit komt, zul je vóór den middag dood zijn.”

„Ik ruik iets,” zei de kiem den volgenden morgen, toen de zon zich in al haar glans boven den oceaan verhief; „iets heerlijk welriekends! Wat kan dat toch zijn?”

„Het is de geur der bloemen, die van nacht ontloken zijn. Maar zij genieten slechts enkele uren van het leven. Als straks de dagvorstin met haar stralenkrans getooid is, moeten zij sterven.”

Weer was het avond geworden, en de kiem zuchtte: „Ach, worden mijn kluisters dan nooit verbroken! Mag ik mij nooit koesteren in de zon, opdat ik krachtig kan groeien! Het is hier zoo kil en donker, en ik kan niet meer slapen.”

„Wacht nog een tijdje,” raadde de wind. „Morgen zal de zon feller dan ooit branden, zij zou je teere blaadjes zeker doen verschroeien en je zou sterven, nog voor dat je van het leven genoten had. Geloof me, daar in je kluisje ben je veilig. Blijf er tot de regens komen, om de dorstige aarde te drenken en te verkoelen.”

En de kiem sluimerde weer in, en zij droomde, evenals vroeger, heerlijke, zoete dromen, terwijl het hartje rusteloos klopte.

Maar slechts kort duurde de rust.

„Ik voel, dat ik groei,” riep zij na een paar dagen vol verrukking uit. „Nu wordt het mij hier toch werkelijk te benauwd, en ik lig zoo ongemakkelijk. Mag ik er dan nooit uit om te genieten van de schoone natuur en mij te verheffen hoog in de lucht, ten einde de stralen der zon in mijn hart op te vangen?”

„Wacht nog een korte wijle,” antwoordde de wind. „De regens zijn in aantocht. Ver in het westen pakken zware wolken zich samen, en nu is ook mijn tijd gekomen om te helpen, zooals ik steeds gedaan heb.”

En terwijl de wind eerst in kracht verdubbelde en daarna langzamerhand in een storm overging, wachtte en luisterde de kiem geduldig.

„Is het nu tijd om er uit te komen?” vroeg zij twee dagen later heel nederig.

„Ja,” antwoordde de wind, „verbreek nu gerust je kluisters. De regens hebben de dorstige aarde gedrenkt, de zon blijft verborgen achter zware wolken, het is west-moesson.”

En de rusteloze kiem, half verschrikt en toch ook zoo blij,

verbrak den wand van haar kluis, stak haar kopje naar buiten en begroette vreugdevol de heerlijke wereld. Een zoel windje ontplooidde zachtjes de teere blaadjes, die weldra krachtig opwaarts groeiden. Een paar fijne worteltjes zochten steun en nieuw voedsel in den doorweekten grond. De kokosnoot had het leven gegeven aan een sierlijk boompje.

V.

Een redder in den nood.

De zeelucht deed het boompje snel groeien. Spoedig stak het zijn sierlijke kroon boven de hoogste struiken uit, en na enkele jaren was het een slanke klapperboom geworden met een prachtige bladerkroon. En tusschen die wuivende pluimen groeiden groote vruchten, die zich koesterden in de zon.

Het was de eenige klapperboom op het geheele eiland.

Welk nut kon hij in dit eenzame oord stichten? Wie zou den sierlijken boom in deze wildernis met vreugde begroeten? Had dan de wind zijn belofte toch niet geheel gehouden?

Weer kwam de zee in beroering door een krachtige bries. En die bries groeide andermaal aan tot een storm. Het werd zelfs een orkaan.

Eenzaam zwalkte een visschersprauw op de baren. Zij was door den storm overvallen. De zeilen en de mast waren reeds weggerukt. Ook het roer was afgeslagen.

De bemanning vreesde het ergste.

Daar werd de prauw plotseling door een hooge golf opgenomen. Met kracht werd zij op een nabijzijnde rots geslagen. Een vreeselijk gekraak en . . . het ranke vaartuig was verpletterd. De bemanning worstelde met de golven. Zij trachtte zich door zwemmen te redden. En het gelukte haar werkelijk een nabijzijnd eilandje te bereiken. Daar waren de mannen vooreerst veilig.

De prauw, met alles wat zij bevatte, ging verloren. Men zag er na den storm zelfs niets van terug.

Al spoedig bemerkten de schipbreukelingen, dat zij zich op een onbewoond eiland bevonden. Doch dit was nog het ergste niet. Als er maar voedsel te vinden was.

Zij gingen op verkenning uit en vonden eindelijk in het kleine dal den klapperboom. Uit de verte wuifden zijn reuzenpluimen hen reeds vriendelijk toe. Met vreugde begroetten zij den redder in den nood.

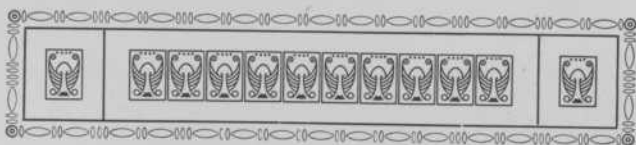
Verscheidene dagen konden de schipbreukelingen zich nu voeden met den rijken voorraad klappers. Toen kwam er gelukkig een andere visschersprauw opdagen. Zij was uitgezonden om hen te zoeken. Weldra had zij het eilandje bereikt, en de schipbreukelingen waren gered.

Toen het kleine eilandje uit het gezicht verdween, brachten de opvarenden nog een laatsten groet aan den eenzamen klapperboom. En trotscher dan ooit verhief deze zijn kroon nu ten hemel.

Na dien tijd werd het eilandje nog dikwijls door visschers bezocht. Zij zorgden er voor, dat er op verschillende plaatsen klapperboomen geplant werden. Weldra werd het eiland één groote klappertuin, en sedert draagt het ook den naam van: POELAU KELAPA ¹⁾.

¹⁾ Poelau Kelapa = Klapper-eiland.

XVII.

DE TOOVERRING.

In overoude tijden leefde een straatarme man. De menschen noemden hem Miskin. Familie had hij in het geheel niet. Van zijn ouders had hij niets anders geërfd dan een hutje.

Op zekeren dag verkocht hij zijn huisje voor een gulden. Hij had toen weer geld om eten te koopen. Doch na enkele dagen had hij nog slechts dertig cent over. Hij besloot nu de wijde wereld in te gaan.

Toen hij enkele dagen onderweg was, zag hij een waterslang, die door menschen achtervolgd werd. Hij kreeg medelijden met het dier en kocht de slang voor een dubbeltje. Op zijn verderen weg redde hij nog een kat en een hond. Deze drie dieren nam hij mee op reis.

Onderweg vertelden zij hem, hoeveel zij van de menschen te lijdten hadden. Want het was in een tijd, toen de dieren nog konden spreken.

Na vele dagen loopen kwam Miskin aan de zee. Daar woonde een rijke koopman, die veel schepen had. De koopman vond Miskin een flinken man en maakte hem mandoer op een schip.

Toen hij echter aan boord kwam, begon het schip te zinken.

In zijn slaap zag hij de Naga voor zich. . . . (pag. 133).

De koopman wierp Miskin daarom in zee, maar hij zwom weer naar den wal, gevolgd door de drie dieren.

Miskin was ten einde raad. Misschien konden de dieren hem helpen. Zij zouden dit uit dankbaarheid zeker wel willen doen.

De slang wist al dadelijk raad: „Laten wij naar de sawahs gaan,” zeide zij. „Daar woont een heel oude slang, die altijd goed voor mij is geweest. Deze slang draagt een gouden ring in haar huig. We zullen haar dien ring vragen.”

Miskin vond het goed, en zoo gingen zij op weg naar de „Naga ¹⁾.”

Deze wilde den ring gaarne afstaan aan een menschenvriend. Maar dan moest Miskin de slang bij haar laten. Zij vertelde er bij, dat het een tooverring was. Alles, wat men er mee aanraakte, werd onmiddellijk goud of diamant.

De Naga stak haar tong uit en bood Miskin den ring aan. Daarom steekt de waterslang ook nu nog haar tong uit, als zij menschen ziet. Het is een teeken van onderdanigheid.

Miskin werd rijk door den ring.

Na eenigen tijd echter werd de ring vuil. Daarom bracht Miskin hem naar een goudsmid. Deze kende de tooverkracht van het kleinnood. Daarom borg hij hem in een houten kist en gaf Miskin een andere, die er precies op leek.

Toen Miskin het bedrog bemerkte, was hij zeer bedroefd. In zijn slaap zag hij de Naga voor zich, die hem mededeelde, waar de echte ring verborgen was. Bij zijn ontwaken vertelde hij zijn droom aan den hond en de kat. De laatste zou hem nu helpen en zoo haar dankbaarheid toonen. De kat klom op den zolder van den goudsmid en maakte een afspraak met de muizen. „Ik zal jelui mijn leven lang geen kwaad doen,” zeide zij, „als ge een gat knaagt in die kist en den ring er uit haalt.”

Daarvoor waren de muizen wel te vinden.

Al heel spoedig was de kat in het bezit van den ring.

Buiten gekomen verzocht de hond den ring te mogen dragen. Hij wilde ook zijn dankbaarheid toonen. Onderweg liet de hond den ring echter in een sloot vallen. Dat kwam, omdat hij naar

1) Naga = slangengod.

een stukje vleesch hapte, dat op het water dreef. Een visch slikte het juweel dadelijk in.

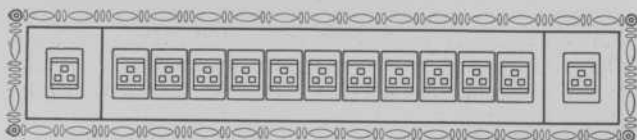
De hond wist geen raad, maar de otter kwam te hulp. Hij dook onder en verzocht den visch het kleinood terug te geven. Zoo geschiedde, en de visch kreeg als belooning een goudkleur. Daarom bestaan er nu nog goudvisschen.

Toen de hond den ring terug had, bond hij hem aan den staart van de kat. De kat had hem echter eerst voor gedaan, hoe hij den knoop moest leggen.

Dat is de reden, dat er nog steeds honden en katten zijn met een krul in den staart.

De hond en de kat gingen daarop samen naar huis, waar de kat alles aan Miskin vertelde. Deze gaf den hond nu een geducht standje. En dat is de reden van de vijandschap tusschen hond en kat.

XVIII.

HET KIKKERRIJK VAN KWAKELAAR.

Eenzaam, verborgen voor de onbescheiden blikken van den mensch strekte zich midden in een onbegaanbare wildernis het heerlijke kikkerrijk uit. Het was een ondiep moeras, dichtbegroeid met in elkaar gestrengeld struikgewas en hoog riet. Over het watervlak spreidden krachtige planten haar groote bladeren uit, waartusschen witte en gele bloemen prijkten.

In de verte verhieven zich hemelhooge bergen, die hun overvloedige water afvoerden langs woestbruisende beekjes naar de vruchtbare dalen. Een van die beekjes, een nietig stroompje, kronkelde eenzaam voort door dichte bosschen en voedde den bijna onzichtbaren plas, waarin Kwakelaar zijn kikkerrijk had gesticht. Hij leefde er gelukkig en tevreden met zijn volkje. Duizenden en nog eens duizenden oude en jonge kikkers sprongen er den heelen dag rond, of zij rustten uit op waterplanten met reusachtige bladeren om zich te koesteren in de zon. En als dan kleine insecten, aangetrokken door den zoeten geur en de frissche kleur der plompen, kwamen uitrusten in hun nabijheid, argeloos, zonder aan gevaar te denken, haptten de gulzigaards toe, en de arme gevleugelde diertjes verdwenen in hun altijd hongerige magen.

Maar een enkele maal vloog er een slanke reiger met lange, uitgestrekte pooten boven den plas heen en weer, en dan moesten de kikkers op hun hoede zijn, wilden zij op hun beurt niet opgeslokt worden door zoo'n veelvraat. Voor die langpootige vogels met hun vervaarlijken snavel waren zij dan ook allen even bang, het waren hun eenige vijanden.

Eerst als de avond gevallen was, als de toppen der bergen nog slechts flauwtjes schemerden in een zacht rose licht, maar de duisternis in de dichtbegroeide vlakte reeds was ingevallen, gevoelden de kikkers zich recht in hun element. Dan kwam er leven en beweging in den eenzamen plas. Heel gezellig gingen de kwakers dan in groepjes bij elkaar zitten om luide hun vreugde uit te zingen in lustige melodieën, die den geheelen omtrek vervulden. Of, als de maan vriendelijk op de aarde neerblikte en duizenden sterren den tropischen hemel deden schitteren, dan voelden zij dikwijls behoefte aan een wandeltochtje, en zij verlieten voor een korten tijd het gezellige kikkerrijk om in den naasten omtrek jacht te maken op de duizenden insecten, die uitrustten op wiegende grashalmen of vroolijk sjilpten in de kelk van een bloempje. En dan ontmoetten zij op hun weg wel eens een schuwe veldmuis, die behoedzaam voortsluitend, eveneens jacht maakte op insecten. Of, als zij eens bijzonder ver van huis rondsprongen, werd hun aandacht een enkele maal getrokken door het eentonige getik van witte mieren, die bezig waren een omgevallen boomstam met haar krachtige mondorganen te bewerken.

Met de veldmuizen wisselden zij altijd een hartelijken groet, de witte mieren, verborgen in stevige tunnels van aarde en houtpoeder vermengd met een bindend speeksel, lieten zij rustig arbeiden na even hun aanwezigheid te kennen gegeven te hebben door een kort gezang.

Zoo hadden de kikkers vele, vele jaren gelukkig en tevreden geleefd in hun heerlijke kikkerrijk, toen zij op zekeren dag nieuwe vijanden leerden kennen. Het waren menschen! Heer Kwakelaar, de wijze koning der kikkers, had hun aanwezigheid het eerst ontdekt op een van zijn nachtelijke wandelingen. En toen de veldmuizen van het gevaar hoorden en eens op verkenning uittrokken, kwamen zij tot de ontdekking, dat heer Kwakelaar goed

had waargenomen. Op eenigen afstand van het kikkerrijk waren tal van groote loodsen gebouwd, waarin des nachts de koelies sliepen, die bezig waren een spoorlijn aan te leggen midden door de wildernis. Zij naderden meer en meer den plas.

Een oude veldmuis, die veel van de wereld had gezien, en een onderhoud met Kwakelaar had, stelde voor om naar veiliger streken te verhuizen, want, beweerde zij, waar de mensch komt, moeten de dieren wijken. Hij is het machtigste van alle schepselen, hij beschikt over duizenden middelen om zijn gezag te handhaven, en als hij het noodig acht, kan hij in een slag millioenen nietige dieren verdelgen.

Maar heer Kwakelaar, een echte pochhans, wilde van het voorstel niets weten. „Indien wij allen samenspannen,” zoo beweerde hij, „kunnen wij den barbaarschen mensch met gemak bestrijden. Ik ten minste zal niet dulden, dat er een spoorlijn wordt aangelegd dwars door mijn rijk.”

„En wat wilt ge dan doen?” vroeg de oude veldmuis.

„Ik zal,” zoo antwoordde Kwakelaar, „nog hedenavond een groote vergadering beleggen en met een prachtig voorstel voor den dag komen. Laat alles maar aan mij over.”

Tegen het vallen van den avond werden er overal boden rondgezonden om de oudsten onder de kikkers, veldmuizen en witte mieren uit te noodigen deel te nemen aan een groote vergadering, en allen beloofden, dat zij op het bepaalde uur present zouden zijn.

Het was omstreeks middernacht. De maan scheen vriendelijk aan een helderen hemel. In den plas heerschte een doodsche stilte, want al de jongere kikkers hadden bevel gekregen vroeg ter ruste te gaan en geen enkel geluid te laten hooren. Ook in den omtrek was het nu heel rustig, want de koelies, vermoeid van een zware dagtaak, sliepen allen even vast in de groote loodsen. In het hooge gras zat heer Kwakelaar omringd door een twintigtal oude, bedaarde kikkers. Weldra verscheen ook een troepje veldmuizen in den kikkerkring. Ze werden recht hartelijk begroet. Ook de witte mieren kwamen van alle kanten in lange rijen aankruipen.

Heer Kwakelaar wees allen hun plaatsen aan en beval stilte. Hij zelf klom op een grooten steen, die midden in den kring lag, zoodat hij de geheele vergadering gemakkelijk kon overzien.

„Geachte vrienden en vriendinnen,” zoo begon hij op deftigen toon, „wij hebben hier vele jaren gelukkig en tevreden geleefd. Van twist of tweedracht is nooit sprake geweest. Wij hebben het altijd goed met elkaar kunnen vinden”

„Ja, ja!” schreeuwden verscheidene stemmen, „hoera, voor de vrienden! Hoera, voor heer Kwakelaar, den wijzen koning der kikkers!”

„Sst!” vermaande heer Kwakelaar, „niet zoo luidruchtig. Onze vijanden zijn vlak bij. Als ze ons hooren, is 't te laat”

„Onze vijanden?” vroegen een paar schuwe veldmuizen. „Wie bedoelt ge? Waar zijn ze?”

„Dat wilde ik juist vertellen,” antwoordde heer Kwakelaar. „Laat me nu even rustig uitspreken, en ge zult alles hooren: Ik zeide, dat we hier vele jaren gelukkig en tevreden geleefd hebben. Doch sedert eenige weken zijn er menschen in onze nabijheid, en zij zullen onze rust verstoren. Indien wij niet spoedig beginnen hun werk te vernielen, is 't met ons geluk gedaan”

„Wat moet er vernield worden?” vroegen verscheidene witte mieren. „Misschien kunnen wij wel een handje helpen.”

„De menschen zijn bezig hier een spoorweg aan te leggen.

Een zware dijk zal het heerlijke kikkerrijk in twee stukken verdeelen. Nog enkele weken en ge zult een zwart monster voorbij zien vliegen, dat rook en vuur uitblaast en den grond doet dreunen."

"En wat moeten wij nu doen?" vroegen verscheidene stemmen.

"Heel in 't geheim moeten wij het werk der menschen vernielen en hen zooveel mogelijk plagen. Wij, kikkers, zullen den geheelen nacht kwaken, dat hooren en zien hen vergaat. Zij kunnen dan niet rustig slapen en zullen vanzelf uit deze streek verdwijnen.

De veldmuizen moeten holen graven in den spoorwegdijk. Als 't dan later begint te regenen, zal hij wis en zeker verzakken.

De witte mieren, zoo belust op hout, moeten naar gindsche loodsen gaan. Daar liggen heele stapels hout voor dwarsliggers. Die moeten geheel vernield worden."

Dit plan werd door allen toegejuicht, behalve door de oude veldmuis, die reeds eerder haar bezwaren had geuit. Ook nu verhief zij haar stem, zoodat er plotseling een doodsche stilte in den kring ontstond, en zij sprak: "Beste vrienden, ik merk wel, dat ge de macht van den mensch te gering schat. Het plan van heer Kwakelaar lijkt heel mooi, doch ik heb niet de minste hoop, dat het naar verwachting kan uitgevoerd worden. Waar de mensch zich vertoont, daar moeten zelfs de grootste dieren wijken; daar is nu eenmaal niets aan te doen."

Heer Kwakelaar liet zich echter niet zoo gemakkelijk uit het veld slaan, en hij wist de vergadering voor zijn plan te winnen, niettegenstaande de ernstige waarschuwingen van de verstandige veldmuis. Dus werd er besloten reeds den volgende nacht den strijd tegen de booze menschen te beginnen.

De vergadering bleef nog een korten tijd bij elkaar. Toen keerde ieder naar zijn woning terug. Het werd tijd ook, want nauwelijks konden de laatste bezoekers thuis zijn, toen er aan den oever van den plas een schot viel. Het was een jager, die op een vlucht wilde eenden had geschoten.

"Daar begint het lieve leven al," mompelde de oude veldmuis, terwijl zij zoo diep mogelijk in haar huisje kroop. "Ik wed, dat het geheele leger van moedige kikvorschen half dood van schrik in den plas zit te beven."

En zoo was het ook. Maar heer Kwakelaar herstelde spoedig van den schrik, en toen het in den omtrek weer veilig was, pochte hij tegen een paar oudere vrienden: „Wacht maar tot morgen, dan begint de algemeene aanval. We zullen ze wel krijgen, die boosaardige rustverstoorders!”

Nauwelijks was de zon den volgende avond achter de bergen verdwenen en de schemering ingetreden, of de witte mieren gingen op verkenning uit. Bij duizenden en duizenden trokken zij op naar de groote loodsen, waarin allerlei materiaal bewaard werd. Eerst tegen middernacht bereikten zij de plaats van bestemming.

Zij vonden in een van de grootste loodsen duizenden dwarsliggers, doch ongelukkig was een groot gedeelte van djatiehout en de rest van ijzer. Dat viel geducht tegen! Wel konden de witte mieren met heel veel moeite het harde djatiehout vernielen, doch daarin hadden ze niet veel zin. Enkelen wilden den aanval wagen, doch de meerderheid begon nu reeds te begrijpen, dat de oude veldmuis eigenlijk gelijk had gehad, toen zij beweerde, dat de mensch machtiger is dan alle dieren.

Een klein gedeelte der witte mieren was terechtgekomen bij de wanden van de loods. Die waren van wild hout en bamboe, overheerlijke kostjes! In korten tijd hadden zij enkele palen vernield. Ook de anderen voelden zich meer aangetrokken tot de zachte houtsoorten, en weldra lieten al de kleine veelvraten het harde djatiehout in den steek om zich te goed te doen aan het lekkers.

Het beviel er de diertjes zoo goed, dat zij besloten nesten te bouwen in den nabijgelegen spoordijk. Van daar maakten zij onderaardsche gangen naar de verschillende loodsen. In den regentijd zouden zij nu ook geen last meer hebben van het water.

Om haar belofte aan heer Kwakelaar dachten zij nu in het geheel niet meer. Zij vonden de menschen toch niet zulke booze wezens! Aan hen dankten zij al die lekkernijen en een veilige woning.

Te middernacht was ook een geheel leger veldmuizen uitgetrokken om den spoordijk te vernielen. Doch al spoedig kwamen zij tot de ontdekking, dat deze rustte op een dikke laag steenen. En tusschen die steenen waren tal van kleine spelonken, hoog en droog, bijzonder geschikt om er in te wonen.

De veldmuizen beredeneerden, dat de menschen werkelijk veel machtiger waren dan de dieren, en zij besloten haar nestjes te bouwen tusschen de steenen. Toen zij het daarover eens waren, gingen zij verder op verkenning uit en vonden in de loodsen zakken met rijst, aardappelen, groenten, lombok ¹⁾, zelfs kaas en gedroogd vleesch. Dat was nu eens een buitenkansje! Hadden de menschen dat alles daar neergelegd om de dieren te onthalen? En heer Kwakelaar vertelde, dat zij zulke boosaardige wezens waren! Ook de veldmuizen dachten verder niet aan de afspraak. Zij vulden haar buikjes en namen nog een goeden voorraad mee naar haar keurige, nieuwe nestjes in den spoordijk. Ondertusschen maakten de kikkers in den plas, aangemoedigd door heer Kwakelaar, een lawaai van belang. Zij zaten bij honderden in het gras en kwaakten, dat het een aard had. Doch het schoone kikkerconcert hinderde de vermoeide arbeiders in het minst niet. Rustig sliepen zij na een zware dagtaak in de groote loodsen.

Toen de morgen aanbrak, waren de kikkers schor van 't schreeuwen. Zij koesterden zich in 't warme zonnetje en wachtten geduldig op eenig bericht van de vrienden. Maar noch de witte mieren, noch de veldmuizen lieten iets van zich hooren.

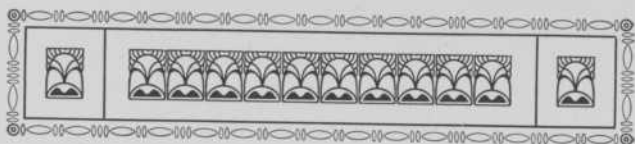
Enkele weken later kwam op een morgen de eerste locomotief aanstoomen. De witte mieren en de veldmuizen schrikten hevig, toen zij 't gedreun van het zwarte monster voelden. De kikkers doken diep in 't water, toen zij den zwarten rook uit den koperen mond zagen opstijgen. Maar spoedig waren alle dieren gewoon aan dat gedreun en geraas.

De witte mieren en de veldmuizen bleven in haar nieuwe woningen en roemden de menschen, die haar overvloed van voedsel verstrekten. De kikkers bewonen nog altijd den grooten plas en kwaken er des nachts even lustig op los.

Alleen heer Kwakelaar zint nog steeds op wraak, want hij kan het de booze menschen maar niet vergeven, dat zij zijn koninkrijk in twee stukken hebben verdeeld.

¹⁾ Spaansche peper.

XIX.

DE MELATIE ¹⁾ EN DE ROOS.

Een lief melatiestruikje,
Met kelkjes wit van kleur,
Stond naast een rozenboompje
Met bloemen fijn van geur.

Een van de kleine bloempjes
Boog 't kopje naar de Roos
En fluisterde heel zachtjes:
„Och Schoone, wees niet boos.

„Ik zou graag u vertellen
„O, Bloemenkoningin,
„Waarom ik diep bedroefd ben,
„Wil luisteren, ik begin:

„Wanneer des avonds slapen
„De bloempjes allen zacht,
„Dan hoor ik wel eens stemmen,
Die fluisteren in den nacht.

„Men zegt, 't zijn de menschen,
„Ik zie ze komen, gaan,
„Ze zeggen tot elkander:
„Zie toch, die zilv'ren Maan!

¹⁾ Een lief, geurig bloempje.

„Hoe lieflijk blikt zij neder!
 „Hoe schoon is dat gezicht!
 „Wat is de nacht toch heerlijk,
 „Als 't Maantje haar verlicht!

„Och, Koningin der bloemen,
 „'t Doet mij zoo'n verdriet,
 „Dat zij 't Maantje roemen,
 „En niemand naar mij ziet.

„Laat toch die Maan verdwijnen,
 „Verberg haar valsch gezicht,
 „Ik wil niet langer zien haar,
 „Ik haat dat zil'vren licht."

„Ik zàl haar doen verdwijnen,"
 Sprak toen de Koningin;
 „Nog heden avond krijgt ge,
 „Lief bloempje, vast uw zin."

De Maan bleef achter wolken,
 Men zag haar licht niet meer,
 Toen juichte de Melatie
 En sprak: „Ik dank u zeer."

't Werd donker om haar henen,
 De regen viel dra neer,
 De groote, zware droppels
 Ze deden 't bloempje zeer.

De kleine, teere blaadjes,
 Ze vlogen in 't rond.
 Des morgens lag 't bloempje
 Te treuren op den grond.

INHOUD.

	pag.
1. Prinses Dinar en de toovenaarster	5
2. De droom van een vorst	16
3. De tooverfee van den Merapi	27
4. De gouden eieren	34
5. De talisman van Hasan Soleiman	42
6. De poesaka van den ouden Hindoe	48
7. De bloemenfee en de prinses	55
8. De zonnebloem en de roos	60
9. Het geneesmiddel van Sadikin den wonderdokter	65
10. De heilige vogel der Sumatranen	77
11. Sterker dan de reus.	87
12. De goede en de booze bergfee	94
13. Spelekind	99
14. De olifant en de veldmuizen	105
15. De voorspelling van den ouden Bramaan	108
16. De wind en de kokosnoot	120
17. De tooverring	131
18. Het kikkerrijk van Kwakelaar	135
19. De Melatie en de Roos	142

